लम्किचुहा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

सुदुर पश्चिम प्रदेश, कैलाली

लम्किचुहा नगरपालिका पाश्वचित्र

अन्तिम मस्यौदा प्रतिवेदन

परामर्शदाताः

अभियन्त्र, नेक्स्ट, क्वेस्ट जेभि

बल्खु १४ काठमाडौं, नेपाल

२०७६

नाम	:	लम्किचुहा नगरपालिकाको पार्श्वचित्र २०७६
	:	Municipal Profile of Lamki Municipality 2019
सर्वाधिकार	:	लम्किचुहा नगरपालिकाको कार्यालय, कैलाली
परामर्शदाता	:	अभियन्त्र, नेक्स्ट, क्वेस्ट जेभि, बल्खु १४ काठमाडौं, नेपाल, काठमाण्डौं
समन्वय	:	लम्किचुहा नगरपालिकाको कार्यालय, कैलाली
आर्थिक लगानी	:	लम्किचुहा नगरपालिकाको कार्यालय, कैलाली
तयारी टिम	:	जोनेश जोशी उमेश कुँवर शर्मिला खतिवडा तारा कुँवर सन्तोश जोशी उमेश नेम्बाङ्ग मन्जु वि.क श्रृया महर्जन अर्चन आचार्य
घरधुरी सर्वेक्षकहरु	:	

हाम्रो प्रयास

लम्किचुहा नगरपालिकाका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले नगरपालिकाको पार्श्वचित्र तयार पार्नका लागी स्थानीय सरोकारवालाहरुको कार्यशाला गोष्ठी संचालन गरी नगरपालिका वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, राष्ट्रिय योजना आयोगको योजना तर्जुमा सम्वन्धी निर्देशिका तथा संघिय मामिला तथा संघीय मामिला मन्त्रालयको निर्देशन अनुरुप यस नगरपालिकाको पार्श्वचित्र २०७६ तयार पारिएको छ ।

यस दस्तावेजबाट स्थानीय क्षमता विकास गरी बाह्य निर्भरता कम गर्दै स्थानीय साधन श्रोतको बढि भन्दा बढि उपयोगमा ल्याउने र जनचेतनाको अधिकतम विकास तथा वृद्धि गरी चालु र भविष्यमा तर्जुमा हुने नगरपालिका सम्वन्धी योजना, कार्यक्रम बिच तालमेल, समन्वय तथा कार्यगत एकता र एकिकरण गरि नगरपालिकाको विकास कार्यमा दोहोरोपन हुन नदिनका साथै विकास र चेतनाको गति अगाडी बढाउन सहयोग पुग्ने विश्वास गरेको छु ।

लम्किचुहा नगरपालिकाको दस्तावेजमा रहेको सुचनालाई व्यवस्थित गर्नका लागी नगरपालिकाको सकृयता एंव सचेतनता र निरन्तरताको अभ्यास नगरपालिका भित्र रहेको अवस्था केलाउनुका साथै जनचाहानाको आधारमा संभाव्यताको पहिचान गर्न र त्यसको समाधानका लागी विकासका साझेदारहरुसंगको अन्तर सम्बन्ध र पारदर्शि कार्यशैली अपरिहार्य महशुस गरिएको छ ।

लम्किचुहा नगरपालिकांको वस्तुस्थिती विवरणवाट प्राप्त विश्लेषणलाई व्यवहारमा उतार्नका लागी जुनसुकै र जस्तोसुकै परिस्थितीमा पनि नमुनाको रुपमा सकृय भई सबै पक्षवाट आत्मासात गरी साकार पार्न सबै वर्गले योगदान गर्नु हुनेछ भन्ने कामनाका साथ यो पार्श्वचित्र तयारीका दौरानमा सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण जननिर्वाचीत प्रतिनिधिहरु, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरु लगाएत पदाधिकारीहरु, वुद्धिजिवी, समाजसेवी, हाम्रा गणक भाइबहिनीह ,अग्रज महिला दिदीबहिनी, व्यवसायी, चेतनशिल जनसमुदायहरुमा आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

अन्तमा यस पार्श्वचित्रलाई सफलतापुर्वक लेखन, विश्लेषण तथा अनुसन्धान गर्नु हुने परामर्शदाता लाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । धन्यवाद ।

नगर प्रमुख

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तर्फबाट

नेपाली जनताको दशकौ लामो सघर्षको परिमाण स्वरुप जारी भएको नेपालको सविधानले कल्पना गरे बमोजिम स्थानिय तहको पून सरचना सँगै प्राप्त गरेका अधिकारहरु र स्वायत्तता तथा त्यसलाई व्यावहारमा उर्तान प्रत्यक्ष निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु आए पछि जनताहरुको इच्छा ,आकाक्षा र अपेक्षाहरु चुलिएर गएका छन् । यस्तो अवस्थामा जनप्रतिनिधिहरु र स्थानीय तहमा काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई कार्य सम्पादन गर्न कम चुनौति पूर्ण छैन् । यिनलाई व्यवस्थापन गर्न दुर्न नीति , योजना र कार्यक्रम बनाउन अवाश्यक हुन्छ । त्यसका लागि भरपर्दो आधिकारिक र प्रर्याप्त सुचनाहरु आवश्यक पर्दछ ।

त्यसलाई नै मध्य नजर गरि लम्किचुहा नगरपालिका, गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालयले नगरपालिका पार्श्वचित्र तयार पार्नका लागी नेपाल सरकारवाट प्राप्त नीति तथा निर्देशन र परिपत्रको पूर्ण पालना गर्दै साविकाका गा.वि.स/नगरपालिका, विभिन्न संघ संस्था, गाँउ वस्ती, वडा तथा विभिन्न द्धितिय तथ्याङ्कहरुलाई समेटी यस नगरपालिकाको पाश्वचित्र तयार गरीएको छ । हामी सवैको साझा उदेश्य यस नगरपालिकाका तथा अर्न्तगतका सवै वडाहरुमा विकासको समान अवसर प्रदान गरी मूल प्रवाहमा सहभागी गराई समुन्नत, व्यवस्थित, सफा र दिगो रुपमा विकसित गर्नु नै हो ।

नगरपालिकालाई समय र युग सुहाउदो विकासको गतिमा अगाडी बढाउनको लागि प्रथमत विकासका पूर्वाधारहरु तयार गर्नुपर्ने हुन्छ । जसको लागि विभिन्न क्षेत्रका सूचना र तथ्याङ्कहरु संकलन, विश्लेषण र प्रशोधन आवश्यक हुन्छ । एकिकृत रुपमा सूचना तथा तथ्याङ्कहरु संकलन गर्नु प्रधान कार्य रहेको महशुस भएकाले नगरपालिकाको पार्श्वचित्र तयार गरिएको हो । लम्किचुहा नगरपालिकाले परिवर्तित समयक्रम संगै नगरपालिकाको विकास संग सम्वन्धित सूचना र तथ्याङ्कहरु पनि परिवर्तन हुदै गएकोले समयानुकुल परिमार्जनको आवश्यकतालाई मध्यनजर राखी नगरपालिका कार्यालय लम्किचुहा नगरपालिकाले पार्श्वचित्र २०७६ तयार गरी प्रकाशनमा ल्याएको छ ।

यस पार्श्वचित्रमा नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, सास्कृतिक, जनसाख्यिक, शैक्षिक, स्वास्थ्य, सञ्चार, खानेपानी, विद्युत लगायतका विभिन्न उपयोगी सूचनाहरुलाई समेटिएको छ । पर्याप्त समय तथा साधन श्रोतको प्रयोग गरि घरधुरी सर्वेक्षण गरी प्राथमिक सूचनाहरु संकलन गरि यथार्थपरक तथ्याङ्कहरुको बस्तुस्थिति समावेश गर्ने प्रयत्न गरिएको छ । यस पुस्तिका निमार्णको क्रममा जनप्रतिनिधिहरु सेवा प्रदायक संस्था ,तथ्यांक संकलक साथीहरु ,शिक्षक, नागरीक समाज, वुद्धिजिवी, उद्योगी, व्यापारी, पत्रकार, युवा क्लव र विभिनन कार्यालयले आवश्यक सुचनाहरु उपलब्ध गराई दिनु भएकोमा आर्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । पाठक बर्गमा पुस्तक प्रति आफ्नो अमूल्य सल्लाह सुझाव र टिपपणी केहि भए टिपाई दिनु भई आगामी प्रकाशनलाई परिष्कृत गर्न सहयोग गरि दिनु हुन अनुरोध गर्दछु । धन्यवाद ।

प्रमुख प्रासकीय अधिकृत

लम्किचुहा नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण (पार्श्वचित्र) २०७६ सारांश

क.स	विषय	विवरण
१.	परिचय	लम्किचुहा नगरपालिका नेपालको सुदुर पश्चिम प्रदेश, सेती अञ्चल अन्तर्गत कैलाली जिल्लामा पूर्वपश्चिम महेन्द्र राजमार्गसग जोडिएको एक नगरपालिका हो ।
२.	भौगोलिक अवस्थिती	
	अक्षांश	२८° ३५' ३.३३'' देखि २८° ४३' ५१.०२''
	देशान्तर	८१° ३' १२.२४'' देखि ८१° १७' १५.४७''
	औसत उचाई	१२३ देखि १५३७ मि. सम्म
	क्षेत्रफल	२२४.५७६ वर्ग कि. मि
	सिमाना	उत्तर तर्फ मोहन्याल गाउँपालिका, पश्चिममा बर्दगोरिया गाउँपालिका, पूर्वमा कर्णाली नदी तथा बर्दिया जिल्ला, दक्षिणमा जानकी गाउँपालिका र दक्षिण पश्चिममा जोशीपुर गाउँपालिका
३.	जलवायु	उष्ण
४.	घरपरीवार संख्या	१८४०९
५.	जनसंख्या	१०२३८०, पुरुषः ५१८२०, महिलाः ५०५४३
६.	साक्षरता प्रतिशत	६९.६८ प्रतिशत
७.	मुख्य धर्म	हिन्दु
८.	मुख्य भाषा	नेपाली, आछामी, थारु
९.	मुख्य समुदाय	ब्राम्हण, क्षेत्री, थारु
१०.	सञ्चार सुविधा	मोवाईल
११.	खानेपानीको सुविधा	ट्यूववेल/वोरिङ्गर ह्याण्ड पम्प

विषय सुचि

तालिका सुचि ix

चित्र सुचि xiii

परिच्छेद १: परिचय..१

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ उद्देश्य..१

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु २

१.४ तयारीका चरण..३

१.४.१ वस्तुस्थिती विवरण ढाँचा, औजार तथा कार्य विधि तयारी.................................१०

१.४.२ वस्तुगत विवरण तयारी गोष्ठि तथा कार्ययोजना स्विकृति.................................११

१.४.३ सहजकर्ता तथा गणक छनौट अभिमुखीकरण र परिचालन ११

१.४.४ तथ्याङ्क संकलन १२

१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र स्रोत नक्शा तयारी १३

१.४.६ वस्तुस्थिती विवरणको मस्यौदा तयारी..१३

१.४.७ वस्तुस्थिती विवरण सुझाव संकलन १३

१.४.८ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी... १४

१.४.९ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन... १४

१.४.१० वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी १४

परिच्छेद २: नगरपालिकाको चिनारी..१६

२.१ भौगोलिक अवस्थिति १६

२.२ राजनीतिक अवस्थिति..१६

२.३ धरातलीय अवस्था..१७

२.४ साँस्कृतिक उत्कृष्टता १७

परिच्छेद ३: पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको अवस्था... १८

३.१ बस्ती र घरपरिवार विवरण १८

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था १८

३.३ उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्या विवरण.. २०

३.४ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण..२५

३.५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण २७

३.६ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण २८

३.७ घरमुलीको विवरण २९

३.८ पेशाको आधारमा जनसंख्या विवरण ३०

३.९ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या विवरण ३१

३.१० अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण ३१

३.११ बसाँईसराई सम्बन्धी विवरण ३२

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था ३४

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण ३४

४.१.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरण ३४

४.१.२ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण ३५

४.१.३ औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण ३७

४.१.४ औषत मासिक खर्च तथा बचत ३८

४.१.५ विपन्नता स्तरीकरण विवरण ३९

४.१.६ घर र भवनको स्वामित्व ४०

४.१.७ छ महिना वा बढी समयको लागि अन्यन्त्र बसोबास गर्ने जनसंख्या विवरण ४१

४.१.८ वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण सम्बन्धमा ४३

४.१.९ वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्त सम्बन्धी विवरण ४३

४.२ भू-उपयोग तथा स्वामित्व ४३

४.२.१ भू-उपयोग ४३

४.२.२ भू-स्वामित्व ४४

४.३ कृषि तथा पशु विकास ४६

४.३.१ माछा तथा मौरी पालन सम्बन्धी विवरण ४६

४.३.२ सिंचित खेतको उपलब्धता सम्बन्धि विवरण ४६

४.३.३ खेत बारी कमाउन दिएको सम्बन्धि विवरण ४७

४.३.४ खेत/ बारी नम्बरी होकी ऐलानी सम्बन्धि विवरण ४७

४.३.५ सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण ४७

४.३.६ प्रमुख कृषि उत्पादन ४८

४.३.७ चौपाया तथा पशु पंक्षी ४९

४.३.८ खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण ५०

४.३.८ कृषक समुह सम्बन्धी विवरण ५१

४.४ पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण ५१

४.५ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि_ ...५१

४.५.१ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण ५३

४.५.२ सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण ५४

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था ५६

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास ५६

५.१.१ साक्षरता विवरण ६६

५.१.२ सारक्षर तथा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था ६७

५.१.३ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्र/छात्राको विवरण ६८

५.१.४ बालविकास केन्द्र तथा बाल क्ल्वको विवरण ६९

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण ७०

५.२.१ एक वर्षमा गर्भवति महिलालाई आइरन चक्की , जुकाको औषधी , भिटामिन ए खुवाएको ७०

५.२.२ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण ७१

५.२.३ बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था ७२

५.२.४ छाउपढी प्रथा ७४

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई ७५

५.३.१ खानेपानीको श्रोतको विवरण ७५

५.३.२ शौंचालय प्रयोगको अवस्था ७७

५.३.३ शौंचालय र प्रकार ७७

५.३.४ फोहोरमैला व्यवस्थापन ७८

५.४.१ बैवाहिक स्थिति ७८

५.४.२ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिला ७९

५.५. खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्वन्धी विवरण ८०

५.५.१ खेलमैदान ८०

५.५.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण ८०

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति ८१

५.६.१ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल ८१

५.६.२ स्थानिय जात्रा/मेला तथा पर्वहरु ८३

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति ८४
६.१ वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण ८४
६.२ जलस्रोत तथा जलाधर क्षेत्र ८५
६.३ विपद् जोखिम व्यवस्थापन ८५
६.३.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) को विवरण ८६
६.३.२ घर भवन संहिता अनुसार निमार्ण ८६
६.३.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिम ८७
६.३.४ विपद व्यवस्थापनको तालिम सम्बन्धी विवरण ८७
६.३.५ खुल्लाक्षेत्र सम्बन्धी विवरण ८८
परिच्छेद ७ : भौतिक विकासको अवस्था ८९
७.१ यातायात पूर्वाधार ८९
७.१.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था ८९
७.१.२ मोटर बाटोको सुविधा अनुसार घरपरिवार विवरण ९०
७.१.३ घर सम्म जाने सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार विवरण ९१
७.१.४ झोलुंगे पुल तथा पुल-पुलेसा ९२
७.२ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा ९३
७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार) ९३
७.२.२ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार ९४
७.३ सञ्चार तथा प्रविधि ९५
७.४ आवास तथा भवन ९६
७.४.१ घरको तल्ला आधारमा घरधुरी ९६
७.५ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण ९७
परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति ९८
८.१ जनप्रतिनिधिहरु ९९
८.२ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था १००
अनुसुचिहरु १०२
श्रोत नक्सा १०२

तालिका सुचि

तलिका १ लम्किचुहा नगरपालिकाको वडा विभाजन..१७
तालिका २ बस्तिहरु.. १८
तालिका ३ वडागत जनसंख्या वितरण २०६८ र २०७६... १८
तालिका ४ औषत परिवार संख्या तथा जनघनत्व वितरण...१९
तालिका ५ उमेर समुह तथा लिङ्गको आधारमा लम्किचुहा नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण...... २१
तालिका ६ उमेर समुह तथा लिङ्गको आधारमा लम्किचुहा नगरपालिकाको वडागत जनसंख्या विवरण...२२
तालिका ७ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण...२५
तालिका ८ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण...२७
तालिका ९ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण... २८
तालिका १० घरमुलीको विवरण...२९
तालिका ११ पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण...३०
तालिका १२ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या विवरण... ३१
तालिका १३अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण... ३२
तालिका १४ बसाँई-सराई गरी आउने घर परिवारको विवरण... ३२
तालिका १५ बसाँई-सराई गर्नुको कारण.. ३३
तालिका १६ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरण........... ३४
तालिका १७ पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण...३५
तालिका १८ कुनै काम नगरेको कारण सम्बनधी विवरण...३७
तालिका १९ औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण..३७
तालिका २० औषत मासिक पारिवारिक खर्च सम्बन्धी विवरण...३८
तालिका २१ औषत मासिक पारिवारिक बचत..३९
तालिका २२ कुल आम्दानीले खर्च धान्न..३९
तालिका २३ खर्च धान्न नसके मिलाउने व्यवस्था सम्बन्धी विवरण................................... ४०
तालिका २४ घर र भवनको स्वामित्व विवरण.. ४०
तालिका २५ परिवारको छुटै भान्छा कोठा सम्बन्धी विवरण... ४१
तालिका २६ छ महिना वा बढी समयको लागि अन्यन्त्र बसोबास.. ४२
तालिका २७ बसोबासको स्थान.. ४२
तालिका २८ बसोबास गर्नुको कारण... ४२
तालिका २९ बसोबासको प्रकार... ४२
तालिका ३० वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण प्राप्त सम्बन्धि घरपरिवार विवरण..................... ४३
तालिका ३१ वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्त सम्बन्धी विवरण... ४३
तालिका ३२ भू-उपयोग...४४

तालिका ३३ महिलाको नाममा चल-अचल सम्पत्ति भएको परिवार सम्बन्धि विवरण................४४
तालिका ३४ महिलाको स्वामित्व...४४
तालिका ३५ परिवारको स्वामित्व रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरण.......................................४५
तालिका ३६ परिवारको स्वामित्व नगरपालिकामा अन्य घर सम्बन्धी विवरण........................४५
तालिका ३७ माछा तथा मौरी पालन सम्बन्धि घरपरिवार विवरण....................................४६
तालिका ३८ सिंचित खेतको उपलब्धता सम्बन्धि विवरण..४६
तालिका ३९ खेत बारी कमाउन दिएको सम्बन्धि विवरण..४७
तालिका ४० खेत/ बारी नम्बरी होकी ऐलानी सम्बन्धि विवरण..४७
तालिका ४१ सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण..४७
तालिका ४२ विभिन्न कृषि उत्पादन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धि विवरण..................................४८
तालिका ४३ चौपाया तथा पशुपंक्षी पालन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण........................४९
तालिका ४४ खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण..५०
तालिका ४५ कृषक समुह सम्बन्धी विवरण...५१
तालिका ४६ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि) ५१
तालिका ४७ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण...५४
तालिका ४८ सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण...५४
तालिका ४९ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण..५६
तालिका ५० लम्किचुहानगरपालिकामा अवस्थित सामुदायिक विद्यालयहरु (सरकारी विद्यालय).....५७
तालिका ५१ लिम्किचुहानगरपालिकामा अवस्थित सामुदायिक विद्यालयमा रहेका शिक्षक तथा अन्य जनशक्ति विवरण...६१
तालिका ५२ सारक्षरता विवरण..६६
तालिका ५३ सारक्षर तथा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था...६७
तालिका ५४ अध्ययन छात्र/छात्राको विवरण..६८
तालिका ५५ विद्यालय नजानुको कारण सम्बन्धी विवरण...६८
तालिका ५६ बालविकास केन्द्रको विवरण..६९
तालिका ५७ बिगत बाह महिनामा विरामी भएको सम्बन्धी विवरण....................................७०
तालिका ५८ विरामी हुदाँ उपचार सम्बन्धी विवरण...७०
तालिका ५९ आइरन चक्की खुवाएको...७१
तालिका ६० जुकाको औषधी खुवाएको..७१
तालिका ६१ भिटामिन ए खुवाएको..७१
तालिका ६२ गर्भवति महिलालाई नियमित रुपमा स्वास्थ्य परिक्षण......................................७२
तालिका ६३ स्वास्थ्य परिक्षण नगर्नुको कारण...७२
तालिका ६४ ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु..७३
तालिका ६५ बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन र मापन...७३
तालिका ६६ ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरुलाई भिटामिन ए खुवाएको विवरण..............................७३

तालिका ६७ ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरुलाई जुकाको औषधी..... ७४
तालिका ६८ छाउपढी प्रथा सम्बन्धी विवरण..... ७४
तालिका ६९ छाउपढी प्रथा मान्नु हुन्छ भने छाउगोठ सम्बन्धी विवरण..... ७४
तालिका ७० खानेपानीको श्रोतको विवरण.....७५
तालिका ७१ स्रोत बाट आउने पानीको गुणस्तर.....७६
तालिका ७२ पानीको प्रशोधन विधि.....७६
तालिका ७३ पाईपको पानी प्रयोग गर्ने भए त्यसको स्वामित्व.....७६
तालिका ७४ शौचालय प्रयोगको अवस्था.....७७
तालिका ७५ शौंचालयको प्रकार.....७७
तालिका ७६ फोहोरमैला व्यवस्थापन..... ७८
तालिका ७७ वैवाहिक स्थिति..... ७९
तालिका ७८ जेष्ठ नागरिकको हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता..... ७९
तालिका ७९ एकल महिला हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता.....८०
तालिका ८० खेल मैदानहरु सम्बन्धी विवरण.....८०
तालिका ८१ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण..... ८१
तालिका ८२ धार्मिक तथा ऐतिहासिक सथल सम्बन्धी विवरण..... ८१
तालिका ८३ थानिय जात्रा/मेला तथा पर्वहरु सम्बन्धी विवरण.....८३
तालिका नं ८४ वनको प्रकार सम्बनधी विवरण.....८४
तालिका ८५ खोला तथा नदिहरु..... ८५
तालिका ८६ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) सम्बन्धी विवरण..... ८६
तालिका ८७ घर भवन संहिता अनुसार निमार्ण सम्बन्धी विवरण..... ८६
तालिका ८८ नगरपालिकाबाट अनुमति पत्र र नक्शा सम्बन्धी विवरण..... ८७
तालिका ८९ भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा भवनहरु सम्बन्धी विवरण..... ८७
तालिका ९० प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम पहिरो सम्बन्धी विवरण..... ८७
तालिका ९१ विपद व्यवस्थापनको तालिम सम्बन्धी विवरण.....८८
तालिका ९२ घर छेउमा खुल्ला तथा सुरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी विवरण.....८८
तालिका ९३ आपतकालिन समयमा काम लाग्ने संसाधनहरु सम्बन्धी विवरण.....८८
तालिका ९४ हाल निर्माणधिन सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था..... ८९
तालिका ९५ मोटर बाटोको सुविधा अनुसार घरपरिवार विवरण..... ९०
तालिका ९६ घर सम्म जाने सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार विवरण.....९१
तलिका ९७ झोलुङ्गे पुल तथा पुल-पुलेसा.....९२
तालिका ९८ खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार.....९३
तालिका ९९ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार.....९४
तालिका १०० लम्किचुहा नगरपालिकाको बासिन्दाले उपभोग गर्ने साधनहरु सम्बन्धि घरपरिवार विवरण..... ९५
तालिका १०१ के को लागि इन्टरनेटको प्रयोग गर्नु हुन्छ.....९६

तालिका १०२ घरको तल्लाको आधारमा घरधुरी विवरण..९६
तालिका नं १०३ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण.. ९७
तालिका १०४ जनप्रतिनिधिहरु... ९९

चित्र सुचि

चित्र १ वडा अनुसार जनसंख्या वितरण २०
चित्र २ जनसंख्याको लैंगिक अनुपात २०
चित्र ३ उमेर समुह तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्या विवरण २१
चित्र ४ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण २६
चित्र ५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण २७
चित्र ६ धर्म अनुसार लम्किचुहा नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण २८
चित्र ७ घरमूलि सम्बन्धि विवरण २९
चित्र ८ पेशामा सम्बन्धी विवरण ३६
चित्र ९ घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको विवरण ४१
चित्र १० चौपाया तथा पशुपंक्षी पालन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण ५०
चित्र ११ खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण ५१
चित्र १२ लम्किचुहानगरपालिकाको साक्षरता विवरण ६७
चित्र १३ खानेपानीको श्रोतको विवरण ७५
चित्र १४ मोटर बाटोको सुविधा अनुसार घरपरिवार विवरण ९१
चित्र १५ घर सम्म जाने सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार विवरण ९२
चित्र *१६* : खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगका आधारमा घर परिवार ९४
चित्र १७ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार ९५
चित्र १८ घरको तल्ला आधारमा घरधुरीको विवरण ९७

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

स्थानीय योजना तर्जुमा तथा अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाउन वस्तुगत विवरणले निर्णयकर्ता तथा विकास प्रदायक संस्थालाई महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्दछ । नेपालको संविधान अनुसार नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन, स्थानीय तह शासन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी विधेयक तथा स्थानीय तहको सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश, २०७५, स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन,२०७५ ले स्थानीय तहलाई आ-आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक, आवधिक तथा रणनीतिक र दीर्घकालिन योजनाहरु तयार गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । सो अनुसार स्थानीय तहको रणनीतिक/आवधिक, एकीकृत एवं बार्षिक योजना तर्जुमा र नतिजा अनुगमनको लागि क्षेत्रगत स्थिति सहित स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी आवश्यक रहेको छ । यही आवश्यकता परिपूर्तिको लागि यस नगरपालिकाको जनसंख्या, भौगोलिक अवस्था, समाजिक विशेषता, प्राकृतिक सम्पदा, आर्थिक अवस्था, विकासको स्थिति आदि स्पष्ट हुने आधारभूत तथ्यांक, सूचक वा आधाररेखाको विवरण रहेको दस्तावेज नै यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण हो । उक्त विवरणमा यस नगरपालिकाको, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकासका क्षेत्रमा नगरपालिका भित्र रहेका भौतिक, प्राकृतिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, सामाजिक, मानवीय श्रोत साधनहरुको तथ्याङ्कको विश्लेषण र प्रस्तुती संलग्न रहेको छ ।

१.२ उद्देश्य

यस पार्श्वचित्र मूलतः यस नगरपालिकाको आगामी नीति तथा कार्यक्रम, योजना तर्जुमा गर्नका लागि तथ्याङ्कीय आधार सृजना गर्ने सन्दर्भमा तयार गरिएको हो । यसले योजना तथा कार्यक्रमको निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन जस्ता कुराको लेखाजोखा गर्न मद्दत गर्नेछ ।

क) नगरपालिका भित्र रहेका सेवा सुविधाहरूको बारेमा जानकारी गराउने ।

ख) नगरपालिका क्षेत्र भित्रको संम्भावना र समस्याहरूको अवगत गराउने ।

ग) नगरपालिकाको जनसांख्यिक तथा विकासात्मक वस्तुस्थितिको बारेमा जानकारी गराउनु ।

घ) नगरपालिका भित्र बसोवास गर्ने मानिसहरूको आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, शैक्षिक, तथा पेशागत स्थितिको बारेमा जानकारी गराउने ।

ङ) नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका प्राकृतिक स्रोत साधन तथा सीपको पहिचान गरी समष्टिगत विवरण प्रस्तुत गर्ने ।

च) नगरपालिकाको वास्तविक र वस्तुगत सूचना संकलन तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।

छ) नगरपालिका क्षेत्रको तथ्याङकको आधारमा जिल्ला तथा राष्ट्रिय स्तरसम्म सूचनाको उपलब्धता गराई व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।

ज) नगरपालिका स्तरमा सञ्चालित कार्यक्रमको पृष्ठपोषण (Feedback)प्रदान गरी आगामी कार्यक्रमको लागि मार्गनिर्देश गर्ने ।

झ) नगरपालिकाको भावी योजना तथा कार्यक्रम र नीति निर्माणको कामलाई आधार प्रदान गर्ने ।

ञ) स्थानीय आवश्यकता र स्रोत साधनको विनियोजनको अवस्थाको जानकारी गराउने ।

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु

सङ्घीय शासन प्रणाली तथा देहायअनुसारका प्रमुख विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थामा आधारित रही र यस वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यविधि बमोजिम चरणबद्ध र व्यवस्थित रुपमा नगरपालिकाको वस्तुस्थिती विवरण तयार गर्न सक्नेछन् ।

क. नेपालको संविधान : नेपालको संविधानको अनुसूची ५ को कमसंख्या १३ मा केन्द्रीय तथ्याङ्क (राष्ट्रिय, अन्तरराष्ट्रिय मानक र गुणस्तर) लाई संघको अधिकारको सूचीमा राखी नेपाल सरकारले यसको मापदण्ड निर्धारण गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ भने अनुसूची ६ को क्रमसंख्या ६ मा प्रदेश तथ्याङ्कलाई प्रदेशको अधिकारको सूचीमा सूचीकृत गरिएको छ । संविधानको धारा ५७ को उपधारा (४), धारा २१४ को उपधारा (२), धारा २२१ को उपधारा (२), धारा २२६ को उपधारा (१) अनुसार स्थानीय तहको अधिकारको सूची अनसूची ८ ु बमोजिम हुनेछ । नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा स्थानीय तहको अधिकारको सूचीको क्रमसंख्या ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकार तथा क्रमसंख्या १७ मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरेको छ ।

ख. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरुको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन : नेपाल सरकारबाट स्वीकृत सघं , प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको कार्य विस्तृतीकरणले केन्द्रीय तथ्याङ्क अन्तर्गत तथ्याङ्क सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड, राष्ट्रिय तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र गुणस्तर निर्धारण, राष्ट्रियस्तरको गणना र सर्वेक्षण व्यवस्थापन, नेपाल स्ट्याण्डर्ड वर्गीकरण र मापदण्ड विकास र प्रयोग तथा तथ्याङ्कसम्बन्धी सल्लाहकारी भूमिका बारे उल्लेख गरेको छ । यसैगरी प्रदेश तथ्याङ्क अन्तर्गत तथ्याङ्क सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा मापदण्ड, नेपाल स्ट्याण्डर्ड वर्गीकरण र मापदण्ड अनुसार प्रादेशिक तहको तथ्याङ्क व्यवस्थापन, प्रदेश तहको तथ्याङ्कको सूचना प्रणाली व्यवस्थापन तथा प्रादेशिक तथ्याङ्कीय अभिलेख संरक्षण र व्यवस्थापन आदि उल्लेख गरेको छ । संविधानको अनुसूची ८ को स्थानीय तहको एकल अधिकारको विस्तृतीकरणले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तर्जुमा, वेरोजगारको तथ्याङ्कसहित स्थानीय तहको आधारभूत तथ्याङ्क व्यवस्थापन, तथ्याङ्कीय अभिलेख व्यवस्थापन, सूचना तथा प्रविधियुक्त तथ्याङ्क व्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय सरकारमा रहेको छ ।

ग. तथ्याङ्क ऐन, २०१५ तथा नियमावली, २०४१ : जनतालाई अधिक मात्रामा ठोस हित हुने नीति निर्धारण गर्न, सरकारी निकायहरुको प्रशासकीय निपुर्णता बढाउन र मुलुकको आर्थिक गतिविधि बारे यथार्थ ज्ञान प्राप्त गर्न नेपाल सरकारलाई यथार्थ आधार चाहिने र त्यस्तो आधार जुटाउन तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी सुविधाको व्यवस्था गर्न तथ्याङ्क संकलन, विश्लेषण, अभिलेख र प्रकाशन गर्ने कामको निमित्त एक केन्द्रीय विभागको स्थापना गरी शान्ति, सुव्यवस्था, जनताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्न तथ्याङ्क ऐन, २०१५ जारी गरिएको छ । तथ्याङ्क ऐन २०१५ को दफा ७(क) उपदफा १ अनुसार सरकारी कार्यालय, सरकारी स्वामित्व भएको वा यस उद्देश्यको लागि सरकारी सहायता प्राप्त संस्था वा विदेशी व्यक्ति वा संस्थाले व्यावसायिक उद्देश्यले कुनै आर्थिक कुराको लगत, खबर वा तथ्याङ्क संकलन गर्न चाहेमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट स्वीकृती प्राप्त गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस अनुसार तथ्याङ्क संकलन गर्न मनासिव देखिएमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले स्वीकृति दिनेछ र त्यसरी स्वीकृति दिँदा विभागले तथ्याङ्क संकलन गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रणाली र आवश्यक देखिएका अन्य शर्त समेत तोकिदिन सक्नेछ । तथ्याङ्क नियम, २०४१ अनुसार केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको प्रमुख जिम्मेवारी देहायअनुसार हुनेछ :(

(क) नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएका कुराहरुको तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, संग्रह एवं साँख्यिकीय सुधार, विश्लेषण र प्रकाशन गर्ने गराउने,

(ख) नेपाल भरी तथा कुनै भागमा आर्थिक, सामाजिक, जनसंख्या इत्यादि जुनसुकै कुराको तथ्याङ्क सर्वेक्षण गर्ने र सो सम्बन्धी विवरण संकलन गर्ने गराउने,

(ग) तथ्याङ्क सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गर्ने

(घ) राष्ट्रिय गणनाहरु (जनसंख्या, कृषि, उद्योग व्यापार, यातायात र अन्य आवश्यक सबै किसिमका गणना) लिने प्रवन्ध मिलाउने र तिनको सञ्चालन गर्ने भनी उल्लेख गरिएको छ ।

ङ. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा २ को च (२) र (३) ड को (२), (४), (५) र (६) मा स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन, दफा ११ को उपदफा २ थ (१), (२) (३), (४) र (५) मा वेरोजगारको तथ्याङ्क संकलन तथा दफा १२ को वडा समितिको काम, कर्तव्य अधिकार अन्तर्गत उपदफा २ को ख मा तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा संरक्षण अन्तर्गत खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचना सहितको वडाको पार्श्वचित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

घ. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ : दिग्दर्शनको दफा ८.२ मा नगरपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिती विवरण (Profile) तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुस्थिती विवरण आफ्नो Website मार्फत सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

१.४ तयारीका चरण

वस्तुस्थिती विवरण तयारीका चरणहरुः गाउँ वस्तुस्थिती विवरण चरणबद्ध, व्यवस्थित र सहभागितामूलक रुपमा तयार गर्ने ७ (सात) चरणहरु देहायअनुसार रहेका छन्ः

पहिलो चरणः वस्तुस्थिती विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र विधि तयारी तथा कार्ययोजना स्वीकृति : स्थानीय तहको वस्तुस्थिती विवरण किन, कसरी, कहिले र कसले गर्ने भनी सबै तहगत प्रक्रिया निर्धारण गर्न सुरुवाति चरणमा वस्तुस्थिती विवरणको सूचकगत स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि तयारी गरेका छौं । यस अन्तर्गतका कार्यहरु देहायबमोजिम छन्ः-

(क) नगर क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था, जनसंख्या, सामाजिक, आर्थिक, प्राकृतिक, भौतिक, वातावरणीय र संस्थागत वस्तुस्थिति झल्कने र भागोलिक (वडा) तथा सामाजिक (लैङ्गिक र जातिगत) रुपमा खण्डीकृत विवरण खुल्ने गरी अनुसूची २ बमोजिमको वस्तुस्थिती विवरणको स्तरीय ढाँचा स्वीकृत गरीएको छ । यसरी ढाँचा स्वीकृत गर्दा अनुसूची २ मा स्थानीय विशिष्टता र आवश्यकता अनुसार आवश्यक विषयहरु थप गरीएको छ ।

(ख) स्वीकृत वस्तुस्थिती विवरणको स्तरीय ढाँचामा उल्लेख भएका विवरण तयार गर्न विश्वसनियता र उपलब्धताका आधारमा तथ्याङ्कका श्रोतहरुको आँकलन गरीएको छ । सूचना प्रविधिमा आधारित भई देहाय बमोजिमका श्रोतबाट तथ्याङ्क तथा सूचना संकलन गर्ने निर्णय गरीएको छ -

१. घरपरिवार सर्वेक्षण (सबै घरपरिवार वा नमूना सर्वेक्षणका लागि छनौट भएका घरपरिवार)

२. संस्थागत सर्वेक्षण (स्थानीय कार्यपालिकाको कार्यालय, डिभिजन तथा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, वैंक तथा औद्योगिक/व्यावसायिक प्रतिष्ठान, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा मातहतका कार्यालय, संघ/संस्था, सामुदायिक संस्था आदिको अभिलेख तथा उपलब्ध विवरण)

३. सहभागितामूलक लेखाजोखा सर्वेक्षण (जानकार अन्तरवार्ता, लक्षित समूह छलफल, स्थलगत अध्ययन, समूहगत छलफल आदि)

(ग) प्राथमिक श्रोतबाट तथ्याङ्क संकलनका लागि निर्धारित पारिवारिक विवरण संकलन फाराम र संस्थागत एवं सहभागितामूलक लेखाजोखा सर्वेक्षण फारामको प्रयोग गरीएको छ । तथ्याङ्क संकलनका लागि यस कार्यविधिमा उल्लेखित तथ्याङ्क संकलन फाराम वा सर्वेक्षण औजार बारे निर्णय गरीएको छ ।

(घ) पारिवारिक विवरण संकलनका लागि विद्युतीय माध्यम (Smartphone/Tablet) मा आधारित ODK एप्लीकेशन प्रयोग गरीएको छ । विद्युतीय माध्यम प्रयोग गर्न सफ्टवेयर प्रणाली स्वीकृत गरीएको छ ।

(ङ) केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालय, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, डिभिजन तथा जिल्ला स्थित सङ्घीय तथा प्रदेश सरकारका कार्यालय, विद्यालय, स्रोतकेन्द्र, सेवा केन्द्र, चौकी, संघ/संस्था तथा समुदायमा आधारित संस्था आदि सबैको अभिलेख तथा प्रतिवेदन, नापी विभागबाट प्रकाशित नक्शा तथा विभिन्न अध्ययन तथा सर्वेक्षण प्रतिवेदनबाट संस्थागत विवरण (द्वितीय स्रोत तथ्याङ्क) संकलन गरीएको छ ।

(च) जानिफकार अन्तरवार्ता, लक्षित समूह छलफल, स्थलगत अध्ययन, समूहगत छलफल आदि जस्ता सहभागितामूलक लेखाजोखा विधि प्रयोग गरी पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत विवरणमा नपुग थप सूचना संकलन गरीएको छ ।

(छ) नगरपालिका वा नगरपालिकाले वस्तुस्थिती विवरण तयारी गर्नु पूर्व यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिमको स्तरीय ढाँचा, अनुसूची ३ (क) र (ख) बमोजिमको तथ्याङ्क संकलन फाराम र यस कार्यविधिमा उल्लिखित प्रक्रिया नगर कार्यपालिकाले स्वीकृत गरीएको छ । यसरी स्वीकृत गर्दा वस्तुस्थिती विवरणको कानूनी तथा नीतिगत आधार, तयारी गोष्ठी, तथ्याङ्क संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, विश्लेषण, प्रमाणीकरण कार्यशाला र अन्तिम प्रतिवेदन प्रकाशनका कार्यहरु समावेश गरीएको छ ।

दोस्रो चरणः वस्तुस्थिती विवरण तयारी गोष्ठी : वस्तुस्थिती विवरण तयारीको लागि नगरपालिकाले कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालाहरु बीच वस्तुस्थिती विवरणको स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्कको स्रोत तथा संकलन एवं विश्लेषण तयारी विधिबारे साझा धारणा, बुझाई र अपनत्व कायम गर्न छलफलबाट एक कार्ययोजना तयार गरीएको छ । वस्तुस्थिती विवरण तयार गर्ने कार्यको जिम्मेवारी र कार्ययोजना निर्धारण गर्नका लागि देहाय बमोजिम एक दिनको वस्तुस्थिती विवरण तयारी गोष्ठी आयोजना गरीएको छ :-

(क) वस्तुस्थिती विवरण तयारीको उद्देश्य, अवधारणा, कानूनी तथा नीतिगत आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, तथ्यांक संकलन फाराम र सूचना प्रविधि, सरोकारवालाहरुका पहिचान तथा भूमिका र कार्ययोजना सम्बन्धमा प्रस्तुति गरी सहभागितामूलक ढंगले छलफल गरीएको छ । कार्यशालामा सिलसिलेवार रुपमा उपरोक्त विषयहरुको प्रस्तुति र छलफलमा सहजीकरण गरी साझा धारणा, बुझाई र प्रतिवद्धता कायम गरीएकोछ ।

(ख) वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यशालामा देहाय बमोजिमको सहभागिता गरीएकोछ :-

१. नगर कार्यपालिकाको अध्यक्ष/प्रमुख र पदाधिकारीहरु
२. नगर सभाका सदस्यहरु
३. नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
४. नगरपालिकाका वडा सचिवहरु
५. विषयगत महाशाखा/शाखा/उपशाखा/इकाई प्रमुखहरु
६. नगरपालिकाबाट छनौट गरिएका स्थानीयस्तरका जानकार विशेषज्ञ वा स्थानीय विज्ञहरु
७. संघ/संस्थाका प्रतिनिधित्व हुने गरी अध्यक्ष/प्रमुखले आमन्त्रण गरेका प्रतिनिधिहरु
८. स्थानीय क्रियाशील राजनीतिक दलका प्रमुखलाई आमन्त्रण गर्न सकिने छ ।

(ग) यस कार्यविधिको परिच्छेद १ मा उल्लेख भए बमोजिमको वस्तुस्थिती विवरण तयारीको उद्देश्य, अनुसूची १ बमोजिमको कानूनी तथा नीतिगत आधार, अनुसूची २ बमोजिमको सूचकगत स्तरीय ढाँचा, अनुसुची ३ (क) र (ख) बमोजिमका तथ्याङ्क संकलन फारामहरु र यस पछिका चरणमा उल्लेख भए बमोजिमको विधि तथा प्रक्रियाको संक्षिप्त प्रस्तुति गरी छलफल गरीएको छ ।

(घ) कार्यशालामा वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यमा विभिन्न सरोकारवालाको भूमिका र जिम्मेवारी सहित अनुसूची ५ को ढाँचामा कार्ययोजना तयार गरीएको छ ।

(ङ) यो मस्यौदा कार्ययोजनालाई अध्यक्ष/प्रमुखले स्वीकृत गरी कार्यान्वयन व्यवस्था मिलाइएको छ ।

तेश्रो चरण: सर्वेक्षण वा तथ्याङ्क संकलन : वस्तुस्थिती विवरण तयारीका लागि यस कार्यविधि बमोजिम निर्धारित फाराम प्रयोग गरी आवश्यक तथ्याङ्क, सूचना वा विवरण संकलन गरीएको छ । वस्तुस्थिती विवरणको स्तरीय सूचकगत ढाँचा अनुसार मुख्य गरेर संस्थागत र पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण गरी प्राथमिक र द्वितीय गरी दुई प्रकारका श्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन गरीएको छ । वस्तुस्थिती विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्न संस्थागत अभिलेख तथा सहभागितामूलक सर्वेक्षणबाट तथ्याङ्क/सूचना संकलन गर्न जोड दिनएको छ र संस्थागत स्रोतबाट उपलब्ध नहुने विवरण मात्र प्राथमिक श्रोतबाट संकलन गरीएको छ ।

(क) देहायमा उल्लिखित स्रोतलाई संस्थागत/आधारभूत स्रोतको रुपमा लिई सूचना संकलन गरीएको छ ।

१. केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले प्रकाशन गर्ने जनसंख्या सर्वेक्षण, गणना तथा अन्य आर्थिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनहरु ।
२. डिभिजन तथा जिल्लास्तरका सङ्घीय तथा प्रदेश कार्यालय र सरोकारवाहरुबाट प्रकाशित प्रगति प्रतिवेदन, विवरण तथा अभिलेखहरु ।
३. प्रमाणित भएका अनुसन्धान, संस्था वा अनुसन्धानकर्ताका प्रकाशनहरु ।
४. पर्यटकीय क्षेत्र प्रवर्द्धनको लागि प्रकाशन भएका प्रमाणित सूचना तथा पुस्तिकाहरु ।
५. आधिकारिक तथा विश्वसनीय अन्य प्रतिवेदन तथा प्रकाशनहरु ।

(ख) संस्थागत (आधारभूत) तथ्याङ्क विवरण संकलनका लागि अनुसूची ३ (क) मा उल्लिखित तथ्याङ्क संकलन फाराम प्रयोग गरीएको छ । यस फाराममा नगरपालिका वा नगरपालिकाको विशिष्टता वा आवश्यकतानुसार विवरण थप गरीएको छ तर यसमा उल्लेख भएका विवरणहरु हटाइएको छैन ।

(ग) वस्तुस्थिती विवरण तयार गर्ने कार्यको लागि अध्यक्ष/प्रमुखको निर्देशन बमोजिम नगर कार्यपालिकाको सूचना वा योजना शाखाको प्रमुखले आवश्यक समन्वय, संयोजन र व्यवस्थापन गरीएको छ । साथै वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यका लागि निश्चित योग्यता तोकी एक स्थानीय सहजकर्ता करारमा राखिएको छ । स्थानीय सहजकर्ताको जिम्मेवारी र परिचालन प्रक्रिया देहायअनुसार हुन् :

- नगर कार्यपालिकाका प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, वडा अध्यक्ष तथा शाखा प्रमुख, कर्मचारी एवम् प्राविधिक सहयोग टोलीको निर्देशन प्राप्त गर्ने तथा परामर्श लिने,
- वस्तुस्थिती विवरण तयारीका लागि तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन, विश्लेषण र प्रस्तुति सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रममा सहजीकरण गर्ने ।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको गणना, सर्वेक्षण तथा तथ्याङ्क, जिल्ला तथा डिभिजन कार्यालय र सरोकारवाला निकाय र संस्थाहरुबाट प्रकाशित प्रगति प्रतिवेदन, सूचना विवरण तथा अभिलेख, प्रकाशित अनुसन्धानमूलक प्रकाशनहरु संकलन गरी नगरपालिका सँग सम्बन्धित सूचना विवरणहरु तयार गर्ने,
- नगर प्रमुखले तोके बमोजिम निर्वाचित पदाधिकारी, सरकारी कार्यालय, संघ/संस्था, विकास साझेदार, नागरिक समाज वा अन्य प्रतिनिधिसँग राय परामर्श तथा अभिलेख अध्ययन गरी सूचना विवरण मस्यौदा गर्ने,
- संस्थागत सर्वेक्षण, स्थलगत अवलोकन, लक्षित समूह अन्तरवार्ता, जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता र संस्थागत अभिलेख आदिबाट तथ्याङ्क संकलन गर्न सहजीकरण गर्ने ।

- पारिवारिक विवरण सर्वेक्षणमा परिचालन गरिएका गणकहरुलाई अभिमुखीकरण गर्ने, तथ्याङ्क संकलन प्रक्रियामा प्राविधिक सहयोग, समस्या समाधान र पारिवारिक विवरण संकलन कार्यमा सहजीकरण गर्ने,
- वस्तुस्थिती विवरणमा समावेश गर्ने स्रोत नक्शाको लागि आवश्यक स्थानगत र वस्तुस्थिती सूचना विवरण संकलन गर्ने,
- संस्थागत तथा सहभागितामूलक सर्वेक्षण, प्रकाशन र प्रतिवेदन पुनरावलोकन र पारिवारिक विवरण सर्वेक्षणबाट संकलन गरिएको तथ्याङ्क प्रशोधन, प्रस्तुति तथा विश्लेषण गर्ने,
- स्थानीय सहजकर्ता उपलब्ध नभएको अवस्थामा सहयोगी संस्था वा प्राविधिक टोलीको सहयोगमा नगर कार्यपालिका कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीबाट यस सम्बन्धी कार्य गरीएको छ ।
- स्थानीय सहजकर्तालाई संस्थागत तथा सहभागितामूलक सर्वेक्षण गरी तथ्याङ्क संकलनमा नगर कार्यपालिकाका पदाधिकारी, वडा समिति र कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीबाट आवश्यक सहयोग र सहजीकरण प्रदान गरीएको छ ।

(घ) स्थानीय सहजकर्ता परिचालन संभव नभएमा वा आवश्यक नभएमा नगरपालिका वा नगरपालिका कर्मचारीलाई थप जिम्मेवारी दिई परिचालन गर्ने गरीएको छ ।

(ङ) देहायका श्रोतलाई प्राथमिक स्रोत मानी सूचना संकलन गरीएको छ ।

१. पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण

२. अन्य सर्वेक्षण (जानिफकार तथा लक्षित समूह अन्तरवार्ता, सहभागितामूलक लेखाजोखा वा अन्य)

(च) देहायको स्थितिमा प्राथमिक स्रोत (पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण) बाट तथ्याङ्क संकलन गरीएको छ ।

१. आधारभूत तथ्यांक, सूचना वा विवरण नरहेको अवस्थामा वा अद्यावधिक गर्नु पर्ने अवस्था रहेमा,
२. राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन पाँच वर्ष भन्दा पुरानो भएमा,
३. स्थानीय तहको नयाँ संरचना अनुसार भौगोलिक (वडागत) र सामाजिक (लैङ्गिक र जातिगत) रुपमा खण्डीकृत तथ्याङ्क आधार तयार गर्नु पर्ने भएमा,
४. स्थानीय तहमा नीति तथा योजना तर्जुमा, सेवा प्रवाह, कार्य सम्पादन, नतिजा मापनका लागि स्थानीय परिवेश अनुसार आवश्यक तथ्याङ्क विवरण आवश्यक देखिएमा
५. संरचनागत, सामाजिक र भौतिक परिवर्तनबाट सिर्जित नयाँ आयाम र सवाल (वातावरण, जलवायु परिवर्तन, विपद् आदि) सम्बोधनलाई उपलब्ध सूचनाले पूरा गर्न नसकेमा,

(छ) पारिवारिक विवरण संकलनका लागि अनुसूची ३ (ख) मा प्रस्तुत तथ्याङ्क संकलन फाराम प्रयोग गरीएको छ ।

(ज) पारिवारिक विवरण संकलन वा सर्वेक्षणलाई छिटो र प्रभावकारी बनाउन कम्प्युटर सफ्टवेयर ODK प्रयोग गरीएको छ ।

(झ) पारिवारिक विवरण संकलन गर्न संभव भएसम्म स्थानीय सरकारमा कार्यरत सहजकर्तालाई परिचालन गरीएको छ । यदि सहजकर्ता उपलब्ध नभएमा स्थानीय परिवेश र सर्वेक्षणबारे ज्ञान, अनुभव भएकालाई प्राथमिकता दिई स्थानीय जानिफकारलाई गणकको रुपमा लिइएको छ । भौगोलिक अवस्थिति, जनसंख्याको सघनता र कार्यको मात्रा वा चाप तथा समय सीमाका आधारमा प्रत्येक वडामा देहाय बमोजिम हुने गरी कम्तीमा दुई जना गणकहरुको छनौट गरी परिचालन गरीएको छ :(

१. पारिवारिक विवरण संकलनका लागि छनौट भएका गणकहरुले वडा समिति तथा वडा कार्यालय र स्थानीय जानिफकार व्यक्ति, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, शिक्षक र समाजसेवीको सहयोगमा सर्वेक्षण कार्य सम्पादन गरीएको छ ।

२. पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण कार्यमा संलग्न गणकहरुको योग्यता कम्तीमा बाह्र कक्षा पास र तथ्याङ्क संकलन कार्य वा सामाजिक परिचालन वा स्थानीय परिवेशसँग जानकार भएको व्यक्ति हुन् ।

३. नगरपालिका वा नगरपालिकाले यस प्रयोजनका लागि उपरोक्त योग्यता र अनुभवका आधारमा यथोचित संख्यामा सम्बन्धित वडाबाट वा सम्भव नभएको अवस्थामा निर्धारित वडाको बारेमा जानकार योग्य व्यक्तिलाई गणकको रुपमा छनौट गरीएको छ ।

४. छनौट गरिएका गणकहरुलाई नगर कार्यपालिकाका तथा सहजकर्ताद्वारा तथ्याङ्क संकलन औजार तथा तथ्याङ्क संकलन विधि तथा प्रक्रिया बारे जानकारी प्रदान गर्न एक दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरीएको छ ।

६. अभिमुखीकरण कार्यक्रमको प्रारम्भमा गणकहरुको आचारसंहिता सहित तथ्याङ्क संकलनका व्यवहारिक समस्या र समाधानका बारेमा प्रस्ट गरीएको छ ।

७. पारिवारिक विवरण संकलन फाराममा उल्लेखित हरेक प्रश्नमा केन्द्रित रही वस्तुस्थिती र स्थानगत वास्तविकतालाई मध्यनजर गरी कार्यविधिका प्रावधानहरुलाई बोध गराउँदै गणकहरुलाई अभिमुखीकरण गरीएको छ । व्यावहारिक अभ्यासका क्रममा आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान गरी फाराममा उल्लेख भए बमोजिम तथ्याङ्क संकलनको सुनिश्चितता हुने गरी अभ्यस्त गराइएको छ ।

८. पारिवारिक विवरण संकलन कार्यमा सूचना प्रविधि ट्यावलेट वा स्मार्टफोन माध्यमको प्रयोग गर्नु पर्ने भएको र सोहि अनुसार स्मार्टफोन वा ट्याबलेटको प्रयोग गरी माथि उल्लेख भए बमोजिमको तरिकाबाट अभ्यस्त गरीएको छ ।

९. ट्याबलेट वा स्मार्टफोन माध्यमबाट तथ्याङ्क संकलन गर्न गणकहरु छनौट तथा परिचालन गर्दा सो साधन भएका तथा अभ्यस्त स्थानीय व्यक्तिलाई परिचालन गरीएको छ ।

१०. पारिवारिक विवरण संकलन प्रक्रियामा वडा समिति र वडा कार्यालयले आवश्यक संयोजन, सहयोग र अनुगमन गरीएको छ ।

११. गणकहरुको पारिश्रमिक गाउँ कार्यपालिकाको नियमानुसार हुनेछ ।

(ञ) नगरपालिकाको स्थानगत तथा वस्तुस्थितीलाई नक्शामा प्रस्तुत गर्न (स्रोतनक्शा तयार गर्न) आवश्यकता अनुसार थप सूचना संकलन तथा सर्वेक्षण गरीएको छ । स्रोत नक्शाले समेट्ने क्षेत्र अनुसूची ७ र सर्वेक्षण विधिको विस्तृत विवरण अनुसूची ८ मा दिईएको छ ।

(ट) स्रोत नक्शाको लागि सूचना संकलन गर्न Global Positioning System (GPS) सर्वेक्षण, Google Earthसर्वेक्षण, SRTM DEM जस्ता विधिहरु मध्ये उपयुक्त र सुरक्षित विधि अपनाइएको छ ।

चौथो चरण: तथ्याङ्क विश्लेषण, प्रस्तुति र स्रोत नक्शा तयारी : यस चरणका कार्यहरु देहाय बमोजिम गरीएको छ :

अ. तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण: पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई तथ्याङ्कको प्रकृति, स्रोत र आवश्यकता अनुसार प्रशोधन तथा विश्लेषण गरीएको छ । वस्तुस्थिती विवरण तयारीको पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत सर्वेक्षण विधिबाट संकलन गरिएको तथ्याङ्कलाई देहाअनुसार प्रशोधन तथा विश्लेषण गरीएको छ ।

(क) पारिवारिक विवरण ODK एप्लिकेशन बाट सर्वेक्षण गरि प्राप्त तथ्याङ्कलाई कम्प्युटरमा MS Excel सफ्टवयर प्रयोग गरी विश्लेषण गरीएको छ ।

(ख) सहभागितामूलक लेखाजोखा तथा संस्थागत सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई कम्प्युटरको MS Excelसिटमा तथ्याङ्क प्रशोधन गरी तथ्याङ्कशास्त्रीय विधिबाट विश्लेषण गर्न वा स्थानीय तहको सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा आवद्ध गरी विश्लेषण गरीएको छ ।

(घ) विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरुलाई देहाय बमोजिमको क्षेत्र अनुसार खण्डीकृत गरीएको छ :

१. भौगोलिक (वडा)

२. सामाजिक (लिङ्ग)

३. संरचना (जातजाति)

४. सामाजिक न्यायको नीतिले परिलक्षित गरेको क्षेत्रहरु

५. स्थानीय आवश्यकताले निर्धारण गर्ने अन्य क्षेत्रहरु

(ङ) तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरणलाई आवश्यकता अनुसार उपयुक्त तालिका, सूचकांक, रेखाचित्र, नक्शा वा अन्य उपयुक्त स्वरुपमा रुपमा प्रस्तुत गरीएको छ ।

(च) संभव भएसम्म विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनालाई कम्तीमा दुई समयको अन्तरालमा वा प्रदेश/केन्द्रीय विवरण सँग तुलना गरी प्रस्तुत गरीएको छ ।

(छ) संकलित तथ्याङ्कको प्रशोधन, विश्लेषण र प्रस्तुतिका लागि आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्क विज्ञ वा प्राविधिक टोलीको सहयोग लिइएको छ ।

(ज) प्राप्त सूचनाका आधारमा तालिका, सूचकाङ्क, चार्ट वा चित्रहरुको माध्यमबाट देहायको विषयमा विश्लेषण गरीएको छ-

१. नगरको अवस्थालाई तथ्याङ्कले कसरी चित्रित गरेको छ ? (बढ्दो, घट्दो वा यथावत)

२. नगरको विकास, सेवा प्रवाह, नीति र शासन संचालनको अवस्था कस्तो छ ? (राम्रो, मध्यम, ठिकै)

३. नगरको कुन कुन क्षेत्रमा सवल कुराहरु देखिन्छ ? (उपलब्ध संभावनाहरु)

४. नगरको कुन कुन क्षेत्रमा सुधार गर्नु पर्ने देखिन्छ ? (कमी कमजोरी र चुनौतीहरु)

स्रोत नक्शा तयारीः गाउँको स्थानगत तथा वस्तुस्थिती विशेषता दर्शाउने विवरणलाई नक्शामा प्रस्तुत गरीएकोछ । वस्तुस्थिती विवरणमा उल्लेखित सूचनालाई नक्शामा प्रस्तुत गरी स्रोत नक्शा तयार गर्न र स्रोत नक्शालाई नगर वस्तुस्थिती विवरणको महत्वपूर्ण भागको रुपमा देहाय बमोजिम तयार गरीएको छ :(

(क) वस्तुस्थिती विवरणमा प्रस्तुत स्थानीय प्राकृतिक, भौतिक, साँस्कृतिक स्रोत साधनहरुको अवस्थिति एवं सामाजिक र आर्थिक अवयवहरुको स्थानगत स्थिति झल्काउने देहायका विवरणलाई नक्शामा प्रस्तुत गरी स्रोत नक्शा तयार गरीएको छ :

१.प्राकृतिक स्रोतसाधन (वन जंगल, नदीनाला, तालतलैया, पोखरी, सिमसार, कृषि, चरण क्षेत्र आदि),

२.साँस्कृतिक सम्पदा (मठमन्दिर, धार्मिक तथा साँस्कृतिक स्थल आदि),

३.पूर्वाधार विकास (पैदल मार्ग, सडक, पुल, कल्भर्ट, नहर, कुलो पैनी, खेलमैदान, आवास, खुल्ला क्षेत्र आदि),

४.सेवा केन्द्रहरु (नगरपालिका केन्द्र, अस्पताल/स्वास्थ्य केन्द्र, विद्यालय/शैक्षिक संस्था, सेवा केन्द्र, बैंक तथा वित्तीय संस्था, बैंकको एटीएम (ATM०, सामुदायिक भवन, क्लव आदि)

(ख) उपरोक्त बमोजिमको विवरणलाई स्रोत नक्शाको रुपमा प्रस्तुत गर्दा अनिवार्य रुपमा विद्युतीय स्वरुप/भौगोलिक सूचना प्रणाली (जिआईएस) मा समेत तयार गरीएको छ ।

(ग) Global Positioning System (GPS) Survey, Google EarthSurvey, नापी विभागले तयार गरेको GISDatabaseलाई आधार मानी GIS Software प्रयोग गरेर जिआइएसमा आधारित स्रोत नक्शा बनाइएको छ ।

(घ) स्रोत नक्शामा समावेश गर्नु पर्ने नक्शाहरुको विवरण र तयारी विधि अनुसूची ७ बमोजिम गरीएको छ ।

पाँचौ चरणः वस्तुस्थिती विवरण मस्यौदा तयारी : वस्तुस्थिती विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि, वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्यशाला, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण प्रक्रियाको अन्तिम परिणाम वस्तुस्थिती विवरण प्रतिवेदन अनुसूची २ मा दिइएको ढाँचा अनुसार तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरण र स्रोत नक्शाको आधारमा तयार गरीएको छ । यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय अनुसार गरीएको छ :-

(क) तथ्याङ्क विश्लेषण गरी प्राप्त भएको सूचनालाई क्षेत्रगत, लैंगिक तथा सामाजिक आधारमा खण्डीकृत गरी निर्धारित ढाँचा बमोजिमका तालिका, सूचकांक, ग्राफ र चित्र, नक्शा आदि बीच तार्किक सम्बन्धको आधारमा क्रमबद्ध तरिकाले प्रस्तुत गरीएको छ ।

(ख) विश्लेषणका क्रममा कुनै विवरण अधुरो, अस्पष्ट र विरोधाभासपूर्ण देखिएमा सो तथ्याङ्कलाई सरोकारवाला सँग पुनः छलफल गरी निर्क्योल गरीएको छ ।

(ग) वस्तुस्थिती विवरणलाई प्रस्तुत गर्न, बुझ्न र प्रयोग गर्न सजिलो हुने गरी उपयुक्त भाग, खण्ड र उपखण्डमा विभाजन गरी प्रस्तुत गरीएको छ ।

(घ) वस्तुस्थिती विवरण तयारी कार्य सँग वैठक पुस्तिका तथा कागजात तथा प्रयोग गरिएका औजार (फाराम) हरुलाई अनुसूचीमा र प्रयोग भएका दस्तावेजहरुको विवरणलाई अनुसन्धान पद्धतिको मान्यता अनुरुप सन्दर्भ सामग्रीको सूचीमा राखिएको छ ।

छैठौ चरणः नगर वस्तुस्थिती विवरण प्रमाणीकरण कार्यशाला (**ख्बष्मिबतष्यल ध्यचपकजयउ**)ः निर्धारित ढाँचामा गाउँ वस्तुस्थिती विवरणको पहिलो मस्यौदा तयार भए पश्चात् वस्तुस्थिती विवरणको मस्यौदामा छलफल गर्न नगरपालिका वा नगरपालिकाले देहायअनुसार कम्तीमा एक दिने प्रमाणीकरण कार्यशाला (Validation Workshop) को आयोजना गरीएको छ :

(क) प्रमाणीकरण कार्यशालामा देहायबमोजिम कार्यहरु गरीएको छ :-

१. प्रस्तुत भएका सूचना तथा विवरणको शुद्धता र तथ्य यकिन गरी सुधारको लागि सुझाव संकलन गर्ने,

२. वस्तुस्थिती विवरणको मस्यौदाले समेट्न नसकेका विषय क्षेत्र वा परिमार्जन गर्नुपर्ने पक्षहरु केलाई समावेश गर्न सुझाव आदान प्रदान गर्ने,

३. वस्तुस्थिती विवरणमा प्रस्तुत तथ्याङ्क, सूचना तथा विवरणहरुको अन्तर सम्बन्ध र तुलनात्मक पक्षहरु यकिन गर्ने,

४. वस्तुस्थिती विवरण प्रकाशन पश्चात् यसका विवरणहरु योजना तर्जुमा, विकास निर्माण, सेवा प्रवाह, कार्य सम्पादन र नतिजा अनुगमनमा उपयोग गर्ने प्रतिबद्धता जाहेर गर्ने,

(ख) कार्यशाला सञ्चालन विधि तथा प्रक्रिया देहाय बमोजिम गरीएको छः-

१. नगर कार्यपालिकाद्वारा कार्यशालाको आयोजना

२. कार्यशालाको अध्यक्षता अध्यक्ष/प्रमुखद्वारा गरीएको

३. वस्तुस्थिती विवरण तयारीमा संलग्न प्राविधिक टोली वा सहजकर्ता वा कर्मचारीले वस्तुस्थिती विवरणका प्रमुख विषय तथा सूचना विवरण प्रस्तुत

४. प्रस्तुति पश्चात् सरोकारवालाहरुको तर्फबाट सुझाव संकलन गर्न वस्तुस्थिती विवरणमा प्रस्तुत खण्ड बमोजिमको समूहहरु बनाई समूहगत छलफल गरीएको,

५. समूहगत छलफल पछि प्रत्येक समूहबाट प्राप्त सुझावलाई पूर्णसत्र (Plenary) मा प्रस्तुत गरीएको

६. समूहगत तथा पूर्ण सत्रको छलफलबाट प्राप्त सुझावहरुलाई लिपिबद्ध गरीएको ,

(ग) कार्यशालाको छलफल र सुझावलाई समावेश गरी वस्तुस्थिती विवरण प्रतिवेदनलाई अन्तिम रुप दिईएको

(घ) कार्यशालामा देहाय बमोजिमका सरोकारवालाको सहभागिता गरीएको छ(

१. नगर सभाका सदस्यहरु,
२. नगर कार्यपालिका पदाधिकारी,
३. नगर कार्यपालिका शाखा/उपशाखा र विषयगत प्रमुख तथा कर्मचारीहरु,
४. नगर वडा कायालयका वडा सचिवहरु,
५. स्थानीय तहमा कार्यरत सङ्घीय र प्रदेश कार्यालयका प्रमुख/प्रतिनिधिहरु,
६. संघ संस्था, समुदायमा आधारित संस्थाका प्रमुख वा प्रतिनिधि,
७. स्थानीय स्तरमा विषयगत तथ्याङ्कका जानकार व्यक्तिहरु,
८. नगरपालिका वा नगरपालिकाले आवश्यक ठानेका बुद्धिजीवि, नागरिक समाज, पत्रकार प्रतिनिधिहरु,

(ङ) कार्यशालामा नगरपालिका स्तरमा क्रियायाशील राजनीतिक दलका प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गरीएको

१.४.१ वस्तुस्थिती विवरण ढाँचा, औजार तथा कार्य विधि तयारी

स्थानीय वस्तुगत विवरण किन, कसरी, कहिले र कसले गर्ने भनि सबै तहगत प्रक्रिया निर्धारण गर्न शुरुवाती चरणमा वस्तुगत विवरणको सूचकगत स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण औजार र कार्य विधि तयारी गरीएको छ। यस अन्तर्गतका कार्यहरु देहाय बमोजिम गरीएको छ :-

(अ) प्रथमतः गाँउ क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था, जनसंख्या, सामाजिक, आर्थिक, प्राकृतिक, भौतिक, वातावरणीय र संस्थागत वस्तु स्थिति झल्कने र भौगोलिक (वडा) तथा सामाजिक (लैंङ्गीक र जातीगत) रुपमा खण्डीकृत विवरण खुल्ने गरी विषय सूची बमोजिमको वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा स्वीकृत गरीएको छ।

(आ) स्वीकृत वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचामा उल्लेख भएका विवरण तयार गर्न विश्वसनियता र उपलब्धताका आधारमा तथ्याङ्कका श्रोतहरुको आँकलन गरी देहाय बमोजिमका श्रोतबाट सूचना प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क तथा सूचना संकलन गरीएको छ :-

१. घरपरिवार सर्वेक्षण (सवै घरपरिवार)
२. संस्थागत सर्वेक्षण (नगरपालिकाको कार्यालय, डिभिजन तथा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, वैंक तथा औद्योगिक/व्यवसायिक प्रतिष्ठान, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा मातहतका कार्यालय, संघ संस्था, सामुदायिक संस्था आदीको अभिलेख तथा उपलब्ध विवरण)
३. सहभागितामूलक लेखाजोखा सर्वेक्षण (जानिफकार अन्तरवार्ता, लक्षित समूह छलफल, स्थलगत अध्ययन, समूहगत छलफल आदी)

(इ) पारिवारिक विवरण संकलनकालागि विद्युतीय माध्यम (कबचतउजयलभ) मा आधारित इम्प्सफ्टवेयर प्रणाली प्रयोग गरीएको छ।

(ई) केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालय, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, डिभिजन तथा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय, विद्यालय, श्रोत केन्द्र, सेवा केन्द्र, चौकी, संघ संस्था तथा समुदायमा आधारित संस्था आदि सबैको अभिलेख तथा प्रतिवेदन, नापी विभागबाट प्रकाशित नक्शा तथा विभिन्न अध्ययन तथा सर्वेक्षण प्रतिवेदनबाट प्राप्त संस्थागत विवरण (द्वितीय श्रोत तथ्याङ्क) संकलन गरीएको छ।

(उ) जानिफकार अन्तरवार्ता, लक्षित समूह छलफल, स्थलगत अध्ययन, समूहगत छलफल आदी जस्ता सहभागितामूलक लेखाजोखा विधि प्रयोग गरी पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत विवरणबाट थप सूचना संकलन गरीएको छ।

(ऊ) लम्किचुहा नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारी गर्नु पूर्व गाँउ/नगर बस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७५ को विषय सूची बमोजिमको स्तरीय ढाँचा, अनुसूची १ बमोजिमको तथ्याङ्क संकलन

फाराम र यस कार्यविधिमा उल्लिखित प्रक्रिया गाँउ कार्यपालिकाले स्वीकृत लिई सम्पन्न गरीएको छ । यसरी स्वीकृत गर्दा वस्तुगत विवरणको कानूनी तथा नीतिगत आधार, तयारी गोष्ठि, तथ्याङ्क संकलन, भण्डारण, प्रशोधन, विश्लेषण, प्रमाणीकरण कार्यशाला र अन्तिम प्रतिवेदन प्रकाशनका कार्यहरु समेत समावेश भएको छ ।

१.४.२ वस्तुगत विवरण तयारी गोष्ठि तथा कार्ययोजना स्विकृति

वस्तुगत विवरण तयारीको उद्देश्य, अवधारणा, कानूनी तथा नीतिगत आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, तथ्यांक संकलन फाराम र सूचना प्रविधि, सरोकारवालाहरुको पहिचान तथा भूमिका र कार्ययोजना सम्बन्धमा प्रस्तुति तथा सहभागितामूलक ढंगले छलफल गरीयो । कार्यशालामा सिलसिलेवार रुपमा उपरोक्त विषयहरुको प्रस्तुति र छलफलमा सहजीकरण गरी साझा धारणा, बुझाई र प्रतिवद्धता कायम गरीएको छ । वस्तुगत विवरण तयारी कार्यशालामा प्रमुखले तोके बमोजिम देहाय बमोजिमको सहभागिता गरईएको थियो :-

१) नगर कार्यपालिकाको प्रमुख र पदाधिकारीहरु

२) नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

३) वडा अध्यक्षहरु

४) विषयगत कार्यालयका प्रमुखहरु

५) नगरपालिकाबाट छनौट गरिएका स्थानीय स्तरको जानकार विशेषज्ञ/ नागरिक समाजका व्यक्तिहरु

६) संघ संस्थाका प्रतिनिधित्व हुने गरी अध्यक्ष र प्रमुखले आमन्त्रण गरेका प्रतिनिधिहरु

७) स्थानीय क्रियाशिल राजनीतिक दलका प्रमुखहरु

१.४.३ सहजकर्ता तथा गणक छनौट अभिमुखीकरण र परिचालन

स्थानीय परिवेश र सर्वेक्षणबारे ज्ञान, अनुभव भएकालाई प्राथमिकता दिई स्थानीय जानिफकारलाई गणकको रुपमा लिईएको छ । भौगोलिक अवस्थिति, जनसंख्याको सघनता र कार्यको मात्रा, कार्य चाप तथा समय सीमाका आधारमा प्रत्येक वडामा २ जना गणकहरुको छनौट गरी परिचालन गरीएको छ :

१. लम्किचुहा नगरपालिकाको पारिवारिक विवरण संकलनका लागि उपयुक्त योग्यता र अनुभवका आधारमा यथोचित संख्यामा सम्बन्धित वडाबाट जानकार योग्य व्यक्तिलाई गणकको रुपमा छनौट गरीएको छ ।

२.पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण कार्यमा संलग्न गणकहरुको योग्यता कम्तिमा १० कक्षा पास र तथ्याङ्क संकलन कार्य वा सामाजिक परिचालन वा स्थानीय परिवेशसँग जानकार भएको व्यक्तिहरु रहेका छन् ।

३.छनौट गरिएका गणकहरुलाई नगर कार्यपालिकाका तथा सहजकर्ताद्वारा तथ्याङ्क संकलन औजार
तथा तथ्याङ्क संकलन विधि तथा प्रक्रिया बारे जानकारी प्रदान गर्न एक दिने अभिमूखिकरण कार्यक्रम संचालन गरीएको छ ।

४.अभिमुखीकरण कार्यक्रमको प्रारम्भमा गणकहरुको आचारसंहिता सहित तथ्याङ्क संकलनका व्यवहारिक समस्या र समाधानका बारेमा प्रस्ट पारीएको छ तत्पश्चात् पारिवारिक विवरण संकलन फाराममा उल्लेखित हरेक प्रश्नमा केन्द्रीत रही वस्तुगत र स्थानगत वास्तविकतालाई मध्यनजर गरी कार्यविधिका प्रावधानहरुलाई बोध गराउदै गणकहरुलाई अभिमुखीकरण गरीएको छ । व्यवहारिक अभ्यासका क्रममा आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान गरी फाराममा उल्लेख भए बमोजिम तथ्याङ्क संकलनको सुनिश्चितता हुने गरी अभ्यस्त गराईएको छ ।

५.पारिवारिक विवरण संकलन कार्यमा सूचना प्रविधि जस्तै ट्यावलेट वा स्मार्टफोन जस्ता विद्युतीय माध्यमको प्रयोग गर्नु पर्ने भएकोले सोहि अनुसार स्मार्टफोन वा ट्याबलेटको प्रयोग गरी माथी उल्लेख भए बमोजिमको तरीकाबाट अभ्यस्त गराईएको छ ।

६.ट्याबलेट वा स्मार्टफोन जस्ता विद्युतीय माध्यमबाट तथ्याङ्क संकलन गर्न गणकहरु छनौट तथा
परिचालन गर्दा सो साधन भएका तथा अभ्यस्त स्थानीय व्यक्तिलाई परिचालन गर्दा उपयुक्त हुने हुँदा सोही अनुसार गरीएको छ ।

७.पारिवारिक विवरण संकलन प्रक्रियामा वडा समिति र वडा कार्यालयले आवश्यक संयोजन, सहयोग र अनुगमन प्रकियाबाट सम्पन्न गरिएको छ ।

८.गणकहरुको पारिश्रमिक नियमानुसार निर्धारण गरीएको छ ।

१.४.४ तथ्याङ्क संकलन

वस्तुगत विवरणका लागि नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५ बमोजिम निर्धारित फाराम प्रयोग गरी आवश्यक तथ्याङ्क, सूचना वा विवरण संकलन गरीएको छ । नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको स्तरीय सूचकगत ढाँचा अनुसार मुख्य गरेर संस्थागत र पारिवारिक सर्वेक्षण गरी प्राथमिक र द्वितीय दूई प्रकारका श्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन गरीएको छ । यसरी तथ्याङ्क संकलन गर्ने क्रममा नगरपालिकाका प्रमुखको निर्देशन बमोजिम नगर कार्यपालिकाको सूचना शाखाको प्रमुख संग आवश्यक समन्वय, संयोजन र व्यवस्थापन गरीएको छ । पारिवारिक विवरण संकलनको लागि अनुसूची १ मा प्रस्तुत तथ्याङ्क संकलन फाराम तथा) संस्थागत /आधारभूत) तथ्याङ्क विवरण संकलनका लागि गाँउ/नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७५ को अनुसूची ३ (क) मा उल्लिखित तथ्याङ्क संकलन फाराम प्रयोग गरीएको छ । साथै वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्न प्राथमिक स्रोतबाट सूचना संकलन गर्न जोड दिइएको तथा प्राथमिक स्रोत उपलब्ध नहुने अवस्थामा द्बितिय श्रोत मार्फत विवरण संकलन गरीएको छ । जसमा निम्न लिखित स्रोतलाई प्राथमिक स्रोत तथा संस्थागत/आधारभूत -द्वितीय श्रोत) को रुपमा लिई सूचना संकलन गरीएको छ :

<u>प्राथमिक श्रोत</u>

१. पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण

२. अन्य सर्वेक्षण (जानिफकार तथा लक्षित समूह अन्तरवार्ता, सहभागितामूलक लेखाजोखा र अन्य)

लम्किचुहानगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने क्रममा देहायको स्थिति रहेकोले प्राथमिक श्रोत (पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण) बाट तथ्याङ्क संकलन गरीएको हो ।

१.आधारभूत तथ्यांक, सूचना वा विवरण नरहेको तथा अद्यावधिक गर्नुपर्ने अवस्था रहको,

२.राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन पाँच वर्ष भन्दा पुरानो भएको,

३.स्थानीय तहको नयाँ संरचना अनुसार भौगोलिक (वडागत) र सामाजिक (लैंगिक र जातजातीगत) रुपमा खण्डीकृत तथ्याङ्क आधार तयार गर्नु पर्ने भएकोले,

४.स्थानीय तहमा नीति तथा योजना तर्जुमा, सेवा प्रवाह, कार्यसम्पादन, नतिजा मापनकालागि स्थानीय परिवेश अनुसार आवश्यक तथ्याङ्क विवरण आवश्यक देखिएकोले

५.संरचनागत, सामाजिक र भौतिक परिवर्तनबाट सिर्जित नयाँ आयाम र सवाल (वातावरण, जलवायु परिवर्तन, विपद आदी) सम्बोधनलाई उपलब्ध सूचनाले पुरा गर्न नसकेकोले,

<u>द्बितिय श्रोत</u>

१.केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले प्रकाशन गर्ने जनसंख्या सर्वेक्षण, गणना तथा अन्य आर्थिक सर्वेक्षण

प्रतिवेदनहरु ।

२.जिल्ला स्तरमा विषयगत कार्यालय र सरोकारवालाहरुबाट प्रकाशित प्रगति प्रतिवेदन, विवरण तथा अभिलेखहरु ।

३.प्रमाणित भएका अनसुन्धान संस्था वा अनुसन्धानकर्ताका प्रकाशनहरु ।

४.पर्यटकीय क्षेत्र प्रवर्द्धनकोलागि प्रकाशन भएका प्रमाणित सूचना पुस्तिकाहरु ।

५.आधिकारिक तथा विश्वसनीय अन्य प्रतिवेदन तथा प्रकाशनहरु ।

१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र स्रोत नक्शा तयारी

क) तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण

पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई तथ्याङ्कको प्रकृति, श्रोत र आवश्यकता अनुसार प्रशोधन तथा विश्लेषण गरीएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीको पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत सर्वेक्षण विधिबाट संकलन गरिएको तथ्याङ्कलाई देहाअनुसार प्रशोधन तथा विश्लेषण गरीएको छ :-

(क) इम्प प्रयोग गरी ट्यावलेट/स्मार्टफोन प्रयोग गरी पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण गरियो । यस प्रकारको तथ्याङ्क सिधै कम्प्युटर प्रणालीमा आवद्ध हुनाले कम्प्युटर बाटै सिधै विश्लेषण गरीएको छ ।

(ख) सहभागितामूलक लेखाजोखा तथा संस्थागत सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई कम्प्युटरको :वे भ्हअभ्रा सिटमा तथ्याङ्क प्रशोधन गरी तथ्याङ्क शास्त्रीय विधिबाट विश्लेषण गरीएको छ ।

(ग) उपरोक्त अनुसार संकलित तथ्याङ्कको प्रशोधन तथा विश्लेषण विज्ञ बाट गरीएको छ ।

(घ) विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरुलाई विषय सुची बमोजिमको खण्डिकृत गरीएको छ ।

(ङ) तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरणलाई आवश्यकता अनुसार उपयुक्त तालिका, सूचकांक, रेखाचित्र, नक्शा वा अन्य उपयुक्त स्वरुपमा प्रस्तुत गरीएको छ ।

(च) संभव भएसम्म विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनालाई कम्तीमा दुई समयको अन्तरालमा वा केन्द्रीय विवरणसँग तुलना गरी प्रस्तुत गरीएको छ ।

(छ) संकलित तथ्याङ्कको प्रशोधन, विश्लेषण र प्रस्तुतीकालागि विज्ञ प्राविधिक टोलिले गरेको छ ।

१.४.६ वस्तुस्थिती विवरणको मस्यौदा तयारी

वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यशाला, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण प्रक्रियाको अन्तिम परिणाम वस्तुगत विवरण प्रतिवेदन कार्य विधि मा दिइएको ढाँचा अनुसार तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरण र श्रोत नक्शाको आधारमा वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरीएको छ ।

१.४.७ वस्तुस्थिती विवरण सुझाव संकलन

वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्य विधि, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यशाला, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण प्रक्रियाको अन्तिम परिणाम वस्तुगत विवरण प्रतिवेदन कार्य विधि मा दिइएको ढाँचा अनुसार तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरण र श्रोत नक्शाको आधारमा वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरीएको छ । तथ्याङ्क विश्लेषण गरी प्राप्त भएको सूचनालाई क्षेत्रगत, लैंगिक तथा सामाजिक आधारमा खण्डीकृत गरी निर्धारित ढाँचा बमोजिमका तालिका, सूचकांक, ग्राफ र चित्र, नक्शा, आदि बीच तार्किक सम्बन्धको आधारमा क्रमबद्ध तरिकाले प्रस्तुत गरीएको छ । तथ्याङ्क विश्लेषणका क्रममा कुनै विवरण अधुरो, अस्पष्ट र विरोधाभासपूर्ण देखिएमा सो तथ्याङ्कलाई सरोकारवाला

सँग पुनः छलफल गरी निर्क्यौल गरीनेछ । वस्तुगत विवरणलाई प्रस्तुत गर्न, बुझ्न र प्रयोग गर्न सजिलो हुने गरी उपयुक्त भाग, खण्ड र उपखण्डमा विभाजन गरी प्रस्तुत गरीएको छ तथा वस्तुगत विवरण तयारी कार्यसँग वैठक पुस्तिका तथा कागजात तथा प्रयोगमा आएका औजार (फाराम) हरुलाई अनुसूचीमा र प्रयोग भएका दस्तावेजहरुको विवरणलाई अनुसन्धान पद्धतिको मान्यता अनुरुप सन्दर्भ सामग्रीको सूचीमा समावेश गरीएको छ ।

१.४.८ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त भएका सुझाबहरुलाई समावेश गरी देहायअनुसार वस्तुगत विवरणलाई अन्तिम रुप दिई प्रकाशन गरीने छः-

(क) मस्यौदा प्रतिवेदनमा परिमार्जन गर्नुपर्ने विषयहरु, कार्यशालाबाट प्रस्तुत सुझावहरु बारे सम्बन्धित सरोकारवालासँग आवश्यकतानुसार पुनःपरामर्श गरी वस्तुगत विवरणलाई पूर्णता दिइने छ ।

(ख) वस्तुगत विवरणको स्तरीयता र गुणस्तर सुनिश्चिततताका लागि विज्ञहरुका सुझावहरुलाई समेत ध्यान दिई समावेश गरीनेछ ।

(ग) वस्तुगत विवरणको विद्युतीय प्रति तयार भई सकेपछि सो प्रतिवेदनलाई नगरपालिकामा सार्वजनिक गरी आवश्यकता अनुसार छाँया प्रति, विद्युतीय वा छापा माध्यमबाट प्रकाशन गर्नेछ ।

१.४.९ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन

वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यशाला, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण प्रक्रियाको अन्तिम परिणाम वस्तुगत विवरण प्रतिवेदन कार्यविधि मा दिइएको ढाँचा अनुसार तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरण र श्रोत नक्शाको आधारमा वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरीएको छ । तथ्याङ्क विश्लेषण गरी प्राप्त भएको सूचनालाई क्षेत्रगत, लैंगिक तथा सामाजिक आधारमा खण्डीकृत गरी निर्धारित ढाँचा बमोजिमका तालिका, सूचकांक, ग्राफ र चित्र, नक्शा, आदि बीच तार्किक सम्बन्धको आधारमा क्रमबद्ध तरिकाले प्रस्तुत गरीएको छ । तथ्याङ्क विश्लेषणका क्रममा कुनै विवरण अधुरो, अस्पष्ट र विरोधाभासपूर्ण देखिएमा सो तथ्याङ्कलाई सरोकारवाला सँग पुनः छलफल गरी निर्क्यौल गरीनेछ । वस्तुगत विवरणलाई प्रस्तुत गर्न, बुझ्न र प्रयोग गर्न सजिलो हुने गरी उपयुक्त भाग, खण्ड र उपखण्डमा विभाजन गरी प्रस्तुत गरीएको छ तथा वस्तुगत विवरण तयारी कार्यसँग वैठक पुस्तिका तथा कागजात तथा प्रयोगमा आएका औजार (फाराम) हरुलाई अनुसूचीमा र प्रयोग भएका दस्तावेजहरुको विवरणलाई अनुसन्धान पद्धतिको मान्यता अनुरुप सन्दर्भ सामग्रीको रुपमा सूचीगत गरीएको छ ।

१.४.१० वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त भएका सुझाबहरुलाई समावेश गरी देहायअनुसार वस्तुगत विवरणलाई अन्तिम रुप दिई प्रकाशन गरीने छः-

(क) मस्यौदा प्रतिवेदनमा परिमार्जन गर्नुपर्ने विषयहरु, कार्यशालाबाट प्रस्तुत सुझावहरु बारे सम्बन्धित सरोकारवालासँग आवश्यकतानुसार पुनःपरामर्श गरी वस्तुगत विवरणलाई पूर्णता दिइने छ ।

(ख) वस्तुगत विवरणको स्तरीयता र गुणस्तर सुनिश्चिततताका लागि विज्ञहरुका सुझावहरुलाई समेत ध्यान दिई समावेश गरीनेछ ।

(ग) वस्तुगत विवरणको विद्युतीय प्रति तयार भई सकेपछि सो प्रतिवेदनलाई नगरपालिकामा सार्वजनिक गरी आवश्यकता अनुसार छाँया प्रति, विद्युतीय वा छापा माध्यमबाट प्रकाशन गर्ने छ ।

परिच्छेद २: नगरपालिकाको चिनारी

लम्किचुहा नगरपालिका नेपालको सुदुरपश्चिम प्रदेश, सेती अञ्चल अन्तर्गत कैलाली जिल्लामा पूर्वपश्चिम महेन्द्र राजमार्गसग जोडिएको एक नगरपालिका हो । लम्किचुहा नगरपालिका १३ कि.मि.पूर्वमा रहेको कर्णाली नदीसग जोडिएको छ। लम्किचुहा नगरपालिका, धनगढी उपमहानगरपालिका बाट ७२ कि.मि पुर्व र राहधानी काठमाण्डौं वाट ५९० कि.मि पश्चिम को दुरीमा अवस्थित छ। यसको उत्तर तर्फ मोहन्याल गाउँपालिका, पश्चिममा बर्दगोरिया गाउँपालिका, पूर्वमा कर्णाली नदी तथा बर्दिया जिल्ला, दक्षिणमा जानकी गाउँपालिका र दक्षिण पश्चिममा जोशीपुर गाउँपालिका पर्दछ। लम्किचुहा नगरपालिका २०७१ वैशाख २५ गते घोषणा गएिको हो भने २०७३ फागुन २२ गतेदेखि तत्कालीन प्रतापपुर गा. वि. स. का सबै वडाहरु यस नगरपालिकामा मिसाएर १० वडामा विभाजन गरिएको हो । यस क्षेत्रको औसत अधिक्तम तापक्रम ४१ डिग्री सेल्सियस र न्यनतम १० डिग्री सेल्सियस रहेको पाइन्छ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

नेपालकोमान चित्रमा लम्किचुहा नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति निम्नानुसार रहेको छ।

प्रदेश	सुदुर पश्चिम
जिल्ला	कैलालि
नगरपालिका	लम्किचुहा नगरपालिका
वडा संख्या	१०
भौगोलिक अवस्थिति	अक्षांश २८° ३५' ३.३३'' देखि २८° ४३' ५१.०२'' देशान्तर ८१° ३' १२.२४'' देखि ८१° १७' १५.४७''
क्षेत्रफल	२२४.५७६ वर्ग कि. मि
उचाई	१२३ देखि १५३७ मि. सम्म
सिमाना	उत्तर तर्फ मोहन्याल गाउँपालिका, पश्चिममा बर्दगोरिया गाउँपालिका, पूर्वमा कर्णाली नदी तथा बर्दिया जिल्ला, दक्षिणमा जानकी गाउँपालिका र दक्षिण पश्चिममा जोशीपुर गाउँपालिका
औषद लम्वाई तथा चौडाई	पूर्व-पश्चिममा लम्वाई : २२ कि.मि उत्तर-दक्षिण चौडाईः १५ कि.मि
जलवायु	उष्ण

२.२ राजनीतिक अवस्थिति

सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले तयार गरेको नमूना बमोजिम गठित नगरपालिका, गाउँपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सिमाना निर्धारण आयोगले मिति २०७३ पुस २२ मा पेश गरेको प्रतिवेदन अनुसार माननीय संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रीको

संयोजकत्वमा गठित समितिले मिति २०७३/११/२० मा पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा नेपाल सरकारले मिति २०७३/११/२७ मा देहाय बमोजिम प्रशासकिय हिसावमा यस नगरपालिका तत्कालिन प्रतापपुर र लम्किचुहा नगरपालिकाहरूलाई समेटेर निर्माण गरिएको हो । जुन वडागत रुपमा निम्न अनुसार रहेको छ

तलिका १ लम्किचुहा नगरपालिकाको वडा विभाजन

वडा नं.	समावेश भएका साविक गा.वि.सरन.पा	साविक वडा नं.
१	लम्किचुहा	२
२	लम्किचुहा	५
३	लम्किचुहा	१
४	लम्किचुहा	६, ७, ८
५	लम्किचुहा	३, ४
६	लम्किचुहा	९, १०, ११
७	प्रतापपुर	१, ३, ५, ७
८	लम्किचुहा	१२, १३
९	प्रतापपुर	२, ४, ६, ८, ९
१०	लम्किचुहा	१४, १५

श्रोतः राजपत्र २०७३।११।२७ गते

२.३ धरातलीय अवस्था

भौगोलिक रुपमा अक्षांश २८° ३५’ ३.३३’’ देखि २८° ४३’ ५१.०२’’ र देशान्तर ८१° ३’ १२.२४’’ देखि ८१° १७’ १५.४७’’ र समुन्द्रि सतहबाट १२२ मि.देखि १५३७ मि. उचाई सम्म फैलिएको यो नगरपालिका तराई र सिवालिक क्षेत्रमा पर्दछ ।

२.४ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजातीय, बहुभाषीय बहुधर्म र सामाजिक विविधता एवं ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपाल विश्व पर्यटन मानचित्रमा प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा सुपरिचित छ । विज्ञान, प्रविधि र सञ्चार प्रणालीमा भएको अभूतपूर्व विकासले समुच्च विश्व नै एउटा गाउँको रुपमा परिणत हुँदै गइरहेको अवस्थामा नेपालले यस्ता राष्ट्रिय सम्पदालाई विश्व सामु प्रस्तुत गर्दै विश्व पर्यटन बजारलाई आकर्षित गरी अत्यधिक लाभ लिन सक्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक छ । पर्यटन व्यवसाय आफैंमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासको प्रमुख आधार भएकोले यस व्यवसायको विविधीकरण र विस्तारद्वारा आम नागरिकको जीविकोपार्जन र रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गरी जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्नु अपरिहार्य भएको छ । यस प्रयोजनार्थ एकातर्फ नेपालका यी विविध सम्पदाको समुचित संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्नु अत्यावश्यक भएको छ भने अर्कोतर्फ अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात सेवा लगायत पर्यटन सेवासँग सम्बद्ध सबै प्रकारका पूर्वाधार विकास गर्दै पर्यटन सेवा उद्योगको संख्यात्मक एवं गुणात्मक वृद्धि गर्नु आवश्यक छ ।

परिच्छेद ३: पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको अवस्था

३.१ बस्ती र घरपरिवार विवरण

बस्ती भन्नाले कुनै पनि ठाँउमा निश्चित क्षेत्र ओगटेर बसेका जनसंख्याको समूहलाई जनाँउदछ । परिवार, घर तथा टोल मिलेर एउटा बस्तिको संरचना हुन्छ । बस्ति भन्नाले त्यो स्थान भन्ने बुझिन्छ जहाँ भौतिक तथा जैविक पर्यावरणको अवस्थिति तथा सन्तुलन रहेको हुन्छ । वास्तवमा कुनै पनि क्षेत्रको विकास तथा बिस्तार हुनको लागि त्यस क्षेत्रमा रहेका बस्तिको ठुलो योगदान रहेको हुन्छ । " थोपा थोपा मिलेर जसरी सागर बनेको हुन्छ त्यसैगरि बस्ति-बस्ति मिलेर वडा अनि वडा-वडा मिलेर सिङ्गो गाउँ/नगरको स्वरुप तयार भएको हुन्छ । यस नगरपालिकामा रहेका १० वटा वडामा अवस्थित प्रमुख बस्तिहरु तथा वडागत रुपमा रहेको घरपरिवार विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २ बस्तिहरु

वडा नं.	प्रमुख बस्तीहरु
१	कुन्तिखेत, भुरुवा, लम्कि, झुङ्गा चोक, थकालिपूर
२	बगनिया, बगौरा, गनेशपूर, मोतिपूर चोक, भल्का बजार, अम्बरपूर
३	व्यवस्थिनगर, बलचौर, दुदेझारि, गोरङ्गे, उल्टे, ढकाने, खरेपानि, चिसापानि बजार, मेलडाँडा
४	खरौला, एकल घरुवा, बास्कोटिया, नुहारिपूर, बालिया, छोटि बालिया, पूरानो कौवापूर, गिदेनिया, चोरिपूर
५	थापापूर, चौरि, राजिपूर, तिलकपूर
६	झुडिया ,लोहरपूर, स्याउले बजार, गुलरा, टिल्का, बाहुनपूर, गुलारेनि, पिपरकोटि, टिल्खा, बागमारा, चैनपूर, भवानिपूर
७	हरदिहानि, छङ्गवानि, एकल बरुवा, हरैयापूर, खरौला
८	गप्का, पानिमिसिन, मुर्गिया, मालभङ्गा, बचैला, डमरिया
९	सोनपूर, वनवर्षा, प्रतापपूर, धानचैया, मैनाडाँडा, खमरिया, बङ्गालिपूर, खमौरा, दुरगौलि
१०	तिग्री, सुतैया, चुहा, पिप्रहवा, तोरीपुर

श्रोत: वडा कार्यालयहरु, लम्किचुहा नगरपालिका २०७६

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था

घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ अनुसार लम्किचुहा नगरपालिकाको कूल जनसंख्या १०२३८० मध्ये पुरुषको संख्या ५१८२३ ,महिलाको संख्या ५०५५२ र तेस्रो लिङ्गीहरु ५ रहेको देखिन्छ भने जम्मा घरपरिवार संख्या १८४०९ रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी लैङिक अनुपात १०३ (प्रति १०० महिलामा १०३ पुरुष) रहेको र यस न.पा.मा औषत परिवार संख्या ५.५६ रहेको छ । यस न.पाको जनघनत्व ४५५.८८ प्रति व.कि.मी रहेको छ । वडागत रुपमा जनसंख्याको वितरणलाई तलको तालिका तथा स्तम्भ चित्रमा देखाइएको छ ।

तालिका ३ वडागत जनसंख्या वितरण २०६८ र २०७६

घरपरीवार सर्वेक्षण २०७६						राष्ट्रिय जनगणना २०६८			
वडा	परीवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा घरधुरी	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला
१	३९९३	२२२०२	११२६४	१०९३७	१	३०४८	१४३८२	६८७०	७५१२

घरपरीवार सर्वेक्षण २०७६						राष्ट्रिय जनगणना २०६८			
वडा	परीवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा घरधुरी	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला
२	१६३९	८६८६	४४३०	४२५६		१२९५	६५०४	३०६७	३४३७
३	१३५४	७३३९	३७१०	३६२७	२	१२६९	५६८६	२७४८	२९३८
४	२४६७	१३९०२	६९६८	६९३३	१	१८५९	९५००	४३७९	५१२१
५	१२४६	६५८२	३३१९	३२६२	१	११०२	५३८९	२४२७	२९६२
६	२२७३	१२३३१	६३०२	६०२९		१७१९	९००६	४१६३	४८४३
७	१३५५	७१९०	३६४५	३५४५		१२०१	६५१३	३११४	३३९९
८	१३३२	७९३६	३९३७	३९९९		१०५४	५९०७	२७६६	३१४१
९	१६४७	९८६५	५०१५	४८५०		१३३६	७५६०	३५५६	४००४
१०	११०३	६३४७	३२३३	३११४		८७४	४९७८	२३१८	२६६०
जम्मा	**१८४०९**	**१०२३८०**	**५१८२३**	**५०५५२**	**५**	**१४७५७**	**७५४२५**	**३५४०८**	**४००१७**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

तालिका ४ औषत परिवार संख्या तथा जनघनत्व वितरण

वडा	परीवार संख्या	जम्मा घरधुरी	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा	परीवारको औषत आकार	क्षेत्रफल	जनघनत्व	पुरुष महिला अनुपात
१	३९९३	३७०३	११२६४	१०९३७	१	२२२०२	५.५६	२६.३६	८४२.१७	१०३
२	१६३९	१५०५	४४३०	४२५६		८६८६	५.३०	११.०८	७८३.७७	१०४
३	१३५४	१२९९	३७१०	३६२७	२	७३३९	५.४२	७१.९५	१०२.००	१०२
४	२४६७	२२१४	६९६८	६९३३	१	१३९०२	५.६४	१२.११	११४८.४१	१०१
५	१२४६	१०४८	३३१९	३२६२	१	६५८२	५.२८	५.८२	११३१.३१	१०२
६	२२७३	२१६१	६३०२	६०२९		१२३३१	५.४२	३७.८०	३२६.१७	१०५
७	१३५५	१३००	३६४५	३५४५		७१९०	५.३१	८.५४	८४१.५६	१०३
८	१३३२	१३०२	३९३७	३९९९		७९३६	५.९६	३१.००	२५६.००	९८
९	१६४७	१५७०	५०१५	४८५०		९८६५	५.९९	११.८०	८३६.०४	१०३
१०	११०३	११०३	३२३३	३११४		६३४७	५.७५	८.११	७८३.००	१०४
जम्मा	**१८४०९**	**१७२०५**	**५१८२३**	**५०५५२**	**५**	**१०२३८०**	**५.५६**	**२२४.५८**	**४५५.८८**	**१०३**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

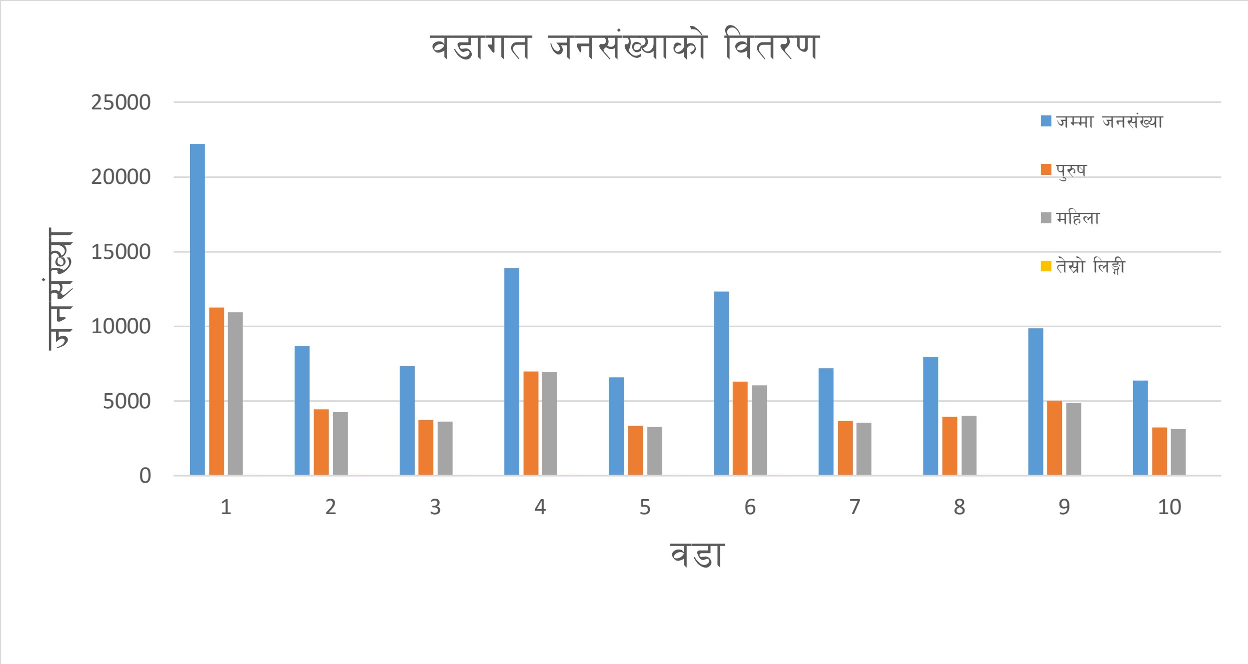

चित्र १ वडा अनुसार जनसंख्या वितरण

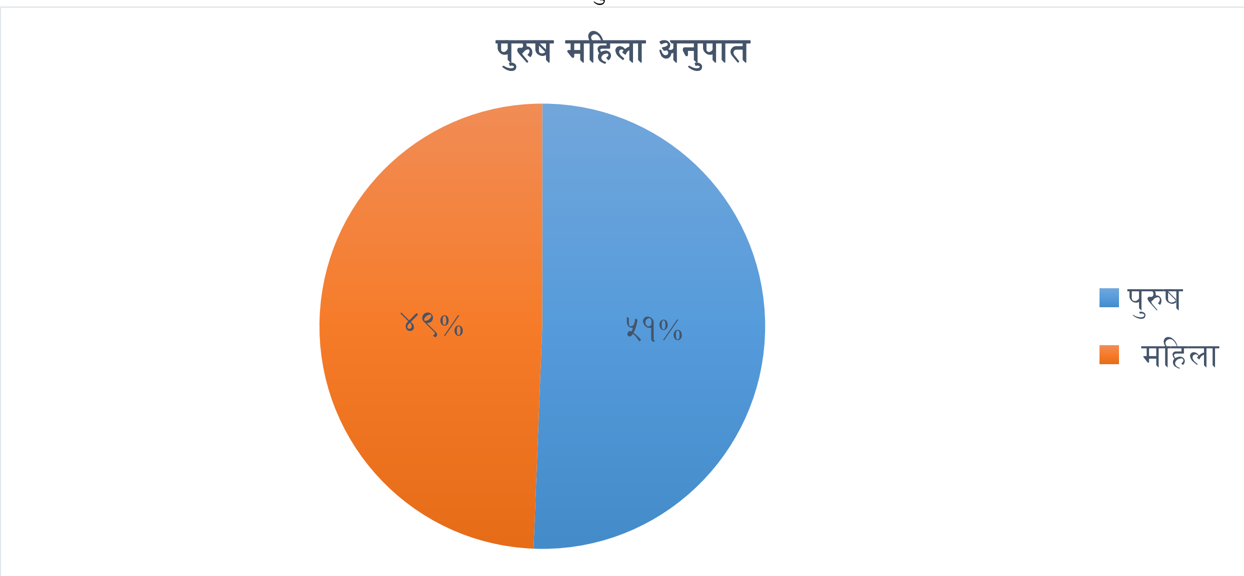

चित्र २ जनसंख्याको लैंगिक अनुपात

३.३ उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेर समुहको आधारमा जनसंख्या विवरण लाई हेर्दा लम्किचुहा नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी १० देखि १४ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्या वढि देखिन्छ जसमा कूल जनसंख्याको ११.६० प्रतिशत हिस्सा पर्दछ । पुरुषको जनसंख्या मात्रै हेर्दा पनि सोही समूहका व्यक्तिहरुको जनसंख्या उच्च देखिन्छ भने महिलाको हकमा सबै भन्दा वढि जनसंख्या १५ देखि १९ वर्षको उमेर समूहमा देखिन्छ जसमा ५९१० जना पर्दछन् भने तेस्रो लिङ्गी तर्फ सवै भन्दा बढी जनसंख्या २० देखि २४ वर्ष उमेर समूहमा रहेको देखिन्छ । उमेर समुह तथा लिङ्गको आधारमा लम्किचुहा   नगरपालिकाको जनसंख्याको विस्तृत विवरण तलको तालिका तथा चित्रमा उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका ५ उमेर समुह तथा लिङ्गको आधारमा लम्किचुहा नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण

उमेर समुह	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा	प्रतिशत
०-४	४३८९	३९१५		८३०४	८.११%
५ - ९	५५०६	४८८९		१०३९५	१०.१५%
१० -१४	६०७९	५७९९		११८७८	११.६०%
१५-१९	५८८४	५९१३		११७९७	११.५२%
२०-२४	५४१८	५८८५	१	११३०४	११.०४%
२५-२९	४८५१	४९९७	१	९८४९	९.६२%
३०-३४	३८४४	३८९०		७७३४	७.५५%
३५-३९	३७३३	३५७५		७३०८	७.१४%
४०-४४	२७८०	२५३७	१	५३१८	५.१९%
४५-४९	२३६३	२१३७		४५००	४.४०%
५०-५४	१८८५	१६८७	१	३५७३	३.४९%
५५-५९	१४३९	१३३४		२७७३	२.७१%
६०-६४	११५४	१२३३	१	२३८८	२.३३%
६५-६९	९८५	१००५		१९९०	१.९४%
७०+	१५१३	१७५६		३२६९	३.१९%
जम्मा	५१८२३	५०५५२	५	१०२३८०	१००.००%

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

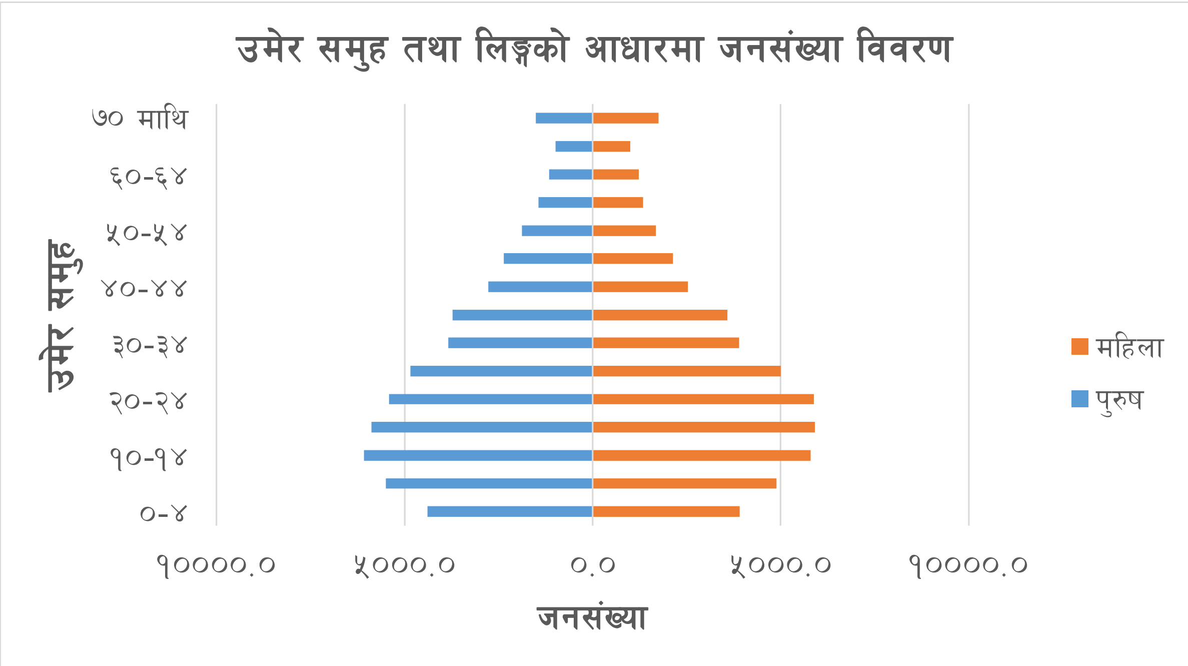

चित्र ३ उमेर समुह तथा लिङ्गको आधारमा जनसंख्या विवरण

तालिका ६ उमेर समुह तथा लिङ्गको आधारमा लम्किचुहा नगरपालिकाको वडागत जनसंख्या विवरण

उमेर तथा लिङ्ग अनुसार	वडा

	१				२				३				४				५			
	पु	म	ते	जम्मा	पु	म	ते	जम्मा	पु	म	ते	जम्मा	पु	म	ते	जम्मा	पु	म	ते	जम्मा
०-४ वर्ष सम्म	९९५	९२७		१९२२	३५१	२८५		६३६	३३१	३०६		६३७	५९०	५६८		११५८	३२७	२३५		५६२
५-९ वर्ष सम्म	१२९६	११२९		२४२५	४३७	३९२		८२९	३७४	३४१		७१५	७६८	६९७		१४६५	३९५	३३२		७२७
१०-१४ वर्ष सम्म	१४८८	१३६६		२८५४	५२५	४४२		९६७	४१४	४१७		८३१	८१९	८२६		१६४५	३८९	३७१		७६०
१५-१९ वर्ष सम्म	१३३२	१२५०		२५८२	५०३	५०२		१००५	४५२	४२९		८८१	८२१	८२६		१६४७	३५२	४४०		७९२
२०-२४ वर्ष सम्म	१०८१	१२१५		२२९६	४५८	५१८		९७६	४१०	४१८	१	८२९	७१४	८२६		१५४०	३२६	४०२		७२८
२५-२९ वर्ष सम्म	९७६	१०५२		२०२८	४१९	४२९		८४८	३३६	३३२		६६८	६५२	६८६		१३३८	३३२	३१२	१	६४५
३०-३४ वर्ष सम्म	८०२	८७७		१६७९	३४१	३४२		६८३	२७८	२६७		५४५	५२९	५४२		१०७१	२४०	२२१		४६१
३५-३९ वर्ष सम्म	८०१	७९८		१५९९	३३०	२९६		६२६	२५६	२४८		५०४	५०४	४५८		९६२	२१६	२३३		४४९
४०-४४ वर्ष सम्म	६२५	५१६	१	११४२	२४७	२२६		४७३	१८७	१८८		३७५	३५०	३५०		७००	१७५	१३४		३०९
४५-४९ वर्ष सम्म	४६७	४०६		८७३	२०१	१८९		३९०	१७२	१४६		३१८	३१५	२७८		५९३	१४१	१४८		२८९
५०-५४ वर्ष सम्म	३७३	३०७		६८०	१७९	१६२		३४१	१२५	१२६		२५१	२५६	२१७	१	४७४	११०	१००		२१०
५५-५९ वर्ष सम्म	२६५	२७६		५४१	११२	१०१		२१३	१०७	१०५		२१२	१८९	१७२		३६१	९६	९४		१९०
६०-६४ वर्ष सम्म	२५३	२६२		५१५	१०६	१०७		२१३	८५	१०२	१	१८८	१५३	१५७		३१०	७७	८१		१५८
६५-६९ वर्ष सम्म	१६५	२१२		३७७	७८	७९		१५७	८०	७५		१५५	११७	१२३		२४०	६७	५४		१२१
७० वर्ष माथी	३४५	३४४		६८९	१४३	१८६		३२९	१०३	१२७		२३०	१९१	२०७		३९८	७६	१०५		१८१
जम्मा	११२६४	१०९३७	१	२२२०२	४४३०	४२५६		८६८६	३७१०	३६२७	२	७३३९	६९६८	६९३३	१	१३९०२	३३१९	३२६२	१	६५८२

उमेर तथा लिङ्ग अनुसार जनसंख्याको विवरण	वडा																
	६				७			८				९			१०		
	पु	म	ते	जम्मा	पु	म	जम्मा	पु	म	ते	जम्मा	पु	म	जम्मा	पु	म	जम्मा

०-४ वर्ष सम्म	५४७	४६५		१०१२	२९५	२४५	५४०	३२६	३३६		६६२	३८४	३५८	७४२	२४३	१९०	४३३
५-९ वर्ष सम्म	६९०	५७३		१२६३	३३६	२८४	६२०	४५२	४५०		९०२	४४७	४०६	८५३	३११	२८५	५९६
१०-१४ वर्ष सम्म	७४७	७०२		१४४९	३६५	३६०	७२५	४६२	४५४		९१६	५२७	५१२	१०३९	३४३	३४९	६९२
१५-१९ वर्ष सम्म	७१५	७३१		१४४६	३५२	३९९	७५१	४२६	४४९		८७५	५६७	५११	१०७८	३६४	३७६	७४०
२०-२४ वर्ष सम्म	६७६	७०३		१३७९	४४५	४२५	८७०	३९४	४७९		८७३	५३९	५०९	१०४८	३७५	३९०	७६५
२५-२९ वर्ष सम्म	५६१	६०३		११६४	३७२	३८९	७६१	३७८	३८७		७६५	४९३	५०७	१०००	३३२	३००	६३२
३०-३४ वर्ष सम्म	४४७	४३९		८८६	२९५	२९३	५८८	३०८	२८३		५९१	३९६	३८४	७८०	२०८	२४२	४५०
३५-३९ वर्ष सम्म	४२५	४३९		८६४	२८२	२४२	५२४	२७३	२३६		५०९	३९०	३८७	७७७	२५६	२३८	४९४
४०-४४ वर्ष सम्म	३४१	३०३		६४४	२०१	२१३	४१४	१६६	१९१		३५७	३०७	२६०	५६७	१८१	१५६	३३७
४५-४९ वर्ष सम्म	२९८	२६५		५६३	१६३	१६०	३२३	१८४	१४७		३३१	२४०	२३८	४७८	१८२	१६०	३४२
५०-५४ वर्ष सम्म	२३७	१९४		४३१	१४३	१२८	२७१	१७०	१६१		३३१	१८३	१८७	३७०	१०९	१०५	२१४
५५-५९ वर्ष सम्म	१७९	१६१		३४०	११८	१०६	२२४	१०१	१०३		२०४	१७४	१४९	३२३	९८	६७	१६५
६०-६४ वर्ष सम्म	१५१	१४०		२९१	७२	८६	१५८	८४	१०२		१८६	११३	१२४	२३७	६०	७२	१३२
६५-६९ वर्ष सम्म	१२०	११७		२३७	८०	७७	१५७	१०२	८७		१८९	११०	११३	२२३	६६	६८	१३४
७० वर्ष माथी	१६८	१९४		३६२	१२६	१३८	२६४	१११	१३४		२४५	१४५	२०५	३५०	१०५	११६	२२१
जम्मा	**६३०२**	**६०२९**		**१२३३१**	**३६४५**	**३५४५**	**७१९०**	**३९३७**	**३९९९**	**३**	**७९३६**	**५०१५**	**४८५०**	**९८६५**	**३२३३**	**३११४**	**६३४७**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.४ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीए अनूसार यस नगरपालिकामा २८ भन्दा बढि प्रकारका जातजातिका मानिसहरु बसोवास गर्ने गरेका छन् । तथ्यांक अनुसार यहाँ बसोवास गर्ने प्रमूख जातिहरुमा ब्राम्ह्ण, क्षेत्री, थारु, कामी, दमाई लगायतका रहेका छन् । जसले कूल जनसंख्याको कमशः २५.५७, २३.८३, २३.२८, १०.०९ र ४.०८ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको देखिन्छ । अन्य अन्तरगत ढोलि, जनजाति, कुसुन्डा आदि रहेका छन् । तलको तालिका तथा चित्रमा यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रुपमा देखाईएको छ ।

तालिका ७ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

जात जाति	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
ब्राम्ह्ण	८३००	३८०२	१२८१	३८८१	१००१	१८५२	१८५०	१७५५	१४९४	९६४	२६१८०	२५.५७%
क्षेत्री	५६६८	२२४५	१४३४	३५७६	१८३३	४४७९	५१०	२४६६	७७५	१४१५	२४४०१	२३.८३%
थारु	१७८३	११४५	१३१२	२६२५	६७१	२३९८	३८६७	२०३३	४७२८	३२६७	२३८२९	२३.२८%
कामी	२६४१	५३०	१००६	१३६२	१५६४	१६४५	१७३	७७७	५७५	५९	१०३३२	१०.०९%
दमाई	७७२	२१३	२२३	८४६	४२९	५९६	५६	२९१	५५८	१९५	४१७९	४.०८%
ठकुरी	१६१२	४२७	४६३	४१६	२४०	४८	१११	५८	३१५	१२५	३८१५	३.७३%
मगर	४८४	२२७	४३९	४९३	६३१	३७७	४९	१८२	२	१	२८८५	२.८२%
दलित	३१			४६	५	३४७	२९१		९७६	१९	१७१५	१.६८%
सार्की	१२५	५	८४	१४६	५०	२०६	८३	७६	१०६	२१	९०२	०.८८%
बादी	२	४	६८९	४५					१		७४१	०.७२%
सन्यासी/दशनामी	१९३	१३	४८	५३	३०	१३	७	२४३	३४		६३४	०.६२%
भुॅ	३७	१८	१२	४३	३५	१५७	८३		१९२	८	५८५	०.५७%
सुनवार	१८५		६८	५७		३०		६	२२	१५४	५२२	०.५१%
मुस्लिम	१४७		१७	१			५०		४९	७२	३३६	०.३३%
विश्वकर्मा	१४	२०		९५	१०	४८	२७	१	६	१५	२३६	०.२३%

जात जाति	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
ठाकुर	१९	८	१४	३७		३८	१८	४२	४	१६	१९६	०.१९%
सुनार	१७		१६	३५	२३	२२	५				११८	०.१२%
गरुङ्ग	२१	५	६१	१२	१	१		३		१	१०५	०.१०%
राई	१०	९	५२	२			१		३	४	८१	०.०८%
नेवार	३५	१	२९	७		१		२	१	१	७७	०.०८%
तमाङ्ग/लामा	९	२	२९	५	३	४	१	१	३	४	६१	०.०६%
राजवंशी	१	६			३३	४			१०		५४	०.०५%
कुमाल	१६										१६	०.०२%
अन्य	८०	६	६२	११९	२३	६५	८		११	६	३८०	०.३७%
जम्मा	**२२२०२**	**८६८६**	**७३३९**	**१३९०२**	**६५८२**	**१२३३१**	**७१९०**	**७९३६**	**९८६५**	**६३४७**	**१०२३८०**	**१००.००**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

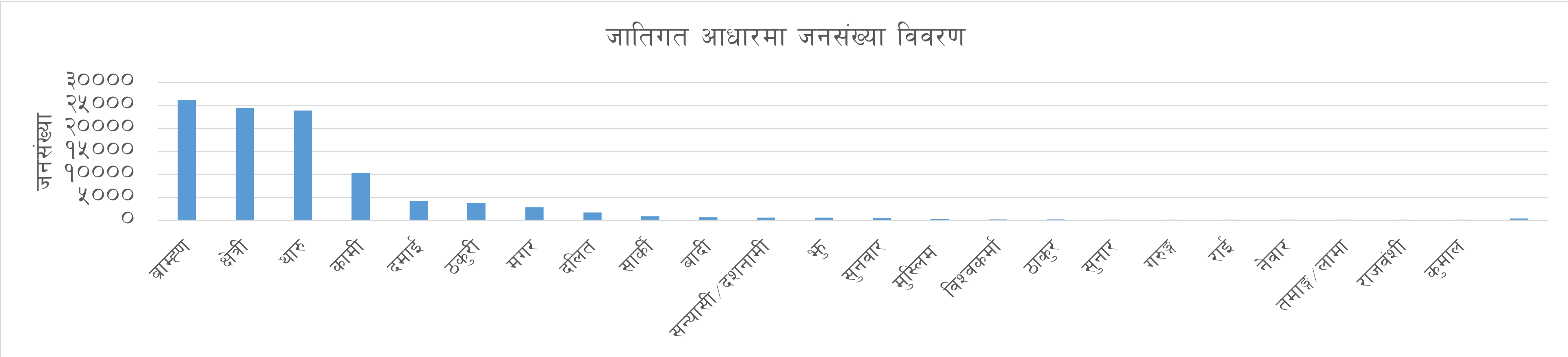

चित्र ४ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

३.५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

मातृभाषाका आधारमा यस नगरपालिकामा नेपाली भाषा बोल्ने मानिसहरुको संख्या अत्यधिक मात्रामा रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा रहेको जम्मा जनसंख्या १०२३८० मध्ये ३५८५९ जनाले (कूल जनसंख्याको ३५.०३ (प्रतिशत)ले नेपाली भाषा बोल्ने गरेको पाइएको छ भने त्यस पछिको ठूलो हिस्सा क्रमशः अछामी तथा थारु भाषा बोल्ने मानिसहरु रहेका पाईयो जसमा अछामी भाषा बोल्ने २८६२१ (कूल जनसंख्याको २७.९६ %) र थारु भाषा बोल्ने २३४६० (कूल जनसंख्याको २२. ९१ %) जनसंख्या रहेको छ । अन्य मातृभाषा अन्तरगत बझाङ्गी, बैतडी, दैलेखी, डोटेली आदि छन् । तलको तालिका तथा स्तम्भ चित्रमा मातृभाषाका आधारमा रहेको जनसंख्याको विवरणलाई प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ८ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

मतृभाषा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	वडागत जम्मा	प्रतिशत
नेपाली	८१९९	१४८१	३०३६	४२०१	५६६७	५५३२	२०२९	३७००	११३५	८७९	३५८५९	३५.०३%
आछामी	५७८४	५०५२	२२०५	५८९८	२२०	३४५४	४५५	१७६५	२००९	१७७९	२८६२१	२७.९६%
थारु	१७८२	११३१	१२८९	२५१९	५३१	२३६५	३८५८	१९९२	४७३३	३२६०	२३४६०	२२.९१%
पहाडी	५५४३	७८	१२	१९३	१	४३८	३२३	३५४	२२९	३३	७२०४	७.०४%
डोटेली	८३	२६	४८	७०		१२९	२७३	६९	१६०५	२९८	२६०१	२.५४%
मगर	३३९	१९३	९२	१२४	१३९	१६६	४४	४७	६	५	११५५	१.१३%
हिन्दी	११०	४		४६		३	१६	३	८	५२	२४२	०.२४%
उर्दु	८					१	३५		५०	३१	१२५	०.१२%
अन्य	३५४	७२१	६५७	८५१	२४	२४३	१५७	६	९०	१०	३११३	३.०४%
जम्मा	**२२२०२**	**८६८६**	**७३३९**	**१३९०२**	**६५८२**	**१२३३१**	**७१९०**	**७९३६**	**९८६५**	**६३४७**	**१०२३८०**	१००.००

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

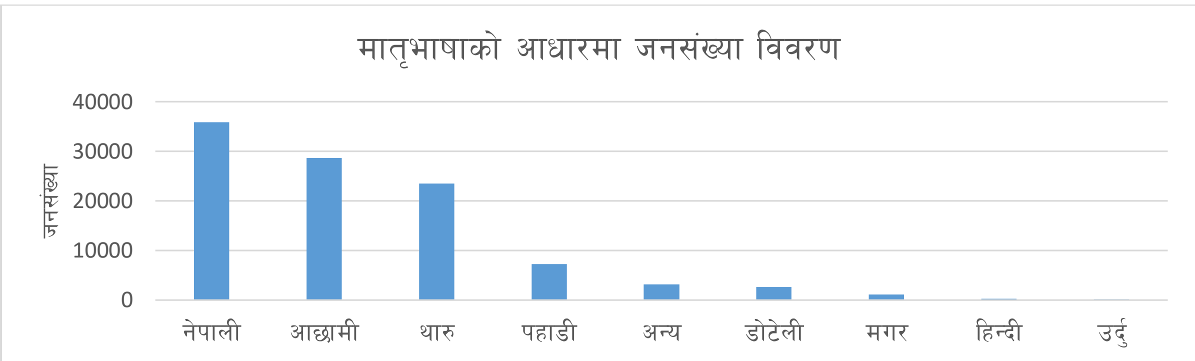

चित्र ५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

३.६ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

संख्याको आधारमा हेर्दा यस नगरपालिकामा बसोवास गर्ने अधिकांश मानिसहरु ९९३१८ (कूल जनसंख्याको ९७.०१ %) हिन्दु धर्मावलम्विहरु रहेका देखिन्छ भने दोस्रो मुख्य धर्मको रुपमा इसाई धर्म रहेको छ जसमा २२४२ जना (कूल जनसंख्याको २.१९ %) रहेको देखिन्छ । अन्य धर्म अन्तगत सद गुरु, ओम सान्ति, निराकार, भैराव आदि छन् । धर्मका आधारमा यहाँको जनसंख्याको अवस्थालाई तलको तालिका तथा चित्रमा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ९ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

धर्म	वडा											
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	वडागत जम्मा	प्रतिशत
हिन्दु	२१५२१	८५२९	६७३०	१३३६५	६३९२	१२१५१	७०५३	७७४५	९७१२	६१२०	९९३१८	९७.०१%
इसाई	४५७	१४४	५२५	३८८	१६०	१४५	८३	१५९	५२	१२९	२२४२	२.१९%
मुस्लिम	१५१	१	१७	५		११	५१	१	४९	७१	३५७	०.३५%
वौद्ध	३३	२	४६	१२२	१९	८		९	२	१	२४२	०.२४%
किराँत	३	४	३	३	१	२		१८	३	३	४०	०.०४%
जैन	१	१	६	४		१			१	१	१५	०.०१%
शिख				२	१		२	३	१	१	१०	०.०१%
अन्य	३६	५	१२	१३	९	१३	१	१	४५	२१	१५६	०.१५%
जम्मा	२२२०२	८६८६	७३३९	१३९०२	६५८२	१२३३१	७१९०	७९३६	९८६५	६३४७	१०२३८०	१००.००

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

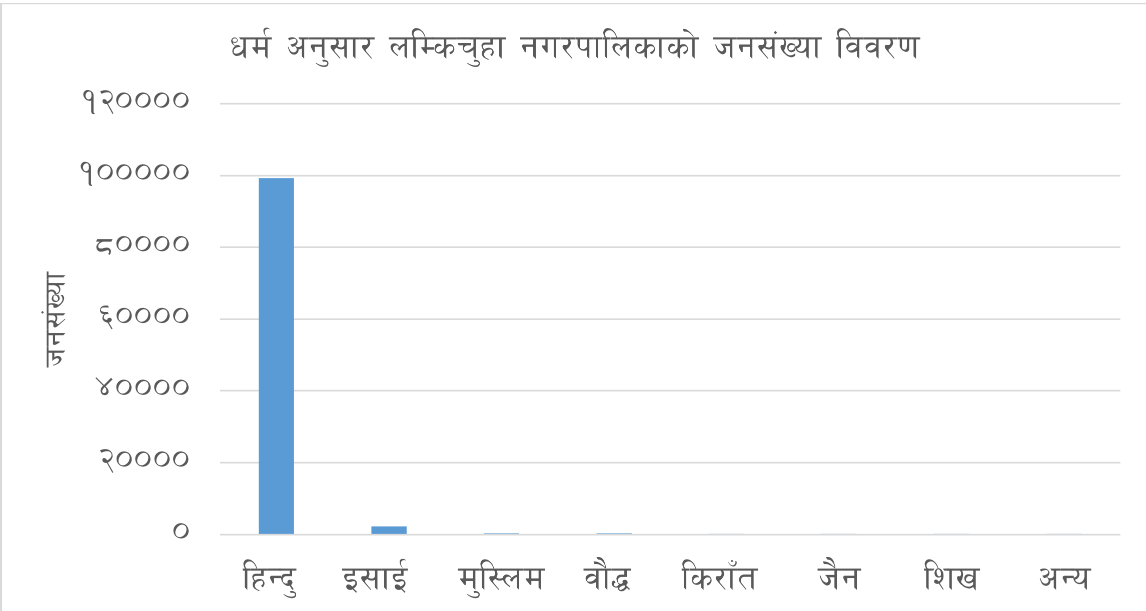

चित्र ६ धर्म अनुसार लम्किचुहा नगरपालिकाको जनसंख्या विवरण

३.७ घरमुलीको विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा अवस्थित १८४०९ घरधुरीमा घरमूलीहरुको विषयमा सर्वेक्षण गर्दा नेपालको अन्य गाँउपालिका तथा नगरपालिकाहरुमा जस्तै यहाँ पनि घरको निर्णयकर्ता/घर मूलिको रुपमा पुरुषको बाहुल्यता रहेको पाईयो । तथ्यांक अनुसार यहाँको कूल घरधुरी १८४०९ मध्ये १६८५१ घरहरुमा पुरुषले घरमूलीको रुपमा भूमिका निर्वाह गरीरहेको पाईयो भने १५५८ घरहरुमा महिला घरमूलि रहेको देखिन्छ । तलको तालिका तथा चित्रमा यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रुपमा देखाईएको छ ।

तालिका १० घरमुलीको विवरण

वडा नं.	पुरुष	महिला	वडागत जम्मा
१	३५८४	४०९	३९९३
२	१४८३	१५६	१६३९
३	११९०	१६४	१३५४
४	२३१८	१४९	२४६७
५	१००१	२४५	१२४६
६	२१६९	१०४	२२७३
७	१२९१	६४	१३५५
८	१२०२	१३०	१३३२
९	१५६०	८७	१६४७
१०	१०५३	५०	११०३
जम्मा	**१६८५१**	**१५५८**	**१८४०९**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

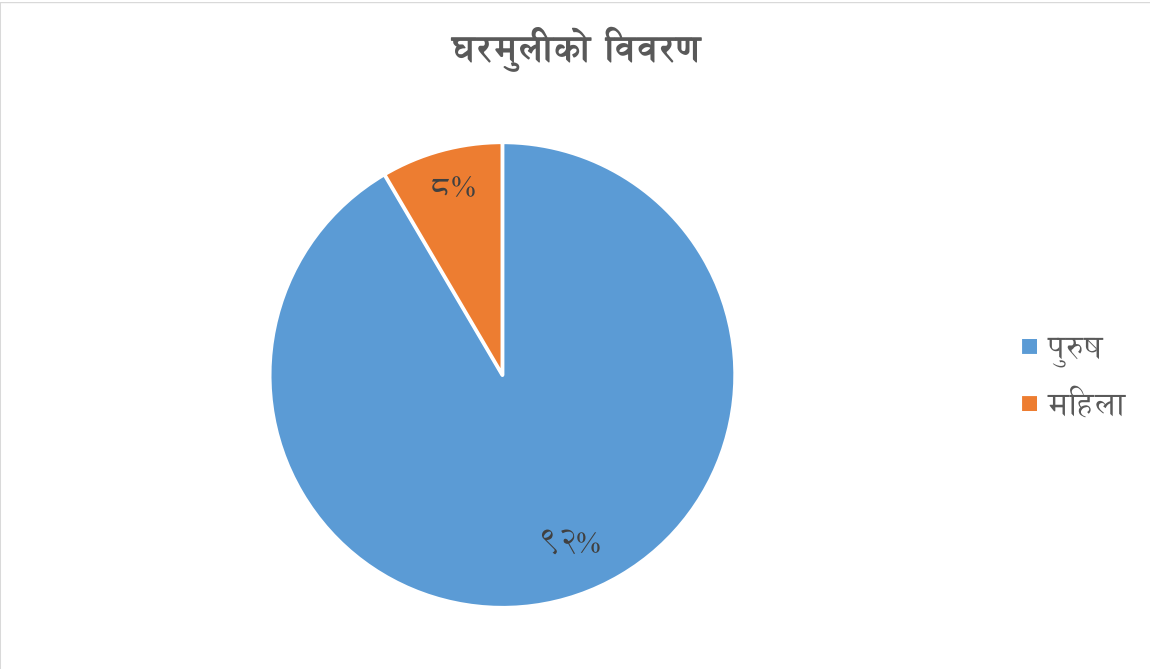

चित्र ७ घरमूलि सम्बन्धि विवरण

३.८ पेशाको आधारमा जनसंख्या विवरण

पेशाको आधारमा यहाँको मानिसहरुको संलग्नता विषयमा सर्वेक्षण गर्दा यस नगरपालिकाको कूल जनसंख्याको ३२.३ प्रतिशत हिस्सा १६ वर्ष भन्दा कम उमेर समूहका बालबालिकाहरु रहेका छन् जुन वर्गलाई आर्थिक रुपमा सकृय जनसंख्याको रुपमा लिन सकिँदैन । बालवालिकाको हिस्सा बाहेक बाँकी मानिसहरलाई बितेको बाहृ महिना यता कुन पेशामा संलग्न हुनु हुन्छ भन्ने प्रश्नमा सवै भन्दा धेरै, २१.८७ प्रतिशत जनसंख्याले आफू घर धन्दामै सिमित रहेको जानकारी गराएका छन् । यस्तै ९.४७ प्रतिशत मानिसहरु बैदेशिक रोजगारीमा गएको देखिन्छ भने ९.२१ प्रतिशत जनसंख्या अध्ययन गरीरहेका विद्यार्थिहरु रहेको देखिन्छ तलको तालिकामा बिभिन्न पेशामा संलग्न भएको जनसंख्यालाई विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११ पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण

बितेको १२ महिनामा गरेको काम	वडा										वडा गत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
कृषि तथा खेती	३०९	१२३	५२	३३३	८२	३२०	२५१	१३९	३०५	२१२	२१२६	२.०८%
नोकरी	८९०	४८२	२४९	४६७	१५६	६३१	२११	२३३	३२०	१२९	३७६८	३.६८%
ज्यालादारी	१०७१	३०७	६५६	७३०	२२९	३७३	७८३	४९०	८६०	४२३	५९२२	५.७८%
दक्ष रोजगारी	१८२	१४२	४५	२५	२१	४९	९०	४०	२६३	१२७	९८४	०.९६%
वैदेशिक रोजगारी	१९१३	९२२	७४५	१४१४	७१२	१४७१	३६६	४३८	१०८१	६५३	९७१५	९.४९%
व्यापार , व्यवसाय	९९२	२५०	२५९	३४५	११७	१९०	३२४	८३	२३५	१३९	२९३४	२.८७%
विस्तारित आर्थिक काम, उद्योग	१५	१	४	५		८	५	२	१	२	४३	०.०४%
बेरोजगार	११३६	३९२	२६९	५७३	४६३	४४४	३६२	६८१	३१८	२९३	४९३१	४.८२%
घर धन्दा	४४८९	१६८८	१५२०	२९८३	१४६९	२७४५	१८४६	१९४८	२१७३	१५३४	२२३९५	२१.८७%
अध्ययन	२३९४	९४०	७०५	११९८	५९८	१०४१	५९६	६१९	७३७	५९७	९४२५	९.२१%
अन्य	१३३	१५	८८	११८	१४	४५	८	३३	५५	२४	५३३	०.५२%
कुनै काम नगरेको	९०५	७८५	३९२	१०५६	५१०	९८२	३०७	५८५	६६८	३४२	६५३२	६.३८%
१६ वर्ष भन्दा मुनिका	७७७३	२६३९	२३५५	४६५५	२२११	४०३२	२०४१	२६४५	२८४९	१८७२	३३०७२	३२.३०%
जम्मा	२२२०२	८६८६	७३३९	१३९०२	६५८२	१२३३१	७१९०	७९३६	९८६५	६३४७	१०२३८०	१००.०0%

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.९ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या विवरण

आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या भन्नाले १५ देखि ५९ बर्षसम्मको जनसंख्या जो आर्थिक आय आर्जन गर्ने काममा सक्रिय रहन सक्छ जनसंख्याको त्यो हिस्सालाई बुझिन्छ । लम्किचुहा नगरपालिकामा आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या कूल जनसंख्याको ६२.६६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । वडागत वर्गिकरण अनूसार हेर्दा वडा नं १ मा सबै भन्दा बढी २०.९२ प्रतिशत र वडा नं ५ मा सबै भन्दा कम (कूल जनसंख्याको ६.३५ प्रतिशत) आर्थिक रुपमा सक्रिय मानिसहरुको बसोबास रहेको देखिन्छ । लैंगकताको आधारमा हेर्दा आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्यामा पुरुषको संख्या केही मात्रामा बढि देखिन्छ । यस विषयको विस्तृत विवरण तल तालिका प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका १२ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या विवरण

वडा	१५-२४				२५-४४				४५-५९				जम्मा	प्रतिशत
	पुरुष	महिला	तेस्रोलिङ्गी	जम्मा	पुरुष	महिला	तेस्रोलिङ्गी	जम्मा	पुरुष	महिला	तेस्रोलिङ्गी	जम्मा		
१	२४१३	२४६५	०	४८७८	३२०४	३२४३	१	६४४८	११०५	९८९	०	२०९४	१३४२०	२०.९२%
२	९६१	१०२०	०	१९८१	१३३७	१२९३	०	२६३०	४९२	४५२	०	९४४	५५५५	८.६६%
३	८६२	८४७	१	१७१०	१०५७	१०३५	०	२०९२	४०४	३७७	०	७८१	४५८३	७.१४%
४	१५३५	१६५२	०	३१८७	२०३५	२०३६	०	४०७१	७६०	६६७	१	१४२८	८६८६	१३.५४%
५	६७८	८४२	०	१५२०	९६३	९००	१	१८६४	३४७	३४२	०	६८९	४०७३	६.३५%
६	१३९१	१४३४	०	२८२५	१७७४	१७८४	०	३५५८	७१४	६२०	०	१३३४	७७१७	१२.०३%
७	७९७	८२४	०	१६२१	११५०	११३७	०	२२८७	४२४	३९४	०	८१८	४७२६	७.३७%
८	८२०	९२८	०	१७४८	११२५	१०९७	०	२२२२	४५५	४११	०	८६६	४८३६	७.५४%
९	११०६	१०२०	०	२१२६	१५८६	१५३८	०	३१२४	५९७	५७४	०	११७१	६४२१	१०.०१%
१०	७३९	७६६	०	१५०५	९७७	९३६	०	१९१३	३८९	३३२	०	७२१	४१३९	६.४५%
जम्मा	**११३०२**	**११७९८**	**१**	**२३१०१**	**१५२०८**	**१४९९९**	**२**	**३०२०९**	**५६८७**	**५१५८**	**१**	**१०८४६**	**६४१५६**	**१००.००%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१० अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण

घरधुरी सर्वेक्षणमा विभिन्न शारिरिक तथा मानसिक अपाङ्गता हेर्दा लम्किचुहा नगरपालिकामा कूल १५६२ जना विभिन्न किसिमका शारीरिक क्षमता भएका व्यक्तिहरु रहेको देखिन्छ । तथ्याङ्कलाई हेर्दा कूल १५६२ जना मध्ये ७०५ जना शारिरीक रुपमा अपाङ्ग देखिन्छन् भने ३०८ जना दिर्घ रोगी छन् । त्यसै गरी १४४

जना दृष्टि विहिन, १५० जना बहिरा, १९१ जना सुस्त मनस्थिति तथा ६४ जना वहु अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु रहेको देखिन्छ जसको विषयमा विस्तृत जानकारी तल तालिका देखाईएको छ ।

तालिका १३अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण

अपाङ्गता	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत (%)
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
शारीरीक अपाङ्गता	१८५	४३	५०	१०९	४८	५७	६८	५२	६७	२६	७०५	०.६९%
दृष्टि बिहिन	४१	१२	१२	१४	९	१४	१०	७	१६	९	१४४	०.१४%
बहिरा	५५	८	१२	९	९	१०	८	७	२०	१२	१५०	०.१५%
सुस्त मनस्थिति	५४	११	१०	२१	२३	८	१९	१६	१५	१४	१९१	०.१९%
बहु-अपाङ्गता	१८	५	३	४	५	५	१	५	७	११	६४	०.०६%
दिर्घ रोगी	१३४	१२	१९	४९	२०	२१	१९	९	१२	१३	३०८	०.३०%
केही छैन	२१७१५	८५९५	७२३३	१३६९६	६४६८	१२२१६	७०६५	७८४०	९७२८	६२६२	१००८१८	९८.४७%
जम्मा	**२२२०२**	**८६८६**	**७३३९**	**१३९०२**	**६५८२**	**१२३३१**	**७१९०**	**७९३६**	**९८६५**	**६३४७**	**१०२३८०**	१००.००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.११ बसाँईसराई सम्बन्धी विवरण

सरल र शुलभ जिवन प्राप्तिको खोजिमा एक ठाँउबाट अर्को ठाँउमा जाने भौगोलिक गतिशिलतालाई बसाँई-सराई भनिन्छ । यस प्रक्रियाले सामाजिक व्यवहार, सम्बन्ध तथा बिचारहरुमा समेत थुप्रै परिवर्तन ल्याँउदछ । बसाँई-सराईले सामाजिक तथा साँस्कृतिक परिवर्तनमा थप उर्जा प्रदान गर्दछ । सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक, भौगोलिक आदि थुप्रै कारणहरुले गर्दा मानिस आफू बसिरहेको स्थान छाडेर अन्य गन्तव्य तर्फ स्थानान्तरण हुने गर्दछ । यस नगरपालिकाको बसाँई सराई सम्बन्धि विवरणलाई अध्ययन गर्दा यहाँको कूल १८४०९ घर परिवार मध्ये ७३८३ घरपरिवार अन्यत्रबाट बसाँई सरी लम्किचुहा आएको देखिन्छ । वडागत रुपमा हेर्दा यसरी अन्यत्रबाट बसाँई सरेर आउनेहरुमा सवै भन्दा बढी वढा नं १ मा २७९२ घर परिवार रहेका छन् भने भने वडा नं १० मा १८७ घर परिवार रहेका छन् तल तालिकामा वडागत बसाँई-सराई गरी आउने र बसाँई-साराई गरी आउनुको कारणहरुको विवरण देखाईएको छ ।

तालिका १४ बसाँई-सराई गरी आउने घर परिवारको विवरण

वडा	हो	होइन	वडागत जम्मा
१	२७९२	१२०१	३९९३
२	४९६	११४३	१६३९
३	९९६	३५८	१३५४
४	१०११	१४५६	२४६७
५	६३७	६०९	१२४६
६	१५१	२१२२	२२७३
७	२२२	११३३	१३५५

वडा	हो	होइन	वडागत जम्मा
८	४९४	८३८	१३३२
९	३९७	१२५०	१६४७
१०	१८७	९१६	११०३
जम्मा	**७३८३**	**११०२६**	**१८४०९**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

लम्किचुहा नगरपालिका भित्र बसाँई-सराई गरेर आउने ७३८३ घर परिवार आफ्ना भिन्न-भिन्न आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने उदेश्यले बसाँई सराई गरी यस नगरपालिकामा आएको तथ्य घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ ले प्रस्तुत गर्दछ । यसरी बसाँई सराई गर्नुको प्रमूख उदेश्यमा सुविधाको खोजि भन्नेहरुको संख्या धेरै (५८१९ घरधुरी) रहेको देखिन्छ । त्यसै गरी रोजगारीको अवसरको खोजीमा १६९८ परिवार आएको देखिन्छ भने शिक्षा, आर्थिक अवसर, शान्ति सुरक्षा आदि जस्ता विविध कारणहरु देखिएका छन् जसलाई वडागत रुपमा तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका १५ बसाँई-सराई गर्नुको कारण

बसाँई-सराई गर्नुको कारण	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
रोजगारी	४८९	१९७	२३५	१५५	४५६	२	४१	१	३६	८६	१६९८
शिक्षा	१७४९	२३५	४२	४४१	४३६	११	१०७	७	५२	१३७	३२१७
आर्थिक अवसर	१०६८	१०५	१७	९२	७९	५	३२	२	३६	५४	१४९०
सुरक्षा	९६८	१०७	२५	२१७	३३	५	४६	४	२२	६६	१४९३
नोकरी, पेशा र व्यवसाय	३६४	८६	१७३	१०५	३२	१	२२	३	२०	२०	८२६
विवाह	४६	८२	१	१७	१			३		२	१५२
अन्य पारिवारीक कारण	२४२	१०६	४६	९९	२१		७	१६	४६	४	५८७
सुविधाको लागि	२५६७	३८०	३१७	८६५	३२५	१४२	२११	४७१	३७०	१७१	५८१९
अन्य	३		३३७	२				२	३		३४७

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

आर्थिक विकास तथा सशक्तिकरण केन्द्रिय सरकार देखि स्थानीय तह सम्मको प्रमुख उद्देश्यका रुपमा रहेको हुन्छ । रोजगारीको अवस्था सिर्जना, प्राविधिक शिक्षा, उद्योग धन्दाको पूर्ण विकास, व्यावसायिक खेती प्रणाली, जलविद्युत, पर्यटनको प्रर्वद्धन आदि बाट आर्थिक विकास हुन सक्ने मानिन्छ । रोजगारीले मानिसहरुलाई सवल र सक्षम पनि बनाउने गर्दछ । यस्तो रोजगारी स्वदेशमा गरिने र विदेशमा गरिने गरी मुख्य रुपमा दुई प्रकारको हुने गर्दछ । यिनीहरु मध्ये विदेशमा गरीने नोकरीबाट वैदेशिक मुद्रा आर्जनमा सहयोग पुग्ने गर्दछ भने आन्तरिक रोजगारीले मानिसलाई सक्षम बनाउन मदत्त गर्दछ । वर्तमानमा लम्किचुहा नगरपालिकाबाट आर्थिक विकास तथा सशक्तिकरणका लागि गरिएका मुख्य कार्यहरुमा, लम्किचुहा नगरपालिका घोषणा भए पश्चात् कार्यालय स्थापना गरी कार्य सञ्चालन, विकास निर्माण तर्फ बाटो ग्राभेल, कल्भर्ट निर्माण, विद्यालय, मठमन्दिर, निर्माण तथा मर्मत सुधार, लक्षित वर्ग तर्फ विभिन्न सिप मूलक, आयआर्जन, क्षमता अभिबृद्धि तालिमहरु, चेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएका छन् । लम्किचुहा नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्था अनुसार बढि मात्रामा कृषियोग्य जमिन रहेको तथ्यांकले देखाएको र कृषि उत्पादनको लागि उर्वरा माटो तथा हावापानी भएको हुँदा हुदै पनि जनसंख्याको चापले गर्दा खेतियोग्य जमिन मासिँदै गएको अवस्था रहेको छ । यहाँ भएको कृषियोग्य भूमिलाई व्यवसायिक रुपमा उपयोग गर्न तथा कृषिमा आधुनिकीकरण ल्याउन सकेमा यस क्षेत्रमा वसोवास गर्ने जनताको आर्थिक उन्नती छिट्टै हुने देखिन्छ ।

४.१.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरण

यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने धेरै कम मानिसहरुले जिकिोपार्जनको लागि विशेष सीप तथा तालिमहरुमा सहभागि भएको देखिन्छ । काम गर्न सक्ने (१६ वर्ष भन्दा माथिका) जनसंख्यालाई संख्यात्मक रुपमा हेर्दा यसरी तालिम प्राप्त गर्नेहरुमा विशेष गरी सिलाई बुनाई सम्बन्धी तालिममा बढी सहभागिता भएको देखिन्छ जसमा १०४२ जनाले सिलाई बुनाई सम्बन्धी तालिम लिएको पाइयो । यसै गरी ६३४ जनाले सावारी चालक तालिम, ६१६ जनाले निर्माण सम्बन्धि (म्यासन, कार्पेन्ट्रि, प्लम्विङ्ग आदि), ५९१ जनाले सूचना, प्रविधि तथा इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विधुत, मोवाईल, रेडियो, घडी मर्मत आदी), ४०१ जनाले होटल सम्बन्धि तालिम, २३४ जना ले जनस्वास्थ्य सम्बन्धि तथा अन्य विविध क्षेत्रमा गरी जम्मा ४७२३ जना मानिसहरु सिपयुक्त तालिममा सहभागी भई दक्षता हाँसिल गरेका छन् भने ६५३०६ जना कुनै पनि सीप तालिम नलिएको मानिसहरु हुन् । यि मध्य केहि प्रतिशत जनसंख्याले एक भन्दा बढी तालिम लिएका छन् । तलको तालिकामा बिभिन्न प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १६ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरण

विशेष सिप तथा तालिम	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विधुत, मोवाईल, रेडियो, घडी मर्मत आदी)	१६९	५६	५६	८२	४	३७	६२	१४	५९	५२	५९१
सिलाई बुनाई	२३७	४०	१०८	१०१	२७	७०	११७	३९	१९२	१११	१०४२
बुटिक	७	६	४	१		२	१२	२		१	३५

विशेष सिप तथा तालिम	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
श्रृंगार, पार्लर	४२	१२	२२	१८	५	११	११	९	२०	१७	१६७
निर्माण सम्बन्धि -म्यासन, कार्पेन्ट्रि, प्लम्विङ्ग आदि)	६९	१७	४७	२५	२	५३	१२६	१०	१७३	९४	६१६
इञ्जिनियरिङ्ग, अटोमोवाईल्स र मेकानिक्स	१७	६	२१	१७	३	१४	१७	९	१५	२४	१४३
कृषि सम्बन्धि (जे.टि.ए., जे.टि.ए तथा खाद्य प्रशोधन आदि)	३३	१०	१०	२४	१	९	५	११	१२	१४	१२९
जनस्वास्थ्य सम्बन्धि	७०	१९	३२	३८	३	१५	३	१३	१५	२६	२३४
पशु स्वास्थ्य सम्बन्धि	३१	११	५	१२		१	४	४	९	१०	८७
वन सम्बन्धि	२०	२	८	५		४		४	२	१	४६
पर्यटन टुर गाईड, ट्राभल र सत्कार	३	३	७	३		३	१	११	१	२	३४
होटल सम्बन्धि	६४	१९	११६	७५	९	२६	२८	२२	२१	२१	४०१
सवारी चालक	१४०	१८	९९	८९	१०	६७	५५	३२	७६	४८	६३४
कला सम्बन्धि(हस्तकला, चित्रकला)	४		४	१			४	३	१०	२	२८
फोटोग्राफि	६	२	२	६	२	३	३	४	२	१	३१
अन्य	२९	२१	४५	२४२	११	२५	२५	२४	३९	४४	५०५
कुनै सीप /तालिम नभएको	१३६४९	५८८२	४४९०	८६२६	४३०७	८००६	४७१५	५१२९	६४२९	४०७३	६५३०६

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.२ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

पेशाको आधारमा यहाँको मानिसहरुको संलग्नता विषयमा सर्वेक्षण गर्दा यस नगरपालिकाको कूल जनसंख्याको ३२.३ प्रतिशत हिस्सा १६ वर्ष भन्दा कम उमेर समूहका बालबालिकाहरु रहेका छन् जुन वर्गलाई आर्थिक रुपमा सकृय जनसंख्याको रुपमा लिन सकिँदैन । बालवालिकाको हिस्सा बाहेक बाँकी मानिसहरलाई बितेको बाह्र महिना यता कुन पेशामा संलग्न हुनु हुन्छ भन्ने प्रश्नमा सवै भन्दा धेरै, २१.८७ प्रतिशत जनसंख्याले आफू घर धन्दामै सिमित रहेको जानकारी गराएका छन् । यस्तै ९.४७ प्रतिशत मानिसहरु बैदेशिक रोजगारीमा गएको देखिन्छ भने ९.२१ प्रतिशत जनसंख्या अध्ययन गरीरहेका विद्यार्थिहरु रहेको देखिन्छ तलको तालिकामा बिभिन्न पेशामा संलग्न भएको जनसंख्यालाई विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १७ पेशाका आधारमा जनसंख्या विवरण

बितेको १२ महिनामा गरेको काम	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
कृषि तथा खेती	३०९	१२३	५२	३३३	८२	३२०	२५१	१३९	३०५	२१२	२१२६	२.०८%
नोकरी	८९०	४८२	२४९	४६७	१५६	६३१	२११	२३३	३२०	१२९	३७६८	३.६८%
ज्यालादारी	१०७१	३०७	६५६	७३०	२२९	३७३	७८३	४९०	८६०	४२३	५९२२	५.७८%
दक्ष रोजगारी	१८२	१४२	४५	२५	२१	४९	९०	४०	२६३	१२७	९८४	०.९६%
वैदेशिक रोजगारी	१९१३	९२२	७४५	१४१४	७१२	१४७१	३६६	४३८	१०८१	६५३	९७१५	९.४९%

बितेको १२ महिनामा गरेको काम	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
व्यापार , व्यवसाय	९९२	२५०	२५९	३४५	११७	१९०	३२४	८३	२३५	१३९	२९३४	२.८७%
विस्तारित आर्थिक काम, उद्योग	१५	१	४	५		८	५	२	१	२	४३	०.०४%
बेरोजगार	११३६	३९२	२६९	५७३	४६३	४४४	३६२	६८१	३१८	२९३	४९३१	४.८२%
घर धन्दा	४४८९	१६८८	१५२०	२९८३	१४६९	२७४५	१८४६	१९४८	२१७३	१५३४	२२३९५	२१.८७%
अध्ययन	२३९४	९४०	७०५	११९८	५९८	१०४१	५९६	६१९	७३७	५९७	९४२५	९.२१%
अन्य	१३३	१५	८८	११८	१४	४५	८	३३	५५	२४	५३३	०.५२%
कुनै काम नगरेको	९०५	७८५	३९२	१०५६	५१०	९८२	३०७	५८५	६६८	३४२	६५३२	६.३८%
१६ वर्ष भन्दा मुनिका	७७७३	२६३९	२३५५	४६५५	२२११	४०३२	२०४१	२६४५	२८४९	१८७२	३३०७२	३२.३०%
जम्मा	२२२०२	८६८६	७३३९	१३९०२	६५८२	१२३३१	७१९०	७९३६	९८६५	६३४७	१०२३८०	१००.००%

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

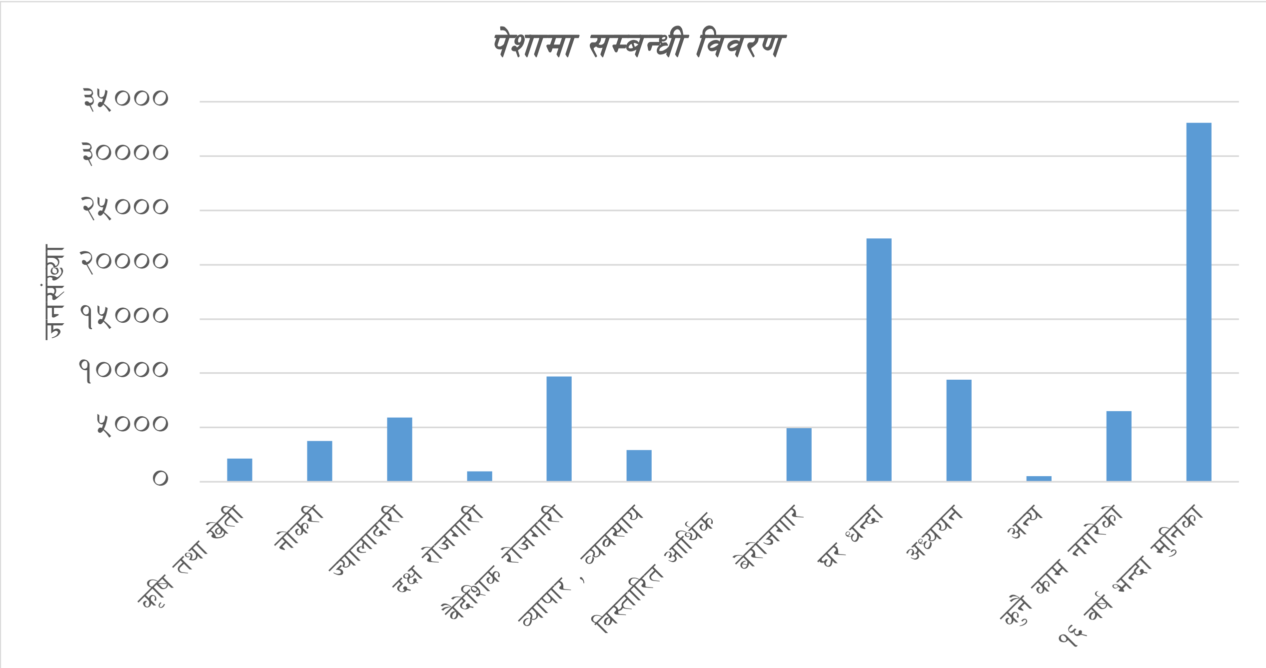

चित्र ८ पेशामा सम्बन्धी विवरण

कुनै काम नगरेको कारण

नगरपालिकाको बासिन्दाहरुको मुख्य पेशा सम्बन्धि अध्ययन गर्ने क्रममा बेरोजगार तथा कुनै पनि काम नगरेको क्रमश: ४९३१, ६५३२ जनाले बताएका छन् र यसरी काम नगर्नुको कारण सोध्दो विभिन्न

कारण बताएका छन् जसमा पेन्सन आयस्ता, वृद्ध भएको कारण, शारीरिक रुपमा अपाङ्ग, विरामी वा दिर्ण रोगी आदि छन् तलको तालिकामा माथि उल्लेखित विषयमा संख्यात्मक तथा अन्य विस्तृत विवरण उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका १८ कुनै काम नगरेको कारण सम्बनधी विवरण

काम नगर्नुको कारण	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
पेन्सन आयस्ता	४	३	३	२		२०	१२	१	७	१	५३	०.८%
वृद्ध	६६१	२३२	२६३	३१६	३१९	४५४	२२०	२०६	४४५	१९८	३३१४	५०.७%
शारिरिक मानसिक रुपमा अपागं	३५	१४	१७	२५	१४	१९	२८	१६	१६	१३	१९७	३.०%
विरामी वा जर्णिरोगी	७७	१०	३९	२९	१८	१८	१४	११	११	११	२३८	३.६%
कुनै सीप नभएको	१११	५०३	५३	६७४	१५५	४६७	२७	३४३	१७४	११४	२६२१	४०.१%
अन्य कारण	१७	२३	१७	१०	४	४	६	८	१५	५	१०९	१.७%
जम्मा	**९०५**	**७८५**	**३९२**	**१०५६**	**५१०**	**९८२**	**३०७**	**५८५**	**६६८**	**३४२**	**६५३२**	**१००%**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.३ औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण

प्राप्त विवरण अनुसार लम्किचुहा नगरपालिकामा मासिक रुपमा औषत रु १००० भन्दा कम कमाउनेको परिवार संख्या २०७५ रहेको देखिन्छ । १००० देखि २००० सम्म आम्दानि गर्ने को संख्या १४८ रहेको छ त्यसैगरी २००१ देखी ३००० कमाउने परिवार संख्या ११२ छ भने ३००१ देखि ५००० कमाउनेको संख्या ६६६ रहेको छ । समग्रमा यस नगरपालिकामा मासिक आम्दानी २५००० भन्दा बढी रहेको घरपरिवारको संख्या ४६४१ रहेको देखिन्छ ।

तालिका १९ औषत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण

क्र. सं.	औषत मासिक आम्दानी	वडागत संख्या										जम्मा	प्रतिशत
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
१	१००० भन्दा कम	८७८	१३८	४१	२०७	११४	१२१	७७	१६१	४१	२९७	२०७५	११.२७%
२	१००० - २०००	२२	२१	५	६	६	३१	१४	२३	११	९	१४८	०.८०%
३	२००१ - ३०००	१६	५	५	८	७	३७	२६	९	५	४	१२२	०.६६%
४	३००१ - ५०००	११४	६१	२४	६९	६५	८३	६८	१०९	४१	३२	६६६	३.६२%
५	५००१ - १००००	५२६	१९८	१२७	३३६	२१६	३२८	२२७	४०१	१५९	१५०	२६६८	१४.४९%
६	१०००० - १५०००	५८६	३१०	२९१	४१३	३०८	४७६	३३७	२४०	२७४	१५६	३३९१	१८.४२%

क्र. सं.	औषत मासिक आम्दानी	वडागत संख्या										जम्मा	प्रतिशत
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
७	१५००० - २५०००	८७८	४२८	४०२	७१३	३२८	६४४	३२०	२३३	५२०	२३२	४६९८	२५.५२%
८	२५००० भन्दा माथि	९७३	४७८	४५९	७१५	२०२	५५३	२८६	१५६	५९६	२२३	४६४१	२५.२१%
जम्मा		३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९	१००.००%

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.४ औषत मासिक खर्च तथा बचत

यस नगरपालिकाको बासिन्दाको औषत मासिक पारिवारीक खर्चलाई हेर्दा यहाँ सबै भन्दा बढी १५००० देखि २५०००सम्म औसत मासिक खर्च गर्ने घरपरिवार ६२२५ रहेको सर्वेक्षणले देखाएको छ । तलको तालिकामा यस नगरपालिकाका बासिन्दाहरुको औषत मासिक पारिवारीक खर्च सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २० औषत मासिक पारिवारिक खर्च सम्बन्धी विवरण

मासिक खर्च	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
१००० भन्दा कम	२५	४०		४	१३	४		२०	१	१	१०८	०.६%
१००० - २०००	२	३	२		१	६	१	१०	३	२	३०	०.२%
२००१ - ३०००	९	८	२	२	१	२०	६	१२	६	५	७१	०.४%
३००१ - ५०००	५२	२०	२०	२०	१५	७८	३४	७१	१७	२१	३४८	१.९%
५००१ - १००००	४९०	२२४	१९६	२२५	८०	५२४	१७९	३४८	१८२	१७७	२६२५	१४.३%
१०००० - १५०००	१०३८	३२३	२५०	४३५	२७१	८०६	४१४	४२४	३५३	२५२	४५६६	२४.८%
१५००० - २५०००	१३९८	५८२	४१०	९५८	६२४	५७४	५१४	२५८	६२५	२८२	६२२५	३३.८%
२५००० भन्दा माथि	९७९	४३९	४७४	८२३	२४१	२६१	२०७	१८९	४६०	३६३	४४३६	२४.१%
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९	१००.०%

औषत रुपमा हेर्ने हो भने मासिक ० देखी १००० हजार सम्म बचत गर्नेको परिवार संख्या उच्च करिब ५६ प्रतिशत देखिएको छ । यस्तो बचत गर्ने परिवार मध्यम स्तरको आय आर्जन गर्ने परिवार भित्र पर्दछन

भने १९८० घर परिवारको मासिक बचत रु ५००० देखि १०००० सम्म वचत गरेको पाइएको छ । यसरी मासिक बचत गर्नेमा ६.८१ प्रतिशतले २५००० भन्दा बढि रकम बचत गरेको देखिन्छ ।

तालिका २१ औषत मासिक पारिवारिक बचत

क्र. सं.	औषत मासिक बचत	वडागत संख्या										जम्मा	प्रतिशत
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
१	१००० भन्दा कम	२४०३	८६७	६९८	१३७७	८७२	८७८	८२१	८८९	७६१	६८५	१०२५१	५५.६८%
२	१००० - २०००	१४०	४६	४२	१२४	४७	१००	६०	६८	७६	२७	७३०	३.९७%
३	२००१ - ३०००	११५	४३	५१	९१	३७	१०६	४४	५३	७३	२९	६४२	३.४९%
४	३००१ - ५०००	२१७	१०४	८६	१५५	६५	२४९	८९	७१	१२५	५७	१२१८	६.६२%
५	५००१ - १००००	३९६	१८९	१४८	२६५	१००	३४८	१२१	१२२	१९३	९८	१९८०	१०.७६%
६	१०००० - १५०००	२०३	१०५	१०५	१४१	५२	२०५	७९	४३	१२२	५९	१११४	६.०५%
७	१५००० - २५०००	२४७	१२०	११८	१५५	४२	२२२	६३	४६	१४१	६६	१२२०	६.६३%
८	२५००० भन्दा माथि	२७२	१६५	१०६	१५९	३१	१६५	७८	४०	१५६	८२	१२५४	६.८१%
जम्मा		**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००.००%**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.५ विपन्नता स्तरीकरण विवरण

आर्थिक हैसियतको आधारमा विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिका भित्र मिश्रित वर्गको बसोबास रहेको देखिन्छ अति गरिव देखी सम्पन्न वर्गका परिवारहरुको बसोबास रहेको पाइन्छ । तुलनात्मक रुपमा हेर्दा यहाँ मध्यम स्तरका परिवारको बसोबास बढी रहेको पाइन्छ । यस नगरपालिकामा कुल आम्दानिले खर्च धान्न पुग्न घर परिवार ५१.७ प्रतिशत छन् भने बाँकी ले आफ्नो आम्दानीबाट खर्च धान्न नपुग्ने स्थिति तथ्याङ्कले प्रस्तुत गरेको छ । यसरी खर्च धान्न नसेको घरपरिरवारले विभिन्न व्यवस्था मिलाएर खर्च धानेको सर्वेक्षणले प्रस्तुत गरेको छ । तलको तालिकामा कुल आम्दानीले खर्च धान्न पुग्ने वा नपुग्ने र नपुगे कसरी व्यवस्था गरिन्छ भन्ने कुरालाई प्रष्ट रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २२ कुल आम्दानीले खर्च धान्न

कुल आम्दानीले खर्च धान्न	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
पुग्छ	१८७६	८८१	६८७	१४८४	३६२	१५५५	६७६	४७४	९६८	५५८	९५२१	५१.७%

कुल आम्दानीले खर्च धान्न	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
पुग्दैन	२११७	७५८	६६७	९८३	८८४	७१८	६७९	८५८	६७९	५४५	८८८८	४८.३%
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका २३ खर्च धान्न नसके मिलाउने व्यवस्था सम्बन्धी विवरण

वार्षिक आम्दानलि खर्च धान नपुगे	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
सञ्चित धनको प्रयोग गरेका	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९
चल , अचल सम्पति बिक्री गरेको	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९
पेचो , सापटी लिएको	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९
अन्य	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९
ऋण लिएको	१६४३	५६१	४८२	८८२	७७७	६२३	५८६	६५७	५७०	३३६	७११७

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.६ घर र भवनको स्वामित्व

लम्किचुहा नगरपालिकामा बसोबास गरीरहेका १८४०९ घरपरिवार मध्ये स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार संख्यालाई हेर्दा आफ्नै स्वामित्वमा घर भएको परिवार संख्या १३७२५ रहेका छन् । यो संख्या कूल घरपरिवार संख्याको ७४.५६ प्रतिशत हो भने भाडामा बस्नेको संख्या ४११(२.२३ प्रतिशत) रहेका छन । यस्तै सार्वजनिक जग्गामा बसेको ,स्थायी पूर्जा नभएको तर भोगचलनमा रहेको र संस्थागत रुपमा बसोबास गर्ने घरपरिवारको संख्या क्रमशः २४१ ,३९६७, १० र ५५ रहेका छन् । यस भन्दा बाहेक अन्य तरीकाबाट बसोबास गर्दै आएका घरपरिवारको संख्या ५५ रहेको छ । तलको तालिकामा र चित्रमा घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार संख्याको विवरणलाई विस्तृत रुपमा देखाइएको छ ।

तालिका २४ घर र भवनको स्वामित्व विवरण

घर र भवनको स्वामित्व	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
निजि	१२०१	१५००	९८१	२३१०	१२०४	२११९	११२८	११३५	११४९	९९८	१३७२५
भाडा	१८१	३७	८२	५७	६	१४	६	४	३	२१	४११
सार्वजनिक जग्गामा	११६	११	१	२	२	८	६४	२५	३	९	२४१
भोगचलनमा रहेको तर स्थायी पूर्जा प्राप्त भै नसकेको	२४९१	९०	२८५	९५	५	१२१	१५६	१६२	४८८	७४	३९६७

घर र भवनको स्वामित्व	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
संस्थागत				१		८			१		१०
अन्य	४	१	५	२	२९	३	१	६	३	१	५५
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

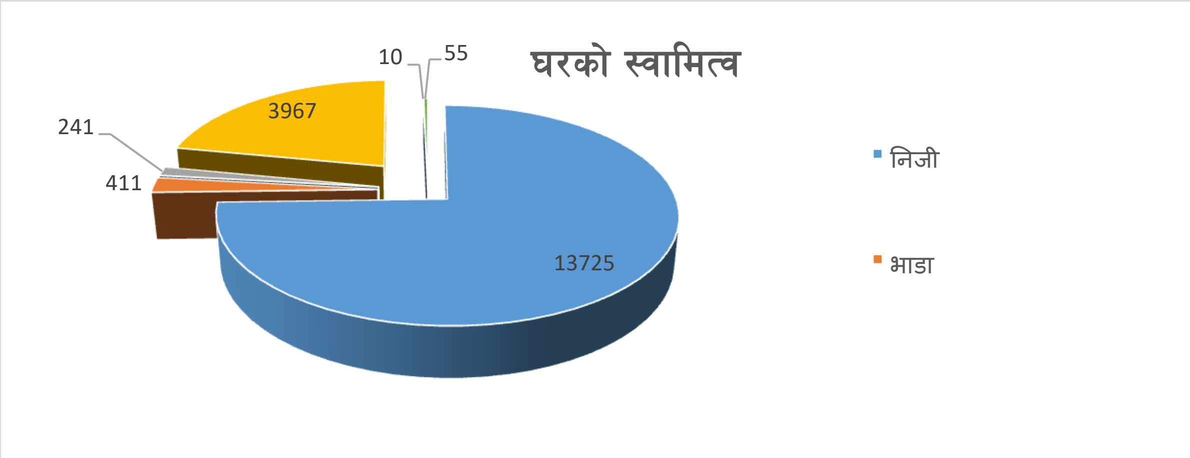

चित्र ९ घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको विवरण

तलको तालिकामा लम्किचुहा नगरपालिकामा रहेका परिवारको छुटै भान्छा कोठाको विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २५ परिवारको छुटै भान्छा कोठा सम्बन्धी विवरण

भान्छा कोठा	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	२७६८	९७३	५६१	१३४८	५६४	१२४६	५०४	४२१	७६३	५९५	९७४३
छैन	१२२५	६६६	७९३	१११९	६८२	१०२७	८५१	९११	८८४	५०८	८६६६
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.७ छ महिना वा बढी समयको लागि अन्यन्त्र बसोबास गर्ने जनसंख्या विवरण

सरल र शुलभ जिवन प्राप्तिको खोजिमा एक ठाँउबाट अर्को ठाँउमा जाने भौगोलिक गतिशिलतालाई बसाँई-सराई भनिन्छ । यस प्रक्रियाले सामाजिक व्यवहार, सम्बन्ध तथा बिचारहरुमा समेत थुप्रै परिवर्तन ल्याँउदछ । बसाँई-सराईले सामाजिक तथा साँस्कृतिक परिवर्तनमा थप उर्जा प्रदान गर्दछ । सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक, भौगोलिक आदि थुप्रै कारणहरुले गर्दा मानिस आफू बसिरहेको स्थान छाडेर अन्य गन्तव्य तर्फ स्थानान्तरण हुने गर्दछ । छ महिना वा बढी समयको लागि अन्यन्त्र बसोबास गर्ने जनसंख्या सम्बन्धि तलको तालिका विवरणलाई विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २६ छ महिना वा बढी समयको लागि अन्यन्त्र बसोबास

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
अन्यत्र बस्ने	३१३२	८९४	१४५८	२२९९	१२६९	२३६०	११२७	११३५	२४५९	९७८	१७१११
यहि बस्ने	१९०७०	७७९२	५८८१	११६०३	५३१३	९९७१	६०६३	६८०१	७४०६	५३६९	८५२६९
जम्मा	**२२२०२**	**८६८६**	**७३३९**	**१३९०२**	**६५८२**	**१२३३१**	**७१९०**	**७९३६**	**९८६५**	**६३४७**	**१०२३८०**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका २७ बसोबासको स्थान

बसोबास स्थान	**वडा**										**जम्मा**
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
अर्को न.पा वा गा.पा	७१	१६	३५	६१	८	६४	८६	४३	२१५	६२	६६१
अर्को जिल्ला	९३५	१७२	४०१	३७७	२१७	३६९	५१४	१७३	५०९	१९१	३८५८
विदेश	२१२६	७०६	१०२२	१८६१	१०४४	१९२७	५२७	९१९	१७३५	७२५	१२५९२
वडा गत जम्मा	**३१३२**	**८९४**	**१४५८**	**२२९९**	**१२६९**	**२३६०**	**११२७**	**११३५**	**२४५९**	**९७८**	**१७१११**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका २८ बसोबास गर्नुको कारण

बसोबास गर्नुको कारण	**वडा**										**जम्मा**
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
अध्ययन , तालिम	६८१	९३	२६१	२९५	१३३	२७९	२३०	१२४	४७०	१७७	२७४३
जागिर , रोजगारी	३९८	९९	२४१	२७९	९८	५८३	३९३	२६७	४२७	१०४	२८८९
बैदेशिक रोजगारी	१७०३	६३५	६४९	१२७५	८०८	१२२७	३७३	६१८	११५२	५५८	८९९८
शान्ति सुरक्षा	४८	३	२	२२	५२	२०९	९४	६०	११२	३९	६४१
अन्य	३०२	६४	३०५	४२८	१७८	६२	३७	६६	२९८	१००	१८४०
वडागत जम्मा	**३१३२**	**८९४**	**१४५८**	**२२९९**	**१२६९**	**२३६०**	**११२७**	**११३५**	**२४५९**	**९७८**	**१७१११**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका २९ बसोबासको प्रकार

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
स्थायी	३३६	६	८	२४	११	९	२	६	११	१४	४२७
अस्थायी	२७९६	८८८	१४५०	२२७५	१२५८	२३५१	११२५	११२९	२४४८	९६४	१६६८४
वडाग	**३१३२**	**८९४**	**१४५८**	**२२९९**	**१२६९**	**२३६०**	**११२७**	**११३५**	**२४५९**	**९७८**	**१७११**

त जम्मा											१

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.८ वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण सम्बन्धमा

रोजगारीको अवस्थाले कुनै पनि स्थानको आर्थिक विकासमा महत्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याउने गर्दछ । रोजगारीले मानिसहरुलाई आर्थिक रुपमा सवल र सक्षम बनाई जिवन स्तर उकास्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ । मानिसहरु अवसरको खोजीमा स्वदेश तथा विदेशका विभिन्न स्थलमा गईरहेका हुन्छन् । यस नगरपालिकाको ५६५३ परिवारले वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण प्रप्त गर्ने देखिन्छ । तलको तालिकामा वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको पठाउने विप्रेषण सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३० वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण प्राप्त सम्बन्धि घरपरिवार विवरण

वैदेशिक रोजगारी बाट विप्रेषण प्राप्त	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
विप्रेषण प्रप्त हुन्छ	१०३४	५६६	४७५	८८२	६१४	९०७	१६४	२९८	४४१	२७२	५६५३
विप्रेषण प्रप्त हुँदैन	२९५९	१०७३	८७९	१५८५	६३२	१३६६	११९१	१०३४	१२०६	८३१	१२७५६
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.९ वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्त सम्बन्धी विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा गरेको घरधुरी सर्वेक्षणलाई हेर्दा यस गाँउपालिकामा ५६५ घरपरिवारका मानिसहरु वैदेशिक रोजगारीका लागि विदेश गएको देखिन्छ । वैदेशिक रोजगारीका लागि विदेश जानेहरुको परिवारहरुलाई रकम पठाउने क्रममा वित्तीय संस्थाबाट रकम प्राप्त गर्ने घरपरिवार ५२५१ छन् भने अन्य मार्फत रकम प्राप्त गर्ने घर परिवारको संख्या ४०२ रहेको कुरा सर्वेक्षणले प्रस्तुत गरेको छ । तलको तालिकामा वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्ति सम्बन्धी विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३१ वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्त सम्बन्धी विवरण

रकम प्राप्त	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
वित्तीय संस्था	९५३	५३६	४१५	८७६	५९३	७९२	१४०	२८४	४१७	२४५	५२५१
अर्न्य मार्फत	८१	३०	६०	६	२१	११५	२४	१४	२४	२७	४०२
जम्मा	**१०३४**	**५६६**	**४७५**	**८८२**	**६१४**	**९०७**	**१६४**	**२९८**	**४४१**	**२७२**	**५६५३**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.२ भू-उपयोग तथा स्वामित्व

४.२.१ भू-उपयोग

वर्तमान भू-उपयोग हेर्दा ६१.८३ प्रतिशत भू-भाग जंगल रहेको देख्न सक्छौं । खेतियोग्ग जमिन २६.८३ प्रतिशत तथा खोला नालाले करिब ६.३३ र वस्ति क्षेत्र (आवासिय, व्यापारीक तथा धार्मिक क्षेत्र)ले करिब ३.४ प्रतिशत भू-भाग ओगटेको देखिन्छ । यसैगरी बाटो तथा सार्वजनिक क्षेत्र ले ०.८१ प्रतिशत भू-भाग ओगटेको देखिन्छ भने बाँकि अन्य विविध प्रयोजनको लागि उपयोग भैरहेको देखिन्छ ।

तालिका ३२ भू-उपयोग

भू-उपयोग/वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा व. कि.मि	जम्मा हेक्टर	प्रतिशत
खेतियोग्ग जमिन	३.३४३	३.३९	१.६१८	८.७५५	४.०६६	८.६८७	७.६४६	५.८२५	१०.१४	६.७७४	६०.२४७	६०२४.७	२६.८३%
जंगल	२०.६४	६.४६२	५९.६४	२.०४२	०.९९२	२७.१२		२१.९४	०.०१२		१३८.८४	१३८८४.५	६१.८३%
खुला क्षेत्र	०.०२५	०.१११	१.५८१	०	०.०२६	०.०५६	०	०.००२	०.०१३	०.००९	१.८२२६	१८२.२६५	०.८१%
वस्ति तथा व्यापारीक क्षेत्र	१.१५३	०.५२८	०.४४२	०.७७	०.४१६	०.८४९	०.६३	०.७८३	१.१६६	०.८९६	७.६३२२	७६३.२१७	३.४०%
बाटो तथा सार्वजनिक क्षेत्र	०.२४२	०.१६५	०.३१२	०.२२८	०.१६६	०.१८२	०.१०५	०.१५३	०.१४४	०.११२	१.८०९१	१८०.९१५	०.८१%
खोला नाला तथा पोखरी	०.९६४	०.४२६	८.३५७	०.३१	०.१५२	०.९१३	०.१६३	२.२९५	०.३२४	०.३१६	१४.२२	१४२२	६.३३%
जम्मा	२६.४	११.१	७२	१२.१	५.८२	३७.८	८.५४	३१	११.८	८.११	२२४.५७६	२२४५७.५७	१००%

श्रोत: राष्ट्रिय भू-उपयोग परियोजना, २०७५

४.२.२ भू-स्वामित्व

तथ्याङ्कलाई हेर्दा यस नगरपालिकामा महिलाको नाममा सम्पत्ति हुने परिवार संख्या न्यून नै रहेको देखिन्छ । यहाँको कूल घरपरीवार १८४०९ मध्ये महिलाको नाममा चल अचल सम्पति रहेको घर परिवार १९१६ रहेको छ भने १६४९३ घरवरिवारको महिलाको नाममा कुनै पनि चल-अचल सम्पत्ति नरहेको देखिन्छ । तलको तालिकामा महिलाको नाममा चल-अचल सम्पत्ति सम्वन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३३ महिलाको नाममा चल-अचल सम्पत्ति भएको परिवार सम्बन्धि विवरण

महिलाको नाममा सम्पति	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	३६१	१८८	२८६	२८७	९७	१२०	९२	९९	२८७	९९	१९१६
छैन	३६३२	१४५१	१०६८	२१८०	११४९	२१५३	१२६३	१२३३	१३६०	१००४	१६४९३
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका ३४ महिलाको स्वामित्व

महिलाको नाममा सम्पति	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
जग्गा	१७५	६५	६७	१०४	६५	७९	५८	४९	७३	६४	७९९
घर	४३	९	१४	१८	९	९	३	३	२	११	१२१
घर र जग्गा	१३६	११३	२०३	१५९	२०	३१	३१	४६	३२	२२	७९३
सवारी साधन	२		१		१	१				१	६
अन्य	५	१	१	६	२			१	१८०	१	१९७

महिलाको नाममा सम्पति	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
जम्मा	**३६१**	**१८८**	**२८६**	**२८७**	**९७**	**१२०**	**९२**	**९९**	**२८७**	**९९**	**१९१६**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

माथिको तालिकामा देखाईए अनूसार महिलाको नाममा रहेको चल-अचल सम्पत्ति हुने घरधुरी जम्मा १९१६ रहेका छन् । जसमा ७९९ घरपरिवारको महिलाहरुको जग्गामा ,१२१ को घरमा , ७९३ को घर जग्गामा , ६ जनाको सवारी साधानमा र १९७ घरपरिवारको अन्यमा स्वामित्व रहेको देखिन्छ । जसबाट घर जग्गामा स्वामित्व हुने घर परिवार संख्या सबै भन्दा रहेको देखिन्छ ।

४.२.३ परिवारको स्वामित्व रहेको जग्गा

यस नगरपालिकामा १८४०९ घरधुरी मध्य परिवारको स्वामित्व रहेको जग्गा नगरपालिक वा अर्को नगरपालिका वा कुन प्रदेशमा छ भनेर घरघुरी सर्वेक्षण गर्दा न.पा क्षेत्र भित्र र बाहिर दुवै ठाँउमा जग्गा भएको ५९९ (३.३ प्रतिशत)को रहेको छ भने न.पा क्षेत्र भित्र जग्गा भएको १३१९१ (७१.७ प्रतिशत) घरपरिवार छन् । न.पा क्षेत्र बाहिर जग्गा भएको २६२ (१.४ प्रतिशत) घरपरिवार छन् भने जग्गा नभएको घरपरिवार संख्या ४३५७ (२३.७ प्रतिशत) घरपरिवार रहेको सवेृक्षणले प्रस्तुत गरेको छ । तलको तालिकामा

परिवारको स्वामित्व रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३५ परिवारको स्वामित्व रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरण

परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
न.पा क्षेत्र भित्र र बाहिर दुवै ठाँउमा जगगा भएको	२२६	३३	८८	३६	५	२०	५०	३२	५७	५२	५९९	३.३%
न.पा क्षेत्र भित्र जग्गा भएको	२६५६	१२४२	६४१	१२८४	११९९	१७८४	१२२१	११२९	१२९०	७४५	१३१९१	७१.७%
न.पा क्षेत्र बाहिर जग्गा भएको	७८	४१	९१	१३	६	१०		५	१५	३	२६२	१.४%
जग्गा नभएको	१०३३	३२३	५३४	११३४	३६	४५९	८४	१६६	२८५	३०३	४३५७	२३.७%
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००.०%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका ३६ परिवारको स्वामित्व नगरपालिकामा अन्य घर सम्बन्धी विवरण

परिवारको स्वामित्वमा नगरपालिकामा अन्य घर	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
छ	२२७	८९	१२०	१५१	२५	४९	४०	२९	९१	४५	८६६	४.७%
छैन	३७६६	१५५०	१२३४	२३१६	१२२१	२२२४	१३१५	१३०३	१५५६	१०५८	१७५४३	९५.३%
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

माथिको तालिकामा देखाए अनूसार यस नगरपालिकामा परिवारको स्वामित्वमा नगरपालिकामा आफु बसेको घर बाहेक यसै नगरपालिका भित्र बैकल्पीक घर छ भनेर घरधुरी सर्वेक्षण गरेर हेर्दा कुल घरपरिवार १८४०९ घर मध्य ८६६ (४.७ प्रतिशत) घरपरिवारको यस आफु बसेको घर भन्दा यसै नगरपालिका भित्र अर्को पनि घर भएको देखिन्छ भने १७५४३ घरघुरीको बैकल्पीक घर नभएको देखिन्छ ।

४.३ कृषि तथा पशु विकास

४.३.१ माछा तथा मौरी पालन सम्बन्धी विवरण

माछा तथा मौरी पालन सम्बन्धि तथ्यांकलाई हेर्दा यस नगरपालिकाको कूल १८४०९ घरपरिवार मध्ये न्यून संख्याले मात्र (६९ घरले) आय स्रोतको लागि माछा तथा मौरी पालन गरेको देखिन्छ । तलको तालिकामा माछा तथा मौरी पालन सम्बन्धि घरपरिवार विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३७ माछा तथा मौरी पालन सम्बन्धि घरपरिवार विवरण

माछा, मौरी र रेशम पालन	**वडा**										**जम्मा**
	१	**२**	**३**	**४**	**५**	**६**	**७**	**८**	**९**	**१०**	
माछा पालन	१८	६	४	६		४	३	४	९	७	६१
मौरीपालन		२		३		१		२			८
केही छैन	३९७६	१६३१	१३५१	२४५८	१२४६	२२६८	१३५३	१३२७	१६३८	१०९६	१८३४३

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३.२ सिंचित खेतको उपलब्धता सम्बन्धि विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा सिंचाइ सुविधाको उपलब्धता सम्बन्धि अध्ययन गर्दा कूल १८४०९ परिवार मध्ये ३१७० परिवारको पूर्ण सिंचित खेत छ । त्यसैगरी १५४१ घरधुरीको ७५ प्रतिशत सिंचित खेत रहेको छ भने १८१५ घरधुरीको ५० प्रतिशत सिंचित खेत रहेको र खेत नै नभएका घरपरिवार ८५९५ (कूल घरधुरीको ४६.७ प्रतिशत) रहेका छन् । तलको तालिका र स्तम्भ चित्रमा यस सम्बन्धि विवरणलाई विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३८ सिंचित खेतको उपलब्धता सम्बन्धि विवरण

सिंचित खेत	**वडा**										**वडागत जम्मा**	**प्रतिशत**
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
खेत छैन	२५२४	९१३	७९६	१४६०	५१८	७४१	३४५	२९९	५३७	४६२	८५९५	४६.७%
पूर्ण असिंचित खेत छ	११४७	३२०	२९६	२६७	४०१	५१६	१९	१०५	७	९२	३१७०	१७.२%
२५ प्रतिशत सिचित खेत छ	९६	३५	९४	३०३	४९	३१३	३३४	२६४	१७६	१७९	१८४३	१०.०%
५० प्रतिशत सिचित खेत छ	२४	६५	३८	२२२	५८	३७२	३४१	२९४	३३५	६६	१८१५	९.९%
७५ प्रतिशत सिचित खेत छ	२६	२१९	८९	५८	१५१	१७२	२९२	१३५	३१०	८९	१५४१	८.४%
१०० प्रतिशत सिचित खेत छ	१७६	८७	४१	१५७	६९	१५९	२४	२३५	२८२	२१५	१४४५	७.८%
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३.३ खेत बारी कमाउन दिएको सम्बन्धि विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा खेत बारी कमाउन दिएको छ भनेर सर्वेक्षण गरेर हेर्दा कुल १८४०९ घरघुरी मध्य १४०० (७.६ प्रतिशत) घरधुरीको खेत बारी कमाउन दिएको देखिन्छ भने १७००९ घरघुरीको आफै खेति गरेको तथ्याङ्कले पुष्टी गर्दछ । तलको तालिकामा खेत बारी कमाउन दिएको सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३९ खेत बारी कमाउन दिएको सम्बन्धि विवरण

खेत बारी कमाउन दिउको	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
छ	२७१	१२६	४९	१३३	४१	१७०	११०	११९	२३६	१४५	१४००	७.६%
छैन	३७२२	१५१३	१३०५	२३३४	१२०५	२१०३	१२४५	१२१३	१४११	९५८	१७००९	९२.४%
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००.०%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३.४ खेत/ बारी नम्बरी होकी ऐलानी सम्बन्धि विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा खेत/ बारी नम्बरी होकी ऐलानी हो भनेर हेर्दा कुल घरघुरीको १००८२ (५४.८ प्रतिशत) घरपरिवारको ऐलानी मात्रै , ६४२५ (३४.९ प्रतिशत) को नम्बरी मात्रै छ भने १९०२) १०.३ प्रतिशत) घरपरिवारको केहि ऐलानी केहि नम्बरी खेत , बारी रहेको तथ्याङ्कले प्रस्तुत गरेको छ । तलको तालिकामा नम्बरी , ऐलानी समबन्धी विवरणलाई प्रसतुत गरिएको छ ।

तालिका ४० खेत/ बारी नम्बरी होकी ऐलानी सम्बन्धि विवरण

खेत बारी नम्बरी /ऐलानी	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
नम्बरी मात्रै	५०३	४३२	४९८	७०५	४५३	११२४	७३७	५५१	७०८	७१४	६४२५	३४.९%
ऐलानी मात्रै	३०३२	१०६१	७९७	१६३८	६९३	१०१७	२८८	६१०	५७७	३६९	१००८२	५४.८%
केहि ऐलानी केहि नम्बरी	४५८	१४६	५९	१२४	१००	१३२	३३०	१७१	३६२	२०	१९०२	१०.३%
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००.०%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३.५ सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा उपलब्ध सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरणलाई वडा गत रुपमा तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४१ सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सिंचाइ स्रोत	वडा नं.
१	वोटीङ्ग सिंचाई स्रोत	२

२	कुलाहरु व्यवसथीत नगर	३
३	टुयुवेल	४
४	साना सिचाई	५
५	वोटीङ्गको पानी	६
६	वोटीङ्ग /टुयुवेल	
७	कुला रानीजमरा	७
८	टुयुवेल	८
९	वोटीङ्ग /टुयुवेल	९
१०	वोटीङ्ग /टुयुवेल	१०

श्रोतः वडा कार्यालय

४.३.६ प्रमुख कृषि उत्पादन

तराईको उर्वर भूमि समेटेको यस नगरपालिकाका प्रमुख कृषि उत्पादन धान रहेको छ । यहाँको कूल १८४०९ घरधुरी मध्ये ८८४१ घरपरिवारमा धानको उत्पादन भएको देखिन्छ भने ७०४० घरपरिवारले गहुँ उत्पादन गरीरहेको देखिन्छ । त्यसै गरी अन्य प्रमूख बालीहरु सम्बन्धि अध्ययन गर्दा मुसुरो, मकै, तोरी आदि उत्पादन हुने कुरा तथ्यांकबाट बुझिन्छ । तलको तालिकामा यस नगरपालिका भित्र उत्पादन हुने विभिन्न अन्नबालीहरु सम्बन्धि विवरणलाई प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ४२ विभिन्न कृषि उत्पादन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धि विवरण

कृषि उत्पादन	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
धान	१०३९	६२१	३९२	१२६२	६६९	१३७५	८५७	९११	११४०	५७५	८८४१
गहुँ	५९२	३४६	१५५	१००४	५८८	११५०	७५३	८२८	१०१०	६१४	७०४०
मुसुरो	४७५	७०	१४३	३७२	५९	१७८	१६३	११७	२५७	१४३	१९७७
तोरी/सर्स्यु	९५	१७	१४८	१५४	६	१८५	२१७	४८	४८३	८१	१४३४
मकै	१११	१२	१७६	७४	१८	२८	१९	८	१२	१३	४७१
आलु	१५६	४	९	१६	३	८	३	१०	१३७	४	३५०
प्याज/लसुन	१७५	१	५	२२		२	१	१२	१२५	१	३४४
बन्दा/काउली/रायो	९१	२	७	१३		२		२	२४	२	१४३
पशु पंक्षी पालन	९२	३	१	१६				३	१		११६
गोल भेंडा	६०	१	२	७		१		५	११		८७
काँक्रो, लौका, फर्सी	४७	२	५	६			२	३	८	४	७७
बोडी	५९		२	४		२		४	१	१	७३
दाल	१५	३	६	१	१	५	४	९	८	७	५९
करेला, घिरौंला, चिचिण्डो	३७	१	५	३		१	१	१	६	२	५७
अदुवा/वेसार	५							३	४०	१	४९

कृषि उत्पादन	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
चना	१४		१		१	२		२			२०
परबल, कुन्द्रुक, काँक्रो	१८	१						१			२०
सिमी	१०		२			१	१	२			१६
कोदो	४	१		२	१					१	९
केरा/मेवा	१		१	१		१		२	१		७
रहर	१			३		१			१		६
च्याउ	३			१							४
भटमास			१					१	१		३
आँप/लिच्ची					१	१		१			३
सुन्तता/कागती (अमिलो जात)	२										२
आलस /तिल									१		१
सूर्यमूखी									१		१
फुल खेति		१									१
कुनै पनि छैन	२७११	१०२५	७८५	१०७७	५७८	८९६	४९९	४१७	५०६	४४५	८९३९

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३.७ चौपाया तथा पशु पंक्षी

यस नगरपालिकामा पशु पंक्षी पालन सम्बन्धि अध्ययन गर्दा कुल १८४०९ घरपरिवार मध्ये सबै भन्दा धेरै बाख्रा पालन गरेको पाईन्छ जसमा ६३०६ घरपरिवार छन् । त्यसैगरी ३५३८ घरपरिवारले गाई/ गोरु पालन गरेको पाईन्छ भने भैसी /राँगो पालन गर्ने २८८९ घरपरिवार रहेका छन् । हाँस /कुखुरा पालन गर्ने १८७५ रहेका छन् । तलको तालिका र स्तम्भ चित्रमा चौपाया तथा पशुपंक्षी सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४३ चौपाया तथा पशुपंक्षी पालन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

चौपाय तथा पशुपक्षी	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
गाई/ गोरु	५०५	१४३	१२१	४८४	१८४	५७६	३५४	३८१	५६६	२२४	३५३८
भैसी / रागो	३४६	१९१	१४३	४३४	१९९	४०८	२५३	३२६	३६८	२२१	२८८९
बाख्रा	१०८७	३१६	४४०	९११	३२७	९२७	७०२	४०७	९२९	२६०	६३०६
बंगुर /सुंगुर	९२	२३	८०	९०	७	८३	१४५	६३	१२९	६६	७७८
हाँस/कुखुरा	२९३	४३	१०४	२३७	१६	१२७	२६७	१४९	४९०	१४९	१८७५
केही पनि छेन	३९११	१६२३	१३५२	२४५४	१२४१	२२६८	१३५३	१३२६	१६४४	११०३	१८२७५

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

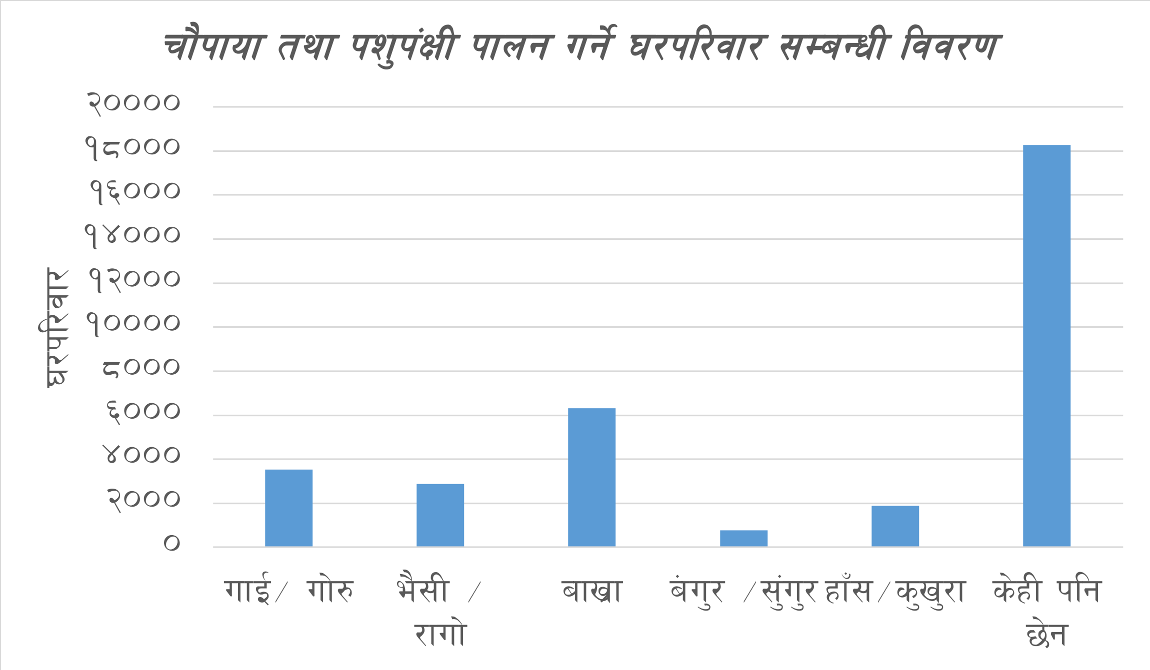

चित्र १० चौपाया तथा पशुपंक्षी पालन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

४.३.८ खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा गरिएको सर्वेक्षण अनुसार वडा अनुसार खाद्यान्नको अवस्थालाई हेर्दा यस नगरपालिकामा आफ्नो उत्पादन नभएको घरपरिवार लगभग कूल परिवारको आधा नै (९०३१ परिवार) रहेको देखिन्छ भने बाँकी घर परिवार जसले खाद्यान्न उत्पादन गर्दै आएका छन् उनीहरुलाई आफ्नो उत्पादनबाट कति समय खान पुग्छ भन्ने प्रश्न गर्दा आफ्नो उत्पादनबाट ३ महिना भन्दा कम समय खान पुग्ने परिवार संख्या १७०३ देखियो । यस्तै आफ्नो उत्पादन बाट ४ देखी ६ महिना सम्म खान पुग्ने परिवार संख्या १९६६ रहेका देखिन्छ भने ७ महिना देखी ९ सम्म खान पुग्ने परिवार संख्या १३७८ रहेका छन् । यस्तै यस न.पा. भित्र १९४८ घरपरिवारले आफ्नो उत्पादन उपभोग गरी बचेको खाद्यान्न बेचविखन गर्ने गरेको देखिन्छ । तलको तालिका र चित्रमा खाद्यान्नको उपलब्धताको अवस्था सम्बन्धी अवस्थालाई विस्तृत रुपमा चित्रण गरिएको छ ।

तालिका ४४ खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण

कृषि उत्पादनबाट खान पुग्ने	**वडा**										**वडागत जम्मा**
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
वर्षभरि नै पुग्ने र बचत समेत हुने	१४७	८६	७३	२८६	३७	३५९	२०६	२५९	३४१	१५४	१९४८
१०-१२ महिना सम्म	२००	११७	६२	३५४	१५८	४५०	२२८	२३१	३२७	२५६	२३८३
७-९ महिना सम्म	११७	१२२	७०	१७८	१३२	२२७	१३४	१२९	१७६	९३	१३७८
४-६ महिना सम्म	२९५	१२२	११७	३१०	१८०	२९२	१३८	१९१	१८३	१३८	१९६६
३ महिना भन्दा कम	४२३	१२४	७६	३६०	१७६	१४५	७०	१४७	१३७	४५	१७०३
उत्पादन गर्दिन/ छैन	२८११	१०६८	९५६	९७९	५६३	८००	५७९	३७५	४८३	४१७	९०३१
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोत: *घरधुरी सर्वेक्षण २०७५*

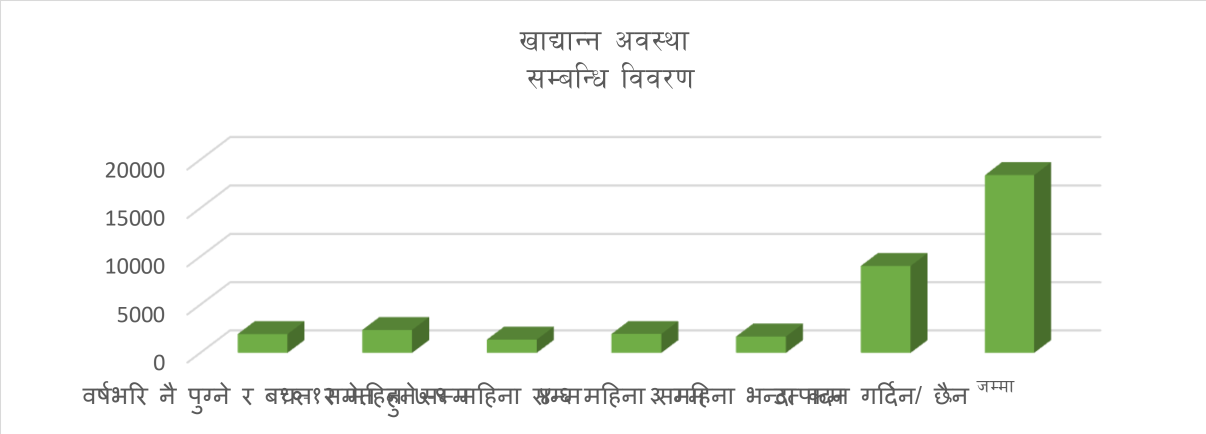

चित्र ११ खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण

४.३.८ कृषक समुह सम्बन्धी विवरण

तालिका ४५ कृषक समुह सम्बन्धी विवरण

क.स	कृषक समुहको नामहरु	वडा नं.
१	कृषि कृषक समुह	५
२	पशुपती महिला कृषक समुह	७
३	साहारा महिला कृषक समुह	
४	हरदानी कृषक समुह	
५	मुर्तिपुर महिला कृषक समुह	८
६	चुरे महिला कृषक समुह	
७	मालिका कृषक समुह	
८	कालिका कृषक समुह	
९	प्रताप पुर कृषक समुह	९

श्रोतः *वडा कार्यालय*

४.४ पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

नेपालमाको अन्य स्थानहरुमा जस्तै यस नगरपालिकामा पनि पर्यटकिय महत्वका विभिन्न स्थलहरु रहेकाले पर्यटकिय विकास गराउन सकिने सम्भावना रहेको देखिन्छ । कर्णाली पुल यस क्षेत्र पर्यटकिय स्थलको रुपामा चिनिन्छ ।

४.५ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि)

लम्किचुहा नगरपालिकामा सञ्चालन भईरहेको व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४६ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि)

क.सं.	व्यपार,व्यवसाय विवरण	वडा नं.२	वडा नं.३	वडा नं.४	वडा नं.५	वडा नं.६	वडा नं.७	वडा नं.८	वडा नं.१०
१	दुग्ध व्यवसायी	४	१	४	१	३			

क्र.सं.	व्यपार,व्यवसाय विवरण	वडा नं.२	वडा नं.३	वडा नं.४	वडा नं.५	वडा नं.६	वडा नं.७	वडा नं.८	वडा नं.१०
२	टेलर्स /सिलाई ,कटाई	४	३	३	६	१०	७	८	
३	सुनचाँदी व्यवसायी	२	३	३		६			१
४	भाडा व्यवसायी	२	२	२	१	६		१	६
५	होटल व्यवसायी	२०	१५	१०	४	३३	१	५	६
६	फेन्सी व्यवसायी	८	२०	५	१	१०		४	८
७	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	७	२	४	३	१०	६	१	३
८	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	६	३	३	४	३	४	४	३
९	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	५	१	३		२०		३	४
१०	माछामासु पसल, व्यवसायी	१०	४	५	८	१०	८	५	५
११	हेयर सैलुंग तथा सौन्दर्यकला व्यवसायी	२	२	२	२	२०	२	२०	२
१२	उद्योग	४		१	१	१०	१		
१३	आर्ट व्यवसायी	४	१	२	१	५	१		
१४	बेकरी तथा मिष्ठान्न व्यवसायी	३	२	२		५			२
१५	वाल मनोरञ्जन			१					
१६	बंगुर पालन	१	२	३	३	५	४	१	५
१७	बोडिंग स्कुल संचालन	८	२	४	१	१०	२	३	२
१८	ठेक्कापट्टा	१	३	४				२	
१९	जुत्ता पसल	५	२	३		५		८	
२०	फोटो स्टुडियो	३	१	२		३		१	१
२१	फर्निचर	१	१	२	१	१०	१	२	३
२२	किनारा पसल तथा व्यवसायी	२५	१५	२५	८०	३	२०	२०	३५
२३	सि.डि.पसल								
२४	पुल हाउस	१							
२५	अटो वर्कसप	३		१		५			१
२६	राइस मिल	२	१	१	१	१०	९	६	१
२७	घडि रेडियो टि.भी मर्मत	२	२	२		५			१
२८	पेट्रोल पम्प	१		१					१
२९	मसला उद्योग								
३०	चस्मा पसल								
३१	खोज अनुसन्धान सेन्टर								

क्र.सं.	व्यपार,व्यवसाय विवरण	वडा नं.२	वडा नं.३	वडा नं.४	वडा नं.५	वडा नं.६	वडा नं.७	वडा नं.८	वडा नं.१०
३२	खाजाघर तथा चिया पसल	२५	१५	१५	५	५०	१५	१५	२५
३३	ढुवानी सेवा		१	१					
३४	ट्युसन सेन्टर	२		२		२			
३५	हाउजिंग								
३६	कार्पेट पसल		१	१					
३७	सरसफाइ तथा फोहोर मैला संकलन				१				
३८	नर्सरी फुल व्यवसायी	१	१	१					
३९	ग्यास डिलर	५	२	१	१	३			१
४०	कानुन व्यवसायी र परामर्श सेवा	१			१				
४१	निर्माण व्यवसायी तथा सप्लायर्स	३	२	१		३		२	
४२	मल बिउ उत्पादन								
४३	कम्प्युटर ट्रेनिंग सेन्टर साईवर व्यवसायी		१			२			१
४४	सिसा पसल		१						
४५	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	४	२	२	१		२	१	३
४६	मनी टान्सफर	१		२		२			
४७	सहकारी	५	२	७	२	३	१	४	१
४८	बैक			१		१			
४९	बिज्ञापन मिडिया र केवल सेवा	१		१					
५०	कागज उद्योग तथा छापाखाना			१					
५१	पानी फिल्टर	२	१			१			
५२	पार्टी प्यालेस		१						
५३	भेटनरी	२	१	३		३	२	२	

श्रोतः वडा कार्यालय

४.५.१ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा भएका केही बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको नाम तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४७ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण

वडा	स्थान	नाम
४	बलिया	किसान माईको फाईनान्स संस्था लिमिटेड
१	लम्कि चौराहा	कञ्चन डेभलपमेन्ट बैंक
१	जुंगा	सनराईज बैंक
१	मिनि मार्केट	सांग्रीला विकास बैंक
१	मिनि मार्केट लम्कि	एभरेष्ट बैंक लिमिटेड
१	मिनि मार्केट	सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड
१	मिनि मार्केट	महाँ लक्ष्मी विकास बैंक
१	मिनि मार्केट लम्कि	ग्लोबल आई एम ई
१	लम्कि चोक	कृषि बिकास बैंक
१	लम्कि चोक	बैंक अफ काठमाडौं
१	लम्कि चोक	एन .एम. बि
१	लम्कि	देव बिकास बैंक लिमिटेड
१	मिनि मार्केट	किसान बहुउदेशियय सहकारी संस्था लिमिटेड
१	लम्कि चोक	कैलाश बैंक
१	लम्कि चोक	एन. आई.सीं एसिया बैंक
१	लम्कि	हिमालयन बैंक
९	प्रतापपुर	कियटिभ लघुवित्त वित्तिय संस्था
२		ग्रामिण विकास बैंक
४		जनता विकास बैंक
४		किसान माईको फाइनान्स
८		क्रीपटीक माईको फाइनान्स
		राष्ट्रिय वार्णिज्य बैंक
		ग्लोबल आई एम ई

श्रोतः वडा कार्यालय

४.५.२ सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस लम्किचुहा नगरपालिकामा सबै वडाहरुमा सहकारी संस्थाहरु रहेका देखिन्छ । संख्यात्मक रुपमा हेर्दा यहाँ बहुउद्देश्य सहकारी संस्था र महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाहरु गरी जम्मा २३ वटा संस्थाहरु रहेका छन् । तलको तालिकामा लम्किचुहा नगरपालिकामा भएका सहकारी संस्थाहरुको विस्तृत विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४८ सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क.सं.	सहकारी संस्था नाम	वडा नं.
१	साना किसान सहकारी संस्था	
२	सुर्योदय ग्रा.कि.स	२

क.सं.	सहकारी संस्था नाम	वडा नं.
३	मष्ट भण्डारी ग्रा.वि.स	
४	चुलीमालीका ग्रा.वि.स	
५	ज्यु वरिमाला ग्रा..वि.स	
६	कर्णाली सहकारी संस्था	३
७	कोपिला सहकारी संस्था	
८	सुर्योदय ग्रा..वि.स	
९	नर्वो सुर्योदय ग्रा..वि.स	४
१०	असल सृजना सहकारी बैंक	५
११	नव विकास ग्रा.वि.स	
१२	त्रिवेणी ग्रा.वि.स	
१३	लालीगुरास ग्रा.वि.स	
१४	श्री ग्रामीण महिला कृषि सहकारी	६
१५	नवयुग सहकारी संस्था	७
१६	त्रिवेणी बहुउद्देश्य सहकारी संस्था	
१७	ग्रामीण सहकारी	
१८	न्यू कालीका ग्रामीण सहकारी संस्था	८
१९	साना किसान सहकारी संस्था	
२०	दौना बृद्धि सहकारी संस्था	
२१	किसान बहुउद्देश्य सहकारी संस्था	
२२	युनिक नेपाल सहकारी संस्था	९
२३	त्रिनेत्र सहकारी संस्था	१०

श्रोत: वडा कार्यालय

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा लम्किचुहानगरपालिका भित्र रहेको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, वालवालिका तथा महिला विकास आदि लगायतको वर्तमान अवस्थालाई अध्ययन विश्लेषण गरिएको छ । नगरपालिका भित्र माथि उल्लेख गरिएका शिर्षक सम्बन्धि उपलब्ध तथ्यांकहरुलाई संकलन गरी अध्ययन विश्लेषण गरिएको छ ।

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

लम्किचुहा नगरपालिकामा अवस्थित निजि, सामुदायिक तथा सरकारी विद्यालयहरुको नाम तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ४९ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

क.सं.	वडा नं	विवरण	सरकारी	सामुदमयिक	निजी विद्दालय	कुल
१		मन्टेश्वरी	-	-		
२		आधारभूत	२		१	३
३		मा.वी	३		३	६
४		क्याम्पस	-			
५		वेद	-			
६		मदरशा	-			
			प्राविधिक शिक्षालय			
		अन्य	सीप विकास तालिम केन्द्र			
७	४		सामूदायिक वालविकास केन्द्र			
८		मन्टेश्वरी				
९		आधारभूत	५			
१०		मा.वी				
११		क्याम्पस				
१२		वेद				
१३		मदरशा				
			प्राविधिक शिक्षालय			
		अन्य	सीप विकास तालिम केन्द्र			
१४	६		सामूदायिक वाल विकास केन्द्र			
१५		मन्टेश्वरी	-	-	-	-
१६		आधारभूत	१	-	२	३
१७		मा.वी	२	-	-	२
१८		क्याम्पस	-	-	-	-
१९		वेद	-	-	-	-
२०	७	मदरशा	-	-	-	-

क.सं.	वडा नं	विवरण	सरकारी	सामुदमयिक	निजी विद्दालय	कुल
२१		अन्य	प्राविधिक शिक्षालय	-	-	-
२२			सीप विकास तालिम केन्द्र	-	-	-
२३			सामूदायिक वालविकास केन्द्र	१	-	१
२४		मन्टेश्वरी	-	-	-	-
२५		आधारभूत	-	२	२	४
२६		मा.वी	-	२	१	३
२७		क्याम्पस	-	-	-	-
२८		वेद	-	-	-	-
२९		मदरशा	-	-	-	-
३०		अन्य	प्राविधिक शिक्षालय			
३१			सीप विकास तालिम केन्द्र			
३२	८		सामूदायिक वालविकास केन्द्र			
३३		मन्टेश्वरी				
३४		आधारभूत		३	३	६
३५		मा.वी		१		१
३६		क्याम्पस				
३७		वेद				
३८		मदरशा				
३९		अन्य	प्राविधिक शिक्षालय	१	१	२
४०			सीप विकास तालिम केन्द्र			
४१	९		सामूदायिक वालविकास केन्द्र			

श्रोत: वडा कार्यालय

तालिका ५० लम्किचुहानगरपालिकामा अवस्थित सामुदायिक विद्यालयहरु (सरकारी विद्यालय)

क. सं.	सरकारी विद्यालयको नाम	चलेको कक्षा	वडा नं	निर्माण गर्नु पर्ने (प्राथमिकता कम अनुसार)
१	कालिका मा. वि भुरुवा	१-१२	१	पुस्तकालय,घेराबार,भवन मर्मत
२	दीपेन्द्र मा. वि. थपालीपुर	१-१०	१	४ कोठे भवन,पर्खाल,शैक्षिक सामग्री
३	बालकल्याण मा. वि. भुरुवा	१-१०	१	३ कोठे भवन र पुरानो भवन मर्मत
४	सरस्वती मा. वि. भुरुवा	१-९	१	पक्की पर्खाल निर्माण,शौचालय मर्मत

क. सं.	सरकारी विद्यालयको नाम	चलेको कक्षा	वडा नं	निर्माण गर्नु पर्ने (प्राथमिकता क्रम अनुसार)
५	शिवशक्ति श्री विद्यापीठ गुरुकुल विद्याश्रम लम्की	१	१	निर्माणाधिन १० कोठे पक्की भवन
६	जनचेतना प्रा. वि. थपालीपुर	१-५	१	शौंचालय,फर्निच,घेराबार,तटबन्ध
७	सहिद स्मृति मा. वि. लम्की	१-१०	१	कक्षा वा बिद्यालय मर्ज,४ कोठे भवन
८	बिद्या ज्योती प्रा.बि. राजीपुर	१-५	१	पर्खाल,डेस्क बेन्च
वडा नं. २				
१	रा. नमुना मा. वि. मोतीपुर	१-१२	२	पर्खाल, खानेपानी बिज्ञान प्रयोगशाला, शौंचालय
२	जन सेवा मा. वि. गणेशपुर	१-१२	२	४ कोठा,पक्की पर्खाल
३	जनचेतना प्रा. वि. मोतीपुर	१-५	२	शौंचालय,तटबन्ध,२ कोठे भवन,फर्निचर
वडा नं. ३				
१	ने.रा.कर्णाली मा. वि.चिसापानी	१-१०	३	पर्खाल,र २ कोठा निर्माण
२	जीवनदीप प्रा. वि. बलचौर	१-५	३	गेट तथा पर्खाल निर्माण
३	रा. मा. वि. बल्चौर	१-१२	३	३ कोठे भवन,पर्खाल निर्माण,शुद्ध पानी
४	कालीका गुरुकुल बल्चौर	१	३	
वडा नं. ४				
१	जनता मा. वि. चौरीपुर	१-१२	४	तट बन्ध,पर्खाल,कम्प्युटर,पुस्तकालय
२	सरस्वती मा. वि. कौवापुर	१-१०	४	पर्खाल निर्माण,
३	नवजीवन मा. वि. बलिया	१-१०	४	६ कोठा ,पर्खाल,बिज्ञान,प्योगशाला
४	पूर्णिमा सा.प्रा. वि. कौवापुर	१-५	४	भवन निर्माण,जग्गा

क. सं.	सरकारी विद्यालयको नाम	चलेको कक्षा	वडा नं	निर्माण गर्नु पर्ने (प्राथमिकता क्रम अनुसार)
५	जन सिर्जना प्रा.वि.गिधिनिया	१-५	४	पक्की घेरबार,चर्पी
वडा नं ५				
१	जन जागृति मा वि. चौरी	१-१२	५	पक्की पर्खाल/घेरबार ,२१ कोठा ल्याब र चर्पी
२	राष्ट्रिय मा. वि. थापापुर	१-१०	५	वाइरिङ्ग,भवन निर्माण,मर्मत,शौचालय मर्मत,फर्निचर निर्माण
३	जन प्रभात मा. वि. तिलकपुर	१-१०	५	४ कोठा,चर्पी र पर्खाल
४	ज्ञानोदय प्रा. वि. चौरी	१-५	५	२ चर्पी,२ कोठा
वडा नं. ६				
१	कृष्ण आ. वि. बाघमारा	१-८	६	ट्वाइलेट
२	जनहित प्रा. वि. लोहारपुर	१-५	६	भवन निर्माण,भवन मर्मत,फर्निचर मर्मत
३	रङ्गादेवी प्रा. वि. पिपरकोटी	१-५	६	बिद्युत,पर्खाल,खानेपानी,शौचालय मर्मत,गेट निर्माण
४	शम्भु सुनन्दा प्रा. वि. चैनपुर	१-८	६	शुद्ध पानी,पर्खाल,शौचालय सुधार,गेट निर्माण
५	चम्किलोतारा बाउनपुर	१-५	६	तलवको आबश्यकता,गेट निर्माण,डेस्क बेन्च
वडा नं. ७				
१	रा. मा. वि. बावनपुर	१-१०	७	फर्निचर, ५ कोठा,पर्खाल,चर्पी,
२	जानकी आधारभुत खरौला	१-८	७	३ कोठा,पक्की पर्खाल,याल पुन निर्माण
३	वाल सेवा मा. वि. चाकाबाणी	१-१०	७	खानेपानी,चर्पी, विज्ञान प्रयोगशाला, फर्निचर
४	बाँसघारी प्रा. वि. खरौला	१-१०	७	घेरा पर्खाल,खाने पानी टयाङ्की
वडा नं. ८				
१	कालिका प्रा. वि. बचैला		८	खानेपानी, घेरबार शौंचालय

क्र. सं.	सरकारी विद्यालयको नाम	चलेको कक्षा	वडा नं	निर्माण गर्नु पर्ने (प्राथमिकता क्रम अनुसार)
२	नवदुर्गा माा. वि. मलभङ्गा	१-१०	८	शौंचालय, गेट निर्माण, फर्निचर मर्मत, ग्रिल
३	रा. मा. वि. गप्का	१-१०	८	,पर्खाल, ५ कोठा, शौंचालय,गेट र्मिाण, खानेपानी
४	सरस्वती प्रा. वि. बर्राचौर	१-५	८	खानेपानी, डेस्क बेन्च, घेरबार
वडा नं. ९				
१	सरस्वती मा. वि. प्रतापपुर	१-१२	९	जिर्ण भवन मर्मत,शुद्ध पानी
२	लक्ष्मी आ. वि. बङ्गालीपुर	१-८	९	२ कोठे भवन,पर्खाल
३	नवजागरण आ. वि. वनवर्षा	१-८	९	घेरबार,बिद्युत,गेट निर्माण,भवन मर्मत
४	दुर्गा आ. वि. मैनवा डाँडा	१-८	९	नि.मा.बि.मर्ज,खेल सामग्री,
वडा नं. १०				
१	रा. नव जागृत मा. वि. चुहा	१-१२	१०	कम्प्युटर २० थान,ल्यापटप १ थान, शौंचालय,पुस्तकालय भवन, खानेपानी टयाङ्की ४ कोठा पक्की
२	वाल विद्या निकेतन आ.बि. तिघरी	१-६	१०	घेरबार,शैक्षिक सामग्री, खानेपानी
३	सूर्योदय प्रा. वि. तोरीपुर	१-५	१०	नल्का,शौंचालय,घेरबार
४	नुरुल इस्लाम अरेबिया सुतैया	१	१०	२ कोठे भवन,फर्निचर,शौंचालय,तलब

श्रोतः वडा कार्यालय

तालिका ५१ लिम्किचुहानगरपालिकामा अवस्थित सामुदायिक विद्यालयमा रहेका शिक्षक तथा अन्य जनशक्ति विवरण

क.सं	विद्यालयको नाम	स.का. संख्या	सरकारी शिक्षक संख्या			राहत शिक्षक संख्या			स्थानीय स्रोत शिक्षक संख्या			लेखापाल	का.सहयोगी	चौकीदार	जम्मा	
			प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.				शिक्षक	कर्मचारी
०१	श्री सरस्वती मा.वि कौवापुर ल.चु-४	३				३	१		२	१	२	१	१	१	१२	३
०२	श्री जनचेतना प्रा.वि. मोतीपुर ल.चु-२	१							४				१		५	१
०३	श्री राष्ट्रिय मा.वि. ल.चु-३ व्यवस्थितनगर	४	५		१	२	५	६	११		५	१	२	२	३९	५
०४	श्री राष्ट्रिय नमुना मा.वि. मोतीपुर ल.चु-२	४	४		१	१	३	६		१		३	१	२	२०	६
०५	श्री राष्ट्रिय मा.वि. थापापुर ल.चु-५	१	३			१	२		२	१	२	२	१		१२	३
०६	श्री पूर्णिमा सा.प्रा.वि. कौवापुर ल.चु-४								४				१		४	१
०७	श्री वालकल्याण मा.वि. भुरुवा ल.चु-१	३				३	२		१	१	३	१	१		१३	२
०८	श्री जनहित प्रा.वि. लोहारपुर ल.चु-६	२				२			४				१		८	१
०९	श्री रंगा देवी प्रा.वि.	२							३						५	

क.सं	विद्यालयको नाम	स.का. संख्या	सरकारी शिक्षक संख्या			राहत शिक्षक संख्या			स्थानीय स्रोत शिक्षक संख्या			लेखापाल	का.सहयोगी	चौकीदार	जम्मा	
			प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.				शिक्षक	कर्मचारी
	पिपरकोटी ल.चु-६															
१०	श्री जनचेतना प्रा.वि. उत्तरलम्की ल.चु-१	२							४				१		६	१
११	श्री सरस्वती मा.वि.भुरुवा ल.चु-१	२				५			१	४		१	१	१	१२	३
१२	श्री नेपाल राष्ट्रिय कर्णाली मा.वि. चिसापानी ल.चु-१		२			१	१		३	३	३	१	१		१३	२
१३	श्री जीवनदिप प्रा.वि. बल्चौर ल.चु-३	१							३				१		४	१
१४	जनसेवा मा.वि. गणेशपुर	४	२			२	३	४	१		२	१	१	१	१४	३
१५	जनता मा.वि. चौरीपुर-४	३	६			१	३	६		१	१	१	१	१	२१	३
१६	नवजीवन मा.वि.बलिया-४	३	२			२	१		३	१	४	१	१		१३	२
१७	जनजागृति मा.वि. चौरी-५	३	७		२	१	४	५	३	२	१	१	१	२	२८	४
१८	जन प्रभात मा.वि. तिलकपुर-५	३				३				२	३	१	१	१	११	३

क.सं	विद्यालयको नाम	स.का. संख्या	सरकारी शिक्षक संख्या			राहत शिक्षक संख्या			स्थानीय स्रोत शिक्षक संख्या			लेखापाल	का.सहयोगी	चौकीदार	जम्मा	
			प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.				शिक्षक	कर्मचारी
१९	जानकी आधारभूत वि. खरौला-७	३	३			२	१		२	३			१		१४	१
२०	बाँसघारी प्रा.वि खरौला-७	३				१			१				१		५	१
२१	बालसेवा मा.वि.चाकावाणी-७	३	४			१	३		१	१	१	१	१		१४	२
२२	राष्ट्रिय मा.वि. बामनपुर-७	२				३	१				३	१	१		९	२
२३	राष्ट्रिय मा.वि. चुहा गप्का-८	२	४			१	२	१		१	३	१	१	१	१४	३
२४	जनसृजना प्रा.वि. भल्का-४	२							३				१		३	१
२५	ज्ञानोदय प्रा.वि.चौरी-५	३							३				१		३	१
२६	सुर्योदय प्रा बि तोरीपुर १०	१							४				१		५	१
२७	बिदया ज्योती प्रा बि राजीपुर १	१	१			१			२				१		५	१
२८	कालिका प्रा.बि. बचैला	१				१			३				१		५	१
२९	सरस्वती प्रा.बि.बर्राचौर	२							४				१		६	१
३०	दुर्गा	३	३			२			३				१		११	१

क.सं	विद्यालयको नाम	स.का. संख्या	सरकारी शिक्षक संख्या			राहत शिक्षक संख्या			स्थानीय स्रोत शिक्षक संख्या			लेखापाल	का.सहयोगी	चौकीदार	जम्मा	
			प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.				शिक्षक	कर्मचारी
	आधारभूत.मैनवाडा डा															
३१	नवदुर्गा मा.बि. मलभङ्गा	१	२			१			२	३	१	१	१		१०	२
३२	दिपेन्द्र मा.वि.थपालपुर	३				३	१		१	३	२	१	१	१	१३	३
३३	बाल बिद्या निकेतन तिघरी	३	२			२							१		७	१
३४	सरस्वती मा.वि.प्रतापपुर	४	१	७	१	१	१	६	१	२	१	१	२	१	२५	४
३५	कालिका मा.वि.भुरुवा	३	३			३	४	८	१		१	१	३	१	२३	५
३६	कृष्ण आधारभूत बाघमारा	२	३							२			१		७	१
३७	रा.नव जागृत मा.वि.चुहा	३	४	४	५	१	२	६		२		१	२	१	२७	४
३८	नवजागरण आधार बनबषा	३				३	१		४				१		११	१
३९	लक्ष्मी आधारभूत बंगालीपुर	३				३	२		२	१			१		११	१
४०	शम्भु सुनन्दा आ.चैनपुर	३	१			२			४				१		१०	१
४१	शहीद स्मृती	२				३				४	१	१	१		१०	२

क.सं	विद्यालयको नाम	स.का. संख्या	सरकारी शिक्षक संख्या			राहत शिक्षक संख्या			स्थानीय स्रोत शिक्षक संख्या			लेखापाल	का.सहयोगी	चौकीदार	जम्मा	
			प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.	प्रा.वि.	आधारभूत	मा.वि.				शिक्षक	कर्मचारी
	मा.वि.लम्की															
४२	चम्किलोतारा प्रा.वि. बाउनपुर	१							७				१		८	१
४३	शिवशक्तिश्री बीद्यापीठ लम्की								३			१	३		३	१
४४	नुरुल इस्लाम अरबिया सुतैया								२						२	
४५	कालिका गुरुकुल बलचौर															

श्रोतः शिक्षा शाखा, न.पा

५.१.१ साक्षरता विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकाको साक्षरता सम्बन्धी विवरणलाई हेर्दा यहाँको कुल जनसंख्या १०२३८० मध्ये ९१९५७ जना पाँच बर्ष भन्दा माथिका रहेछने । उक्त पाँच बर्ष भन्दा माथिकालाई मात्र साक्षरता सम्बन्धि विश्लेषमा समावेस गरिएको छ । उक्त पाँच बर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या मध्य पढ्न मात्र जान्ने १४९५ (पाँच बर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या जनसंख्याको १.६३ प्रतिशत) रहेका छन् । त्यसै गरी पढ्न र लेख्न जान्ने ६९८४६ (पाँच बर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या जनसंख्याको ७५.९६ प्रतिशत) गरि जम्मा साक्षर जनसंख्या ७१३४१ (पाँच बर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या जनसंख्याको ७७.५८ प्रतिशत) रहेका छन् भने पढ्न लेख्न दुवै नजान्ने २०६१६ जना रहेका छन् । तलको तालिका तथा पाई चार्टमा लम्कि चुहा नगरपालिकाको साक्षरता सम्बन्धि विवरण लाई विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५२ सारक्षरता विवरण

	वडा											
साक्षरता	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा	प्रतिशत
पढ्न मात्र जानेको												
पुरुष	१२१	५६	१२	१९	२६	२३७	९२	९६	१०	५३	७२२	०.७९%
महिला	१०३	८०	२१	१४	१८	२८९	१३१	७१	१३	३३	७७३	०.८४%
जम्मा	**२२४**	**१३६**	**३३**	**३३**	**४४**	**५२६**	**२२३**	**१६७**	**२३**	**८६**	**१४९५**	१.६३%
पढ्न /लेख्न जानेको												०.००%
पुरुष	८६०९	३३०६	२८७१	४९९५	२४७०	४३९४	२९०२	२६३९	३९७६	२१७७	३८३३९	४१.६९%
महिला	७०१७	२६५९	२४००	४०११	२०६३	३५०६	२५११	२२०९	३३६१	१७६६	३१५०३	३४.२६%
तेस्रो लिङ्गी	१		२		१						४	०.००%
जम्मा	**१५६२७**	**५९६५**	**५२७३**	**९००६**	**४५३४**	**७९००**	**५४१३**	**४८४८**	**७३३७**	**३९४३**	**६९८४६**	७५.९६%
पढ्न /लेख्न दुबै नजानेको												
पुरुष	१२५३	६३४	४३०	११९५	४२९	९७६	२८९	७७१	५५७	६९७	७२३१	७.८६%
महिला	२६६१	११४२	८३६	२२०९	८८४	१६६१	६००	१२८३	१०४०	१०६८	१३३८४	१४.५५%
तेस्रो लिङ्गी				१							१	०.००%
जम्मा	**३९१४**	**१७७६**	**१२६६**	**३४०५**	**१३१३**	**२६३७**	**८८९**	**२०५४**	**१५९७**	**१७६५**	**२०६१६**	२२.४२%
५ वर्ष भन्दा माथिका जनसंख्या												
बालक	१२८१	४३४	३९७	७५९	३९४	६९५	३६२	४३१	४७२	३०६	५५३१	
बालिका	११५६	३७५	३७०	६९९	२९७	५७३	३०३	४३६	४३६	२४७	४८९२	
जम्मा बालबालिका	**२४३७**	**८०९**	**७६७**	**१४५८**	**६९१**	**१२६८**	**६६५**	**८६७**	**९०८**	**५५३**	**१०४२३**	
जम्मा	**२२२०**	**८६८**	**७३३**	**१३९०**	**६५८**	**१२३३**	**७१९**	**७९३६**	**९८६**	**६३४**	**१०२३८**	

	२	६	९	२	२	१	०		५	७	०

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

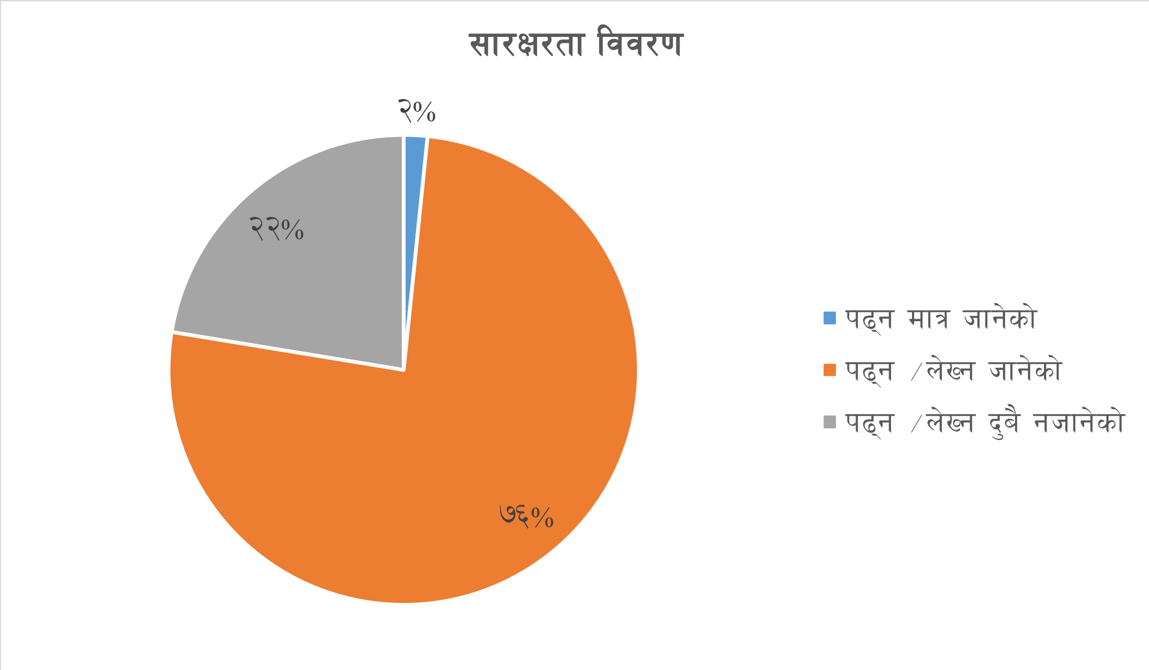

चित्र १२ लम्किचुहानगरपालिकाको साक्षरता विवरण

५.१.२ सारक्षर तथा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस नगरपालिका भित्र साक्षरता सम्बन्धी विवरणलाई हेर्दा कूल जनसंख्या मध्य ६९८४६ जना पढ्न /लेख्न जानेको रहेको देखिनछ । उक्त जनसंख्यालाई कति पढ्नु भएको छ भनि पश्न गर्दा साक्षर मात्र ७१४१ छ भने प्राथमिक तहमा अध्ययन गर्ने १९४३५ जना, निम्न माध्यामिक तह अध्ययन गर्ने १२३९२ जना र माध्यामिक तह पढ्ने ८५३९ जना, एस.एल.सी वा सो सरह पढ्ने ९४७९ जना रहेको देखिन्छ । त्यसै गरी प्रविणता प्रमाणपत्र अध्ययन गर्ने ७७२२, स्नातक र डिग्री पास गर्नेको संख्या क्रमश: ४०८१ र १०५७ जना देखिन्छ । यस नगरपालिकामा तुलनात्मक रुपमा हेर्दा प्राथमिक तह पढ्ने मानिसहरु बढी देखिन्छ । तलको तालिकामा जनसंख्याको आधारमा साक्षरता सम्वन्धी विवरण देखाईएको छ ।

तालिका ५३ सारक्षर तथा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

शिक्षा	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
साक्षर मात्र	१५४३	३९१	७३८	७३५	२५७	६२७	९२२	५७०	१०९३	२६५	७१४१
प्राथमिक तह	४४६२	१३२७	१६३०	२३३६	१२९०	२३२१	१४२३	१४३०	२०८१	११३५	१९४३५
निम्न माध्यामिक तह	२४३७	१०३२	९१९	१६७६	७९१	१४७२	९३७	९५३	१४६०	७१५	१२३९२
माध्यामिक तह	१५६५	७५५	४९४	१२९७	८७३	१०२९	६३०	४९०	९०५	५०१	८५३९
एस.एल.सी/एस.ई.ई. तह	२०७९	९८२	६०८	१५६३	५७१	१०२४	६४१	७१४	६६५	६३२	९४७९

शिक्षा	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
आई.ए.तह	२०४०	८३९	५३१	८५७	४४२	९७३	४८९	४५६	७०१	३९४	७७२२
वि.ए.वा सो सरह	१२१०	४६९	२९३	४४४	२५१	३५९	२८६	१९४	३२५	२५०	४०८१
एम.ए.वा सो भन्दा माथि	२९१	१७०	६०	९८	५९	९५	८५	४१	१०७	५१	१०५७
जम्मा	**१५६२७**	**५९६५**	**५२७३**	**९००६**	**४५३४**	**७९००**	**५४१३**	**४८४८**	**७३३७**	**३९४३**	**६९८४६**

श्रोत: श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.१.३ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्र/छात्राको विवरण

यस नगरपालिकाका ५ देखि २५ वर्षसम्मको जनसंख्यालाई (३०८८२ जना) हाल विद्यालय गहिरहनु भएको छ भनि पश्न गर्दा हाल विद्यालयमा अध्ययन गर्ने २३६२१ जना छात्र-छात्राहरु मध्ये पुरुष १२१०८ र महिला ११५११ अध्ययन गरेको देखिन्छ। त्यसै गरी ७२६१ जनाले हाल अध्ययन नगरेको देखिन्छ जसमा पूरुष ३६९६ र ३५६२ रहेका छन्। तलको तालिकामा लिङ्ग तथा जनसंख्याको आधारमा हाल अध्ययनरत छात्र/छात्राहरुको विवरण देखाईएको छ।

तालिका ५४ अध्ययन छात्र/छात्राको विवरण

हाल स्कुल जाने	वडा										वडा गत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	**५४२२**	**१९२६**	**१६२३**	**३३२०**	**१५७१**	**२९०१**	**१४०४**	**१९०४**	**२१२६**	**१४२४**	**२३६२१**
पूरुष	२८२४	१०३८	८१६	१६६३	८१२	१४९५	७२०	९४९	१०८१	७१०	१२१०८
महिला	२५९८	८८७	८०७	१६५७	७५९	१४०६	६८४	९५४	१०४५	७१४	११५११
छैन	**११७४**	**३८९**	**६६०**	**१०११**	**५०६**	**९४८**	**५८९**	**६२६**	**८३९**	**५१९**	**७२६१**
पूरुष	५८८	१८८	३५३	४८७	२४९	४८१	३०७	२८९	४७२	२८२	३६९६
महिला	५८४	२०१	३०६	५२४	२५७	४६७	२८२	३३७	३६७	२३७	३५६२
जम्मा	**६५९६**	**२३१५**	**२२८३**	**४३३१**	**२०७७**	**३८४९**	**१९९३**	**२५३०**	**२९६५**	**१९४३**	**३०८८२**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका ५५ विद्यालय नजानुको कारण सम्बन्धी विवरण

विद्यालय नजानुको कारण	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
विद्यालय धेरै टाढा भएको	१९	४	२	६		२	८	१२	६	४	६३	०.९%

विद्यालय नजानुको कारण	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
भाइ बहिनीको हेरचाह र घरायसी काम गर्नु परेको	५२	१३	५	२३	४	१०	२७	१९	२५	९	१८७	२.६%
ज्याला मजदुरी	६५	४९	४२	५८	१५	८४	११०	४१	२०१	९०	७५५	१०.४%
विवाह भएको	५३०	२३४	२९६	५०१	२६६	५१४	२९२	२४६	३१२	२३७	३४२८	४७.२%
खर्च व्यहोर्न नसकेको	४१५	५३	२६७	३६०	२०१	३१७	१३५	२७०	२४१	१४७	२४०६	३३.१%
अन्य	९३	३६	४८	६३	२०	२१	१७	३८	५४	३२	४२२	५.८%
जम्मा	**११७४**	**३८९**	**६६०**	**१०११**	**५०६**	**९४८**	**५८९**	**६२६**	**८३९**	**५१९**	**७२६१**	**१००%**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.१.४ बालविकास केन्द्र तथा बाल क्लवको विवरण

लम्किचुहा नगरपालिका भित्र रहेका बाल बिकास केन्द्र तथा वाल क्लवको विवरणलाई हेर्दा समुदायमा आधारित एउटा बालविकास केन्द्र तथा एउटा १६ सदस्यिय बाल सञ्जाल रहेको देखिन्छ । तलको तालिकामा नगरपालिकामा रहेका बाल विकास केन्द्र तथा सञ्जाल सम्बन्धि विवरणलाई स्पष्ट पारिएको छ ।

तालिका ५६ बालविकास केन्द्रको विवरण

वडा नं.	बाल विकास केन्द्रको जम्मा संख्या	भर्ना भएका बालबालिका संख्या		जम्मा
		बालक	बालिका	
७	नवदिप वालविकास केन्द्र			
जम्मा				

श्रोत: शिक्षा शाखा, लम्किचुहानगरपालिका

वडा नं.	बाल सञ्जालको विवरण	सदस्य संख्या				
		लैंगिक आधार		सामाजिक आधार		
		बालक	बालिका	दलित	जनजाती	अन्य
२	हरियाली वाल क्लब	१५	८	४	३	१६
जम्मा						

श्रोत: शिक्षा शाखा, लम्किचुहानगरपालिका

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

५.२.१ बिगत बाह्र महिनामा विरामी भएको सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्र गरिएको अध्ययन तथा सर्वेक्षणले देखाए अनुसार कल जनसंख्या १०२३८० जना मध्य बिगत बाह्र महिना भित्र बिरामी भएका ९५८३ (९.४ प्रतिशत) जना देखिन्छ भने ९२७९७ (९०.६ प्रतिशत) जना मानीस बिगत बाह्र महिना भित्र कुनै पनि बिरामी नभएको सर्वेक्षणले प्रस्तुत गर्दछ । तलको तालिकामा बिगत बाह्र महिनामा विरामी भएको सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५७ बिगत बाह महिनामा विरामी भएको सम्बन्धी विवरण

बिगत बाह महिनामा विरामी भएको	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
थियो	१५६३	१४९	१२५६	११४८	२३९	५३१	२१७१	२२२	१८३१	४७३	९५८३	९.४%
थिएन	२०६३९	८५३७	६०८३	१२७५४	६३४३	११८००	५०१९	७७१४	८०३४	५८७४	९२७९७	९०.६%
जम्मा	**२२२०२**	**८६८६**	**७३३९**	**१३९०२**	**६५८२**	**१२३३१**	**७१९०**	**७९३६**	**९८६५**	**६३४७**	**१०२३८०**	**१००%**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

विरामी हुर्दा उपचारको लागि

तालिका ५८ विरामी हुर्दा उपचार सम्बन्धी विवरण

उपचारको लागि	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
सरकारी स्वास्थ्य संस्था (अस्पताल)	३०५०	१४९८	९७५	२१६२	१०१७	१७४८	१०५९	९८७	१५४२	७८५	१४८२३
धामी झाँकी	१३२४	१८५	३१९	६३	१६६	५०१	७९५	५०४	४७०	२१	४३४८
निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्था	३२७५	११७८	१२०२	१३७०	६९३	१४५४	१०५१	९९५	१५३३	८०२	१३५५३
प्राकृतिक चिकित्सा (आयुर्बेदीक)	२९०	१७८	६	५५१	८१	२४९	१५३	१६५	१७०	३०	१८७३
ओषधी पसल	१६१०	५२४	२४९	१०३७	४६८	६००	६००	३३५	४७५	२३५	६१३३
अन्य	०	०	०	१	०	०	०	०	१	०	२

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.२.१ एक वर्षमा गर्भवति महिलालाई आइरन चक्की , जुकाको औषधी , भिटामिन ए खुवाएको

यस नगरपालिका भित्र गरिएको अध्ययन तथा सर्वेक्षणले देखाए अनुसार यस क्षेत्रका ६४४६ गर्भवति महिलाहरु मध्ये आईरन चक्की खाने ५३३३ जना महिलाहरु, जुकाको औषधी खाने ५३३८ जना र भिटामि ए खाने १०५४ जना देखिएको छ । तलको तालिकामा गर्भवती महिलाहरुले आइरन चक्की, जुकाको औषधी, भिटामिन ए सेवन गरे वा नगरेको विवरणलाई वडागत रुपमा प्रष्ट संग प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५९ आइरन चक्की खुवाएको

गर्भवति महिलालाई खुवाउने आइरन चक्की	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	१४५३	४८९	३२९	६५६	३८१	६८९	४१८	३६५	३६१	१९२	५३३३
छैन	११२	१६	१५७	२४६	६१	९२	१३	१०९	२०३	१०४	१११३
वडागत जम्मा	**१५६५**	**५०५**	**४८६**	**९०२**	**४४२**	**७८१**	**४३१**	**४७४**	**५६४**	**२९६**	**६४४६**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका ६० जुकाको औषधी खुवाएको

जुकाको औषधी	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	१४५२	४९०	३२३	६५८	३८१	६९७	४२५	३५५	३५९	१९८	५३३८
छैन	११३	१५	१६३	२४४	६१	८४	६	११९	२०५	९८	११०८
वडागत जम्मा	**१५६५**	**५०५**	**४८६**	**९०२**	**४४२**	**७८१**	**४३१**	**४७४**	**५६४**	**२९६**	**६४४६**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका ६१ भिटामिन ए खुवाएको

भिटामिन ए	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	१४३०	४८८	३०२	६०५	३७२	६९०	४१९	३२५	३५४	१९२	५१७७
छैन	१३५	१७	१८४	२९७	७०	९१	१२	१४९	२१०	१०४	१२६९
वडागत जम्मा	**१५६५**	**५०५**	**४८६**	**९०२**	**४४२**	**७८१**	**४३१**	**४७४**	**५६४**	**२९६**	**६४४६**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.२.२ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्व अन्तर्गत गर्भवती महिलाले नियमित रुपमा तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मीहरु बाट स्वास्थ्य जाँच गराएको छ वा छैन भन्ने प्रश्नमा यस गाँउपालिकामा भएको कूल १८४०९ घरपरीवार मध्ये १२३५ घरपरीवार गर्भवति महिलाले मात्र नियमित रुपमा तोकिएको बमोजिम स्वास्थ्य परिक्षण गराउने गरीएको छ भन्ने उत्तर दिएका छन् । बाँकी १७१३४ घरपरिवारमा गर्भवती महिला नभएको उत्तर आएको छ भने ३८४ घरपरिवारले आवश्यक पर्दा, कहिलेकाँही वा समस्या पर्दा मात्र स्वास्थ्य जाँच गर्ने गरीएको छ भन्ने उत्तर दिएका छन् । तलको तालिकामा गर्भवति हुदाँ नियमित स्वास्थ्य परिक्षण गराउने घरपरिवार सम्बन्धि विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६२ गर्भवति महिलालाई नियमित रुपमा स्वास्थ्य परिक्षण

नियमित स्वास्थ्य परिक्षण	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
गर्भवती महिला नभएको	३५८७	१५२०	१३००	२१५७	११४०	१९९४	११४८	१२४४	१५२२	१०३५	१६६४७
कहिले काँही वा समस्या पर्दा मात्र	९०	३०	६	२१३	५३	१७०	१४१	१६	२	२७	७४८
नियमित रुपमा तोकिए बमोजिम लिने गरेको	३०९	८६	४५	९५	५१	१०८	६५	७२	१२१	३७	९८९
स्वास्थ्य जाँच नगराएको	७	३	३	२	२	१	१		२	४	२५
वडागत जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोतः श्रोघरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तल प्रस्तुत गरिएको तालिकामा गर्भवती महिलाहरुले स्वास्थ्य परिक्षण नगर्नुको कारण के हो भनेर सर्वेक्षण गरी हेर्दा सेवा शुल्क तिर्न नसकेर भन्ने उत्तर दिने हरुको संख्या ८ रहेको छ । त्यसै गरी परिवारको अनुमति नपाएर ३ जना, कहाँ जाने भन्ने थाहा नपाएर भन्ने उत्तर दिने ३ जना र सेवा दिने संस्थाहरु टाढा भएर भन्ने उत्तर दिने पनि ३ जना नै रहेको देखिन्छ ।

तालिका ६३ स्वास्थ्य परिक्षण नगर्नुको कारण

यदि स्वास्थ्य परिक्षण नगरेको भए कारण	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
कहाँ जाने भन्ने थाहा नभएर	२		१								३
सेवा शुल्क तिर्न नसकेर	२	१	१		१	१			१	१	८
सेवा दिने संस्था टाढा भएर	१	१		१							३
परिवारको अनुमति नपाएर		१							१	१	३
अन्य	२		१	१	१		१			२	८
जम्मा	७	३	३	२	२	१	१		२	४	२५

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

लम्किचुहा नगरपालिकामा सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि अभ्ययन गर्दा कूल १९५४ नवजात शिशुको जन्म भएको र यी मध्ये कुनै पनि शिशु जन्मिँदै वा जन्मिएर केही समय पछि मृत्यु नभएको देखिन्छ । यसै गरी सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्यांकलाई हेर्दा गर्भावस्था/प्रसुति अवस्था /सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका देखिँदैन । यस सम्बन्धि विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

५.२.३ बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था

५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु

नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालयले सबै बालबाकिाहरुलाई निशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आएको छ । यसै क्रममा यस नगरपालिकामा ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु कति छन् भन्ने जानकारीको लागि गरीएको सर्वेक्षणमा यहाँको कूल १८४०९ घरधुरी मध्ये ६४४६ घरपरिवारमा ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु रहेको तथ्यांक प्राप्त भएको छ । यस सम्बन्धि वडागत तथा विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

।

तालिका ६४ ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु

५ वर्ष मुनिका बाल बालिकाहरु	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	१५६५	५०५	४८६	९०२	४४२	७८१	४३१	४७४	५६४	२९६	६४४६
छैन	२४२८	११३४	८६८	१५६५	८०४	१४९२	९२४	८५८	१०८३	८०७	११९६३
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोत: श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

कुपोषणको अवस्था

५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको नियमित वृद्धि अनुगमन र मापन गर्ने विषयमा अध्ययन गर्दा यस नगरपालिकामा रहेका कूल ६४४६ बालबालिका भएका घरपरिवार मध्ये ५०५८ घरपरीवारले बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन र मापन नियमित गर्ने गरेको पाईयो बाँकीले गर्ने गरेको देखिँदैन ।

तालिका ६५ बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन र मापन

५ वर्ष भन्दा मुनिका बालबालिकाको वृद्धि ,मापन	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
हुन्छ	१०९४	३९९	२८९	५८९	४३१	६३४	४२८	४५२	४७३	२६९	५०५८
हुँदैन	४७१	१०६	१९७	३१३	११	१४७	३	२२	९१	२७	१३८८
जम्मा	**१५६५**	**५०५**	**४८६**	**९०२**	**४४२**	**७८१**	**४३१**	**४७४**	**५६४**	**२९६**	**६४४६**

श्रोत: श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

यस लम्किचुहानगरपालिकामा गरीएको घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार यहाँ ६४४६ घरपरिवारमा ५ वर्ष भन्दा मुनिका बाल बालिकाहरु रहेका छन् जस मध्ये ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुलाई भिटामिन ए र जुकाको औषधी खान दिने घरपरिवार संख्या क्रमश: ५९९५ र ५८६७ रहेका छन् । तलको तालिकामा यस नगरपालिकामा रहेका ५ वर्ष भन्दा मुनिका बाल बालिकाह भएका घरपरिवारले भिटामिन ए र जुकाको औषधी सेवन गराए वा नगराएको सम्बन्धि विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६६ ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरुलाई भिटामिन ए खुवाएको विवरण

५ वर्ष सम्माका बच्चाहरुलाई भिटामिन ए खुवाएको	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	१५०१	४९४	४४१	८४७	४१४	७३४	४१७	३५१	५१६	२८०	५९९५
छैन	६४	११	४५	५५	२८	४७	१४	१२३	४८	१६	४५१
जम्मा	**१५६५**	**५०५**	**४८६**	**९०२**	**४४२**	**७८१**	**४३१**	**४७४**	**५६४**	**२९६**	**६४४६**

श्रोत: श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका ६७ ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरुलाई जुकाको औषधी

५ वर्ष भन्दा मुनिका बच्चाहरुलाई जुकाको औषधी	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	१४७४	४९२	४३३	७८७	४१९	७३५	३९९	३५७	४८७	२८४	५८६७
छैन	९१	१३	५३	११५	२३	४६	३२	११७	७७	१२	५७९
जम्मा	**१५६५**	**५०५**	**४८६**	**९०२**	**४४२**	**७८१**	**४३१**	**४७४**	**५६४**	**२९६**	**६४४६**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.२.४ छाउपढी प्रथा

लम्किचुहा नगरपालिकामा १८४०९ घरधुरी मध्य यस नगरपालिकामा के तपाईको घरमा छाउ पढी प्रथा मान्नु हुनछ भनेर घरघुरी सर्वेक्षण गरेर हेर्दा यस नगरपालिकामा ५५२० (३०.० प्रतिशत) घर परिवारमा अझै पनि अन्धविश्वास मा विश्वास गरेर छाउपढी प्रथा मानेको सर्वेक्षणले प्रस्तुत गरेको छ भने १२८८९(७०.० प्रतिशत) घरपरिवारमा चाही कुनै पनि अन्धविश्वास छाउपढी नमानेको सर्वेक्षणले प्रस्तुत गरेको छ तलको तालिकामा छाउ पढी प्रथा सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६८ छाउपढी प्रथा सम्बन्धी विवरण

छाउपढी प्रथा	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
छ	१७९९	६८८	३९३	७६४	४०५	४४२	१०६	३५४	४०८	१६१	५५२०	३०.०%
छैन	२१९४	९५१	९६१	१७०३	८४१	१८३१	१२४९	९७८	१२३९	९४२	१२८८९	७०.० %
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

छाउपढी प्रथा मान्नु हुन्छ भने छाउगोठ कास्तो छ

तालिका ६९ छाउपढी प्रथा मान्नु हुन्छ भने छाउगोठ सम्बन्धी विवरण

छाउगोठको प्रकार	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
पक्किक (बेवास्तीत)	१२१२	४३२	११७	३७०	१६६	१६९	२०	५४	१७५	११२	२८२७	५१.२%
कच्ची (अबेवस्तित)	५८७	२५६	२७६	३९४	२३९	२७३	८६	३००	२३३	४९	२६९३	४८.८ %
जम्मा	**१७९९**	**६८८**	**३९३**	**७६४**	**४०५**	**४४२**	**१०६**	**३५४**	**४०८**	**१६१**	**५५२०**	**१००%**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

माथी प्रस्तुत गरिएको विवरणमा छाउपढी प्रथा मान्नु हुन्छ भने छाउगोठ कस्तो छ भनेर हेर्दा ५५२० घरपरिवारमा छाउपढी प्रथा मान्ने गरेको पाईन्छ । त्यस मध्य २८२७ (५१.२ प्रतिशत) घरपरिवारमा पक्किक (बेवास्तीत) गोठ छ भने २६९३ (५१.२ प्रतिशत) घरपरिवारमा कच्ची (अबेवस्तित) गोठ रहेको छ । यस्तो अन्धविश्वासलाई यस नगरपालिकाले अझै पनि हटाउन नसकेको देखिन्छ भने यदि छाउपढी माने पनि व्यवस्थीत ठाँउको व्यवस्था हुनु पर्ने देखिन्छ ।

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

खानेपानी तथा सरसफाई स्वास्थ्य सँग प्रत्यक्ष सरोकार रहेको विषय हो। स्वास्थ्य जिवन जिउनका लागि यी तत्वको निकै महत्व रहेको हुन्छ र यस बारेमा सचेत पनि रहनु पर्दछ । खानेपानीले मानिसको स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष रुपमा असर गर्ने गर्दछ तसर्थ खानेपानी सफा तथा शुद्ध हुन आवश्यक छ र यसको साथसाथै सरसफाईमा पनि त्यतिकै जानकारी राख्नु पर्दछ ।

५.३.१ खानेपानीको श्रोतको विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकाको खानेपानीको मुख्य श्रोत भनेको ट्यूववेल, वोरिङ्ग/ह्याण्ड पम्प हो, यहाँका कूल १८४०९ घरपरिवार मध्ये १३६०१ परिवार खानेपानीको लागि ट्यूववेल,वोरिङ्ग/हेन्डपम्प निर्भर रहेको तथ्यांकले देखाउँछ । यसै गरी खानेपानीको लागि पाईपबाट वितरण भएको पानीमा निर्भर रहने परिवार संख्या ३९७७ रहेका छन् । माथि उल्लेखित दुईवटा स्रोत बाहेक यस नगरपालिकाका बासिन्दाहरु ढुङ्गेधारा/मूल, नदी तथा खोला, ढाकिएको तथा नढाकिएको ईनार कुवाको मा पनि प्रयोग गर्दछन् । तलको तालिकामा र डायग्राममा यहाँका बासिन्दाहरुले खानेपानीको लागि प्रयोग गर्ने विभिन्न स्रोतहरुको विवरण वडागत रुपमा प्रष्ट संग उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका ७० खानेपानीको श्रोतको विवरण

खानेपानीको स्रोत	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
पाइपबाट	२७०८	५३३	३१०	३५२	९	६४		१			३९७७
ढाकिएको इनार/कुवा				१	१			१			३
नढाकिएको इनाररकुवा	१	२			२		१		३	१	१०
ट्यूववेल/वोरिङ्गर ह्याण्ड पम्प	१२५३	१०९५	९५२	१८०१	१२२६	१८७०	१३५१	१३१४	१६४०	१०९९	१३६०१
मूल	१	२	५	२६४	१	२७३	२	१	१		५५०
नदी/खोला		१	६०	१	१	३	१	१	२	३	७३
अन्य	३०	६	२७	४८	६	६३		१४	१		१९५
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

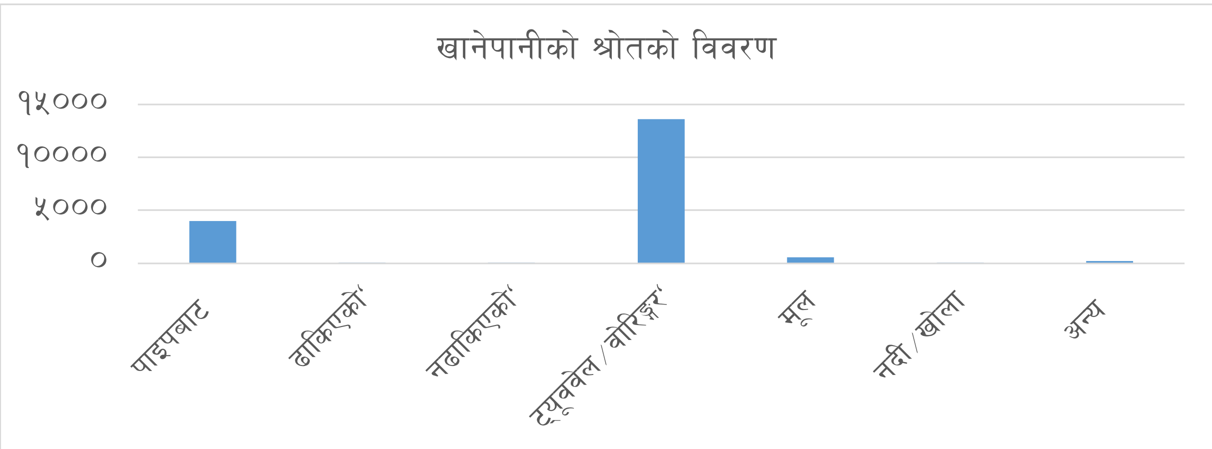

चित्र १३ खानेपानीको श्रोतको विवरण

खानेपानीको लागि विभिन्न स्रोतहरु प्रयोग भएको र सो स्रोतहरुबाट प्राप्त पानीको गुणस्तर कस्तो छ भनी सोध्दा १०७५७ जनाले ठिकै छ भन्ने उत्तर दिएका छन् भने ५७५९ ले राम्रो र १८९३ परिवारले नराम्रो छ भन्ने उत्तर दिएका छन् । तलको तालिकामा यस सम्बन्धि विवरणलाई वडागत रुपमा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ७१ स्रोत बाट आउने पानीको गुणस्तर

पानीको गुणस्तर	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
राम्रो	२६८६	७१०	४७७	७४२	४०	४९२	२१५	१७८	१२१	९८	५७५९
ठिकै	१२२२	८८८	७८५	१३२९	११२७	१२६०	१०२१	१०५५	१२५९	८११	१०७५७
नराम्रो	८५	४१	९२	३९६	७९	५२१	११९	९९	२६७	१९४	१८९३
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

खानेपानीको लागि विभिन्न स्रोतमा निर्भर रहने लम्किचुहा नगरपालिकाका बासिन्दाहरुलाई पानी शुद्धिकरण सम्बन्धि प्रश्न गर्दा कूल १८४०९ घर परिवार मध्ये १५५४४ ले प्रशोधन बिना नै पानी पिउने गरेको देखिन्छ । यस्तै फिल्टर गरेर भन्ने उत्तर दिने परिवार २००५,उमालेर भन्ने ८३७ र अन्य छन् । तलको तालिकामा पानी शुद्धिकरण गर्ने विभिन्न उपायहरुलाई विस्तृत रुपमा उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका ७२ पानीको प्रशोधन विधि

पानीको प्रशोधन कसरी गर्नुहुन्छ	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
उमालेको	३७	२०३	१२	२२	२	५४२	६	७	३	३	८३७
फिल्टर	८३३	११३	३०	३०५	१२	१११	१५१	४६	३५३	५१	२००५
वाटर गार्ड	८	३		२					१		१४
क्लोरिन	३	१		२		१		१		१	९
प्रशोधन गर्दैनौं	३११२	१३१९	१३१२	२१३६	१२३२	१६१९	११९८	१२७८	१२९०	१०४८	१५५४४
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

पाईपको पानी प्रयोगकर्ताहरु लाई यसको स्वामित्वको आधारमा वर्गिकरण गर्दा कूल ३९७७ घरपरिवार मध्ये सरकारी तथा सार्वजनिक धारा प्रयोग गर्ने २८४० घर परिवार छन् । यस्तै सामुदायिक धारा प्रयोग गर्ने ११५२ र अर्काको घरको धाराबाट पानीको आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने परिवार संख्या १४९ परिवार रहेका छन् । यस सम्बन्धि विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ७३ पाईपको पानी प्रयोग गर्ने भए त्यसको स्वामित्व

स्वामित्व	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
सरकारी तथा सार्वजनिक	२५१५	२३	४६	२४६	९		१				२८४०
सामुदायिक	२०९	५०९	२०३	१६४		६६				१	११५२
अर्काको घरको धारा	७२	४	६२	८		२				१	१४९

स्वामित्व	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
अन्य	५	३	११	१४				१			३४
जम्मा	२८०१	५३९	३२२	४३२	९	६८	१	१		२	४१७५

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.३.२ शौंचालय प्रयोगको अवस्था

लम्किचुहा नगरपालिका भित्र बस्ने १८४०९ घरपरिवार संख्या मध्ये १५८५ परिवारले शौंचालय घर भित्र छ भन्ने जानकारी दिएका छन् भने घरवाहिर शौंचालय हुने घर परिवार १५३५६ छन् र शौंचालय छँदै छैन भन्ने घरपरिवार संख्या १४६८ रहेको छ । तलको तालिकामा शौंचालय छ वा छैन र यसको प्रकारको अवस्थालाई स्पष्ट पारिएको छ ।

तालिका ७४ शौचालय प्रयोगको अवस्था

चर्पीको स्वामित्व	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
घर भित्र छ	७७२	३०६	९७	१७४	३०	१०२	६	३०	१७	५१	१५८५	८.६%
बाहिर छ	३०५५	१३०१	१०६५	२१६७	११४४	१८९०	१२३५	११७१	१४००	९२८	१५३५६	८३.४%
छँदै छैन	१६६	३२	१९२	१२६	७२	२८१	११४	१३१	२३०	१२४	१४६८	८.०%
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९	१००.०%

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.३.३ शौंचालय र प्रकार

लम्किचुहा नगरपालिका भित्र बस्ने १८४०९ घरपरिवार मध्ये अत्यधिक संख्यामा (१०२३७ परिवारको) साधारण किसिमको शौंचालय रहेको देखिन्छ भने ६६५९ घरको पानि हालि फ्लस गर्न मिल्ने शौचालय रहेको छ । यसै गरी ५२४ परिवारका सदस्यले सामुदायिक वा सार्वजनिक शौंचालय प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । तलको तालिकामा र डायग्राममा शौंचालय र यसको प्रकारको अवस्थालाई स्पष्ट पारिएको छ ।

तालिका ७५ शौंचालयको प्रकार

चर्पीको प्रकार	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
पानि हालि फ्लस गर्न मिल्ने	१५६३	७११	४२६	८९६	९९४	८११	४६७	१३७	६१०	४४	६६५९
सामुदायिक /सार्वजनिक	७१	२८	१९	७६	२७	४५	६०	१८	१३५	४५	५२४
साधारण चर्पि	२२३५	८८४	७१८	१४३०	१८६	१२२७	७८०	१०४५	८११	९२१	१०२३७
अन्य	३०	२	१३	२	४	३	१	१७	२	१	७५
खुल्ला मैदान/जंगल/खोला छेउ	९४	१४	१७८	६३	३५	१८७	४७	११५	८९	९२	९१४
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.३.४ फोहोरमैला व्यवस्थापन

फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धि अध्ययन गर्दा प्राप्त तथ्यांकले देखाए अनूसार यस नगरपालिकाका नगरवासीहरु फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धि सचेत रहेको देखिएता पनि नदी तथा सडक पेटीमा फोहर फाल्ने, फोहर जलाउने जस्ता विषय पूर्ण रुपमा बन्द गर्न यहाँको जनतालाई फोहर मैलाको उचित व्यवस्थापन सम्बन्धि अभिमूखिकरण तथा जनचेतनामूलक तालिमहरु दिनु पर्ने आवश्यकता देखिन्छ । फोहरको समुचित व्यवस्थापन गरे नगर क्षेत्र सफा, स्वच्छ तथा हरियाली बनाउन सकिनुका साथै विभिन्न रोग तथा माहामारीहरुबाट बच्न सकिन्छ । फोहर मैला व्यवस्थापनकै विषयलाई लिएर लम्किचुहा नगरपालिका भित्र फोहर मैलाको उचित व्यवस्थापन कसरी भैरहेको छ वा कस्तो स्थिति छ भन्ने विषयमा अध्ययन गर्दा घरबाट उत्पादित फोहर आफ्नै घर कम्पाउण्डमा जलाउने वा गाड्ने घरपरिवार १४८२३ रहेका छन् भने फोहर थुपार्ने ठाँउ वा कन्टेनरमा फाल्छौं भन्ने ३५२३ वटा परिवार छन् । यसै गरी जैविक फोहरबाट कम्पोष्ट मल बनाउने ३९४९ घरपरिवार रहेका छन् भने फोहर संकलन गर्ने गाडी लिन आउँछ भनेर बताउने घरधुरी संख्या ४४२ रहेका छन् । तलको तालिकामा लम्किचुहा नगरपालिका भित्र कसरी फोहर मैलाको व्यवस्थापन गरीदैं आएको छ भन्ने विषयलाई तथ्यांक सहित प्रष्ट पार्न खोजिएको छ ।

तालिका ७६ फोहोरमैला व्यवस्थापन

फोहर मैला	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
आफ्नै घर कम्पाउण्ड भित्र जलाउने/गाढ्ने	३७६८	१५९०	८७७	२१६१	११६७	१७१०	६८१	१२६१	११३५	४७३	१४८२३
फोहर थुपार्ने ठाउँ/कण्टेनरमा	७४३	३५४	४०४	१०४३	४०३	५०	१२६	१५७	८०	१६३	३५२३
घरमा नै लिन आउँछ	१३	७९	२७९	३०	५	११	१	३	६	१५	४४२
कम्पोष्ट मल बनाउने	४७	४२	१२३	४०१	२१९	६४९	१०२०	१९६	९५८	२९४	३९४९
सडकमा	१७	१४	६	५	८		१७		२	६३	१३२
सार्वजनिक स्थलमा	५२	१०	१२	८	२	१०	२३	२६	९	३७	१८९
नदी वा खोल्सामा	९१	४	१४०	१५४	१	३०	४२	४१	१३१	१८२	८१६
अन्य			१	३			४		१		९

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.४.१ बैवाहिक स्थिति

मनव समाजमा विवाह एक महत्वपूर्ण संस्थाको रुपमा स्थापित छ जसमा विवाहएत्तर उमेरका विशेष गरी विपरीत लिंङ्गी दुई व्यत्तिहरु बिच नयाँ सम्बन्धको स्थापना गरी पारीवारीक जीवनको सुरुवात गरीन्छ ।

शारीरिक रुपमा विवाह गर्ने उमेर वा उपयुत्त समय एकै भएता पनि समाज र संस्कृति अनूसार विवाह गर्ने तरीका तथा यस सम्बन्धि मानकहरु भिन्न रहन्छ। नेपालमा पनि कानुनी रुपमा विवाह गर्ने उपयुत्त उमेर १८ वर्ष भएता पनि सामाजिक साँस्कृतिक चालचलन, चेतना वा शिक्षाका स्तर, जातियता, प्रविधिको प्रयोग आदि अनूसार बैवाहिक स्थिति फरक फरक देखिन्छ। लम्किचुहा नगरपालिकामा बसोबास गर्ने १०२३८० जना व्यक्तिहरुको बैवाहिक स्थिति विषयमा अध्ययन गर्दा कूल जनसंख्याको ५३.३९ प्रतिशत व्यत्तिहरु विवाहित रहेको देखिन्छ जसमा एक विवाह गर्ने ४८.७९ प्रतिशत रहेका छन्। त्यसै गरी ०.८३ प्रतिशतले बहुविवाह गरेका छन् भने सम्बन्ध बिच्छेद तथा छुट्टिएर बसेको मानिसहरु क्रमश: ०.१० र ०.१२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धि विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ।

तालिका ७७ वैवाहिक स्थिति

बैवाहिक स्थिति के हो	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
विवाह नभएका	१०८०२	३९७९	३४१६	६६२१	३१०१	५६६८	३१०४	३७१८	४४२९	२८८१	४७७१९	४६.६१%
एक विवाह	१०४००	४३४४	३४८०	६६९४	३२१७	६१६८	३६७७	३८६३	४९२१	३१८९	४९९५३	४८.७९%
वहुविवाह	२३२	५२	५९	१३१	५३	१०३	४५	७३	६६	३७	८५१	०.८३%
पुर्न विवाह	२१	११	९५	६	५	२	५३	८	३८	२	२४१	०.२४%
विधुर , विधुवा	७०३	२८४	२४३	४२७	१९६	३८१	२९३	२५४	३९३	२२४	३३९८	३.३२%
सम्बन्ध विच्छेद	१४	४	२७	१२	७	२	६	९	९	१०	१००	०.१०%
छुट्टिएको	३०	१२	१९	११	३	७	१२	११	९	४	११८	०.१२%
जम्मा	**२२२०२**	**८६८६**	**७३३९**	**१३९०२**	**६५८२**	**१२३३१**	**७१९०**	**७९३६**	**९८६५**	**६३४७**	**१०२३८०**	१००.००%

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.४.२ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिला

नेपाल सरकारबाट वितरण गरिँदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ताबाट लाभाविन्त व्यत्तिहरु सम्बन्धि सर्वेक्षण गर्दा लम्किचुहा नगरपालिकामा कूल ५५४० जनाले यो सुविधा उपभोग गर्ने गरेको देखिन्छ जसमा ३१०७ जना जेष्ठ नागरीक रहेका छन् भने २४३३ जना एकल महिला रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धि विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ।

तालिका ७८ जेष्ठ नागरिकको हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता

जेष्ठ नागरिकको हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	६३७	३२०	२०१	३७५	१७७	३८०	२६१	२१०	३३७	२०९	३१०७
छैन	२६२	९०	१२३	१३७	६५	१०९	११३	१३६	१४५	८६	१२६६
जम्मा	**८९९**	**४१०**	**३२४**	**५१२**	**२४२**	**४८९**	**३७४**	**३४६**	**४८२**	**२९५**	**४३७३**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका ७९ एकल महिला हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता

एकल महिलाको हकमा	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
छ	४५९	२३७	१७१	३१८	१५०	२८७	२००	१७०	२८८	१५३	२४३३
छैन	१४२	२९	६५	६१	१९	३२	२६	४३	४३	२८	४८८
जम्मा	६०१	२६६	२३६	३७९	१६९	३१९	२२६	२१३	३३१	१८१	२९२१

श्रोतः श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.५. खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्वन्धी विवरण

५.५.१ खेलमैदान

लम्किचुहा नगरपालिकाको विभिन्न वडा भित्र रहेको खेल मैदानहरुको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका ८० खेल मैदानहरु सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	खेल मैदानको नाम	स्थान	वडा नं.
१	व्यवस्थीत नगर खेल मैदान	व्यवस्थीत नगर	३
२	चिसापानी खेल मैदान	चिसापानी	
३	अमरपुर खेल मैदान	अमरपुर	४
४	राजिपुर खेल मैदान	राजिपूर रोरा खोला	५
५	भवानीपुर फिल्ड	भवानीपुर	६
६	शम्भु सुन्नदा मुना क्लब फिल्ड	चयनपुर	
७	शान्ति युवा क्लबको खेल मैदान	बागमारा	
८	लालिगुराँस युवा क्लबको खेल मैदान	बाउनपुर	
१०	बागमारा शिव मन्दिरको फिल्ड	बागमारा	
११	कृष्ण नि.मा.वि को भोगचलन गरेको खाली जग्गा	बागमारा	
१२	प्रतापपुर खेल मैदान	प्रतापपुर	९

श्रोत : लम्किचुहा नगरपालिका २०७६

५.५.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

राष्ट्रिय स्तरका व्यवसायिक खेलाडीहरुको विषयमा अध्ययन गर्दा लम्किचुहा नगरपालिकामा ६ जना राष्ट्रिय स्तरका खेलाडीहरु बसोबास गर्ने देखिएको छ जसमा चार जना फुटबल खेलाडी तथा दुई जना कराँते खेल संग सम्बन्धित छन् । लैगिंक रुपमा हेर्दा दुई जना महिला तथा चार जना पुरुष रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धि विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ८१ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

क्र.सं.	खेलाडीको नाम	वडा नं.	खेलको नाम
१	दिपक खत्री	२	फुटबल
२	विरेन्द्र खड्का		कराँते
३	टोप ब. विष्ट	३	फुटबल
४	भरत शाही	४	फुटबल
५	अमृता जैशी		फुटबल
६	मञ्जु वि.क		कराँते

श्रोत : लम्किचुहा नगरपालिका २०७६

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल

यस नगरपालिकामा रहेका धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थललाई वडा गत रुपमा तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । यस ठाँउहरुको विकास र विस्तार गर्न सके लम्किचुहा नगरपालिकाको एतिहासिक स्थलहरुको संरक्षण हुनु का साथै स्थानियहरुको आर्य आर्जनमा पनि वृद्धि गर्न सकिने सम्भावना देखिन्छ

तालिका ८२ धार्मिक तथा ऐतिहासिक सथल सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थानको नाम	स्थान	वडा नं.
१	श्री दिपेन्द्र माध्यामिक विद्यालय	थापालीपुर बी	१
२	कालिका मन्दिर	थापालीपुर बी	
३	कालिका मन्दिर	पञ्कोशी चोक भुरुवा	
४	कालिका मन्दिर	राजीपुर	
५	शिव पार्वती मन्दिर	राजीपुर	
६	शिव मन्दिर	मातृ भूमी	
७	सरस्वती मन्दिर	मातृ भूमी	
८	शिव मन्दिर	बनकुवा	
९	त्रिनेश्वर मन्दीर	रोरा नजीक मोतीपुर	२
१०	गणेश/शिवर मन्दिर	गणेशपुर	
११	ओम शान्ती मन्दिर		
१२	राधाश्वामी मन्दिर	गणेशपुर	
१३	संत निरंकाटी मंडल	मोतीपुर	
१४	वल्चौर धार्मीक स्थल , कैलाश धाम	वल्चौर	३
१५	कालिका मन्दिर	व्यवस्थीत नगर	
१६	शिव पार्वती मन्दिर	व्यवस्थीत नगर	

क्र.सं.	धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थानको नाम	स्थान	वडा नं.
१७	भैरव थान मन्दिर	चिसापानी	
१८	त्रिपुरा सुन्दरी देवि मन्दिर	कौवापुर	४
१९	जालपा देवि मन्दिर	कौवापुर	
२०	काली देवि मन्दिर	कौवापुर	
२१	शिव मन्दिर	बलयिा	
२२	वोद्ध गुम्वा	कौवापुर	
२३	मरुवा मन्दिर	कलयिा	
२४	कालिका मन्दिर	खड्का टोल	५
२५	शिव मन्दिर	चौरी पिपल	
२६	कालीका मन्दिर	पोखरी	
२७	मरुवा मन्दिर	रौरा खोला	
२८	शिव मन्दिर	चैनपुर	६
२९	वागमारा शिव मन्दिर	बागमारा	
३०	शिव मन्दिर	बाउनपुर	
३१	खरौला शिव मन्दिर	खरौला	७
३२	मरुवा मन्दिर	खरौला	
३३	हरैया पुर मरेया मन्दिर	हरैया	
३४	मरुवा मन्दिर	नयाँ वस्ती	
३५	शिव मन्दिर	चाका गडी	
३६	शिव मन्दिर तथा देवधनुवा मन्दिर	कैर दानी	
३७	कालीका धान	पाण्डे टोल	
३८	शिव मन्दिर	डमरिया	८
३९	शिव मन्दिर	बछेला	
४०	जाल्पा देवि मन्दिर	बछेला	
४१	वैजनाथ थान		९
४२	शिव मन्दिर		
४३	शिव मन्दिर /तोरी मन्दिर		१०
४४	सुतैया शिव मन्दिर		
४५	राम मन्दिर		

श्रोत : लम्किचुहा नगरपालिका २०७६

५.६.२ स्थानिय जात्रा/मेला तथा पर्वहरु

लम्किचुहा नगरपालिकाको विभिन्न वडा भित्र पनाईने विभिन्न स्थानिय जात्रा , मेलम तथा पर्वहर सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिउको छ ।

तालिका ८३ थानिय जात्रा/मेला तथा पर्वहरु सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	स्थानिय जात्रा/मेलम तथा पर्वहरुको नाम
१	गौरा पर्व
२	वल्चौर धार्मिक मेला
३	होली पुल्ला मेला
४	साझा भवन मेला
५	कौवा पुर मेला
६	तिज मेला
७	देउडा मेला
८	शिवरात्री , देउडा मेला
९	हाट बजार
१०	दशै पर्व
११	तिहार पर्व
१२	शिवरात्री मेला
१३	मघि पर्व

श्रोत : लम्किचुहा नगरपालिका २०७६

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

ग्रामिण अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने कृषि देखि लिएर जलश्रोत, पर्यटन आदिको विकासमा वन क्षेत्रले महत्वपूर्ण अवसरहरुको सृजना गरेको हुन्छ । तर बढ्दो जनसंख्या र अरु वैकल्पिक व्यवस्थाहरुको अभावमा वन क्षेत्रमा चाप बढी रहेको छ जसले गर्दा वन जंगलको विनाश, भू-क्षय, जैविक विविधतामा ह्रास जस्ता पर्यावरणीय प्रतिकूलताहरु बढ्दै गएको छ ।

लम्किचुहा नगरपालिका भित्र रहेको वनहरुको संरक्षण तथा उचित उपयोग सहभागितामूलक वन व्यवस्थापन प्रणलिबाट गरको देखिन्छ । यस नगर क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न वन क्षेत्र, ती वनहरुले ओगटेको कूल क्षेत्रफल, स्थान, नाम र प्रकार आदि सम्बन्धि विवरण तलको तालिकामा विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरीएको छ ।

६.१ वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा भएका वनहरुलाई वडा गत रुपमा तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं ८४ वनको प्रकार सम्बनधी विवरण

क.स	सामुदायिक वनको नाम	वडा नं.
१	नर्मदा सामुदायिक वन	
२	जाल्या सामुदायिक वन	
३	चेतना सामुदायिक वन	
४	मातृभुमी सामुदायिक वन	
५	जनकल्याण सामुदायिक वन	१
६	मोहनलाल सामुदायिक वन	
७	विरेन्द्र सामुदमयिक वन	२
८	कापिला सामुदायिक वन	
९	ऐश्वया सामुदायिक वन	
१०	अमरावती सामुदायिक वन	
११	कर्णाली सामुदायिक वन	
१२	जाल्या सामुदायिक वन	
१३	कैलाश धाम सामुदायिक वन	३
१४	पूर्णिमा सामुदायिक वन	४
१५	नर्मदी सामुदायिक वन	
१६	लाली गुरास सामुदायिक वन	५
१७	लाली गुरास सामुदायिक वन	
१८	सम्मो सुमन्द्र सामुदायिक वन	६

श्रोत : लम्किचुहा नगरपालिका २०७६

६.२ जलस्रोत तथा जलाधर क्षेत्र

यस नगरपालिकामा रहेको खोला नाला, खोलाले ओगटेको भाग तथा किनारमा रहेको बालुवाको भाग, पोखरी तथा कुलोहरु ले करिब ६.३ प्रतिशत जमिन ओगटेको छ । नगरपालिका आसपासमा रहेका प्रमुख नदीहरुमा तल तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका ८५ खोला तथा नदिहरु

क्र. स	खोला तथा नदिहरु	क्र. स	खोला तथा नदिहरु
१.	बाहुला खोला	१६.	कछिली खोला
२.	बसखोरिया खोला	१७.	कर्णली नदी
३.	बासुवा खोला	१८.	कुवापुर नाला
४.	भत्कुवा खोला	१९.	खहरे खोला
५.	बाउनीया नाला	२०.	खनिवास खोला
६.	छोराईला खोला	२१.	कुलरिया नाला
७.	छोराईला खोला	२२.	माले पागरे खोला
८.	छोराईला खोला	२३.	पथरीया खोला
९.	छोरी खोला	२४.	पर्थघाट खोला
१०.	धनछिया नाला	२५.	रानी कुन्था खोला
११.	धारा पानी खोला	२६.	रत्नपानी खोला
१२.	धोबिर्ना खोला	२७.	रोडा खोला
१३.	दुधजरि खोला	२८.	सिधा खोला
१४.	जमरा नदी	२९.	धाढु धाडा खोला
१५.	बाहुला खोला		

श्रोतः श्रोत नक्सा

६.३ विपद् जोखिम व्यवस्थापन

अचानक प्राकृतिमा हुने असामान्य गतिविधीका कारण उत्पन्न भएका घटना वा नकारात्मक परिणामलाई प्राकृतिक प्रकोप भनिन्छ । प्राकृतिक प्रकोपका घटनाहरु कतिखेर घट्छन् भनेर एकिन साथ भन्न सकिदैन मात्र यसको पुर्वानुमान गर्न सकिन्छ । प्राकृतिक विपतीले ठुलो जनधनको क्षति गराउनका साथै ठुलो मानसिक विचलन ल्याउने गर्दछ । नेपालको सन्दर्भमा यसको ज्वलन्त उदाहरणको रुपमा २०७२ सालमा गएको महा-भुकम्पलाई लिन सकिन्छ । त्यसैगरी हाम्रो देश नेपाल बाढि पहिरोको उच्च जोखिमयुक्त मुलक पनि भएको हुँदा आईपर्ने प्राकृतिक विपत्ती प्रति समयमा नै सावधानीका उपायहरु अपनाउनु आवश्यक छ । यसका लागि निर्माण गरिएका निति नियमका अक्षरस कार्यन्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै गृहमन्त्रायलको मातहतमा रहेको विपद् व्यवस्थापन महाशाखा चनाखो रुपमा रही आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्नु पर्दछ । प्राकृतिक प्रकोपहरु मुख्य गरी निम्न प्रकारका हुन्छन् :

- भुकम्प
- आँधी, हुरी
- बाढी
- पहिरो
- आगजनी
- डढेलो
- हैजाको

- माहामारी

विपद व्यवस्थापनका रोकथामका उपायहरुमा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक निति नियम बनाउनुका साथै भौतिक संरचनाहरुको निर्माण गर्दा विषेश सावधानी अपनाउने त्यसैगरी बृक्षारोपण गर्ने तटबन्ध गर्ने साथै प्राकृतिक विपत्ती सम्बन्धी जनचेतना जगाउने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्नुपर्ने अवस्था छ ।

६.३.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) को विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा बसोबास गर्ने कुल घरधुरी १८४०९ लाई प्राकृतिक जोखिम सम्बन्धि प्रश्न गर्दा २८२९ घरधुरी प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम छ भन्ने उत्तर दिएका छन् भने ८०६ घरधुरीले घरमा प्राकृतिक प्रकोपको खतरा नभएको बताएका छन् । त्यसै गरी ७८ घरधुरी प्राकृतिक प्रकोपको बारेमा थाहा नै नभएको बताएका छन् । यस सम्बन्धि विस्तृत तथा वडागत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका ८६ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) सम्बन्धी विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
छ	६४६	१२०	२५०	२५९	१५०	२९३	२५३	२७५	३६४	२१९	२८२९
छैन	३०४३	१३२०	१०६५	१६९८	९४२	१७७०	९९२	७८१	१०८२	८०६	१३४९९
थाहा छैन	३०४	१९९	३९	५१०	१५४	२१०	११०	२७६	२०१	७८	२०८१
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.३.२ घर भवन संहिता अनुसार निमार्ण

यस लम्किचुहा नगरपालिकामा भवन संहिता अनुसार निमार्ण भएको घर १२०३ छन् भने १६१७४ वटा घर बनाउँदा भवन संहिताको पालना भएको देखिँदैन । तलको तालिकामा भवन संहिता अनुसार निर्माण भएका तथा नभएको घरहरुको संख्यात्मक विवरण प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ८७ घर भवन संहिता अनुसार निमार्ण सम्बन्धी विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
छ	२३१	३६	२५७	११६	१२	३९	१८१	६४	४६	२२१	१२०३
छैन	३५०२	१४७५	१०६३	२२६५	१२२६	१९११	१०८१	१२४१	१५८३	८२७	१६१७४
भवन संहिता बारे थाहा छैन	२६०	१२८	३४	८६	८	३२३	९३	२७	१८	५५	१०३२
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

(क) नगरपालिकाबाट अनुमति पत्र र नक्शा

लम्किचुहा नगरपालिकामा नगरपालिकाबाट अनुमतिपत्र र नक्शा पास गरेर ६५० वटा घर तथा भवनहरु बनेका छन् भने १७७५९ वटा घर तथा भवनहरु नगरपालिकाबाट अनुमतिपत्र र नक्शा पास नगरी नै निमार्ण गरेको तथ्य सर्वेक्षणले प्रष्ट पार्दछ । यस सम्बन्धि विस्तृत जानकारी तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ८८ नगरपालिकाबाट अनुमति पत्र र नक्शा सम्बन्धी विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
छ	२७७	१३३	४	९०	९	३५	९	३८	१७	३८	६५०
छैन	३७१६	१५०६	१३५०	२३७७	१२३७	२२३८	१३४६	१२९४	१६३०	१०६५	१७७५९
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.३.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिम

(क) भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा भवनहरु

भूकम्पको क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्ने एउटा प्रमूख उपाय वा पूर्व तयारीको रुपमा भवन संहिताको पालना गर्ने तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरहरुको निर्माण गर्नु हो लम्किचुहा नगरपालिकामा यस विषय सम्बन्धि अध्ययन गर्दा केही घरहरु मपदण्ड अनूसार निर्माण भएको दखिन्छ जसमा कुल १८४०९ घरघुरि मध्ये ८८९ घरधुरीको भवनहरु भूकम्प प्रतिरोधी छन् । तलको तालिकामा भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा भवनहरु सम्बन्धी विवरणलाई प्रसतुत गरिएको छ ।

तालिका ८९ भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा भवनहरु सम्बन्धी विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	**जम्मा**
छ	२४९	१३३	५८	१६१	३५	२५	७	७७	७६	६८	८८९
छैन	३७४४	१५०६	१२९६	२३०६	१२११	२२४८	१३४८	१२५५	१५७१	१०३५	१७५२०
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

(ख) प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम पहिरो

लम्किचुहा नगरपालिकामा नगरपालिका प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम पहिरो सम्बन्धी घरघुरी सर्वेक्षणलाई हेर्दा यस नगरपालिकाको कुल १८४०९ घरपरिवार मध्य १२४६ घरपरिवारले पहिरोको गएको थियो भने १७१६३ घरपरिवारमा कुनै पनि समयमा पहिरोको जोखिम भोग्नु परेको छेन । तलको तालिकामा प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम पहिरो सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९० प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम पहिरो सम्बन्धी विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
छ	५१	६८	३४५	३०३	१०८	१३८	९५	२५	७७	३६	१२४६
छैन	३९४२	१५७१	१००९	२१६४	११३८	२१३५	१२६०	१३०७	१५७०	१०६७	१७१६३
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.३.४ विपद व्यवस्थापनको तालिम सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा कुल १८४०९ घरपरिवारमा १०८२ परिवारको सदस्ययले विपद् व्यवस्थापन तथा प्राथमिक उपचारको तालिम लिएको पाईन्छ भने १७३२७ घर परिवारले यस्ता कुनै पनि तालिममा सहभागी भएको पाईदैन । यस सम्बन्धि विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९१ विपद व्यवस्थापनको तालिम सम्बन्धी विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
छ	२८३	१४०	८१	१६३	१७	२६	११२	५६	१५१	५३	१०८२
छैन	३७१०	१४९९	१२७३	२३०४	१२२९	२२४७	१२४३	१२७६	१४९६	१०५०	१७३२७
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.३.५ खुल्लाक्षेत्र सम्बन्धी विवरण

लम्किचुहा नगरपालिकामा नगरपालिका प्राकृतिक प्रकोप जस्तै बाढी , पहिरो , भुकम्प आदी आएको बेलामा खुल्ला तथा सुरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी सुरक्षित क्षेत्रको पहिचान गरेको छ भनेर हेर्दा ४२६ घरपरिवारले सुरक्षित क्षेत्रको पहिचान गरेको पाईन्छ भने बाँकी ६४६६ घरपरिवारले विपदको बेलामा खुल्ला तथा सुरक्षित क्षेत्रको पहिचान गरेको छैन । तलको तालिकामा खुल्ला तथा सुरक्षित र आपतकालिन समयमा काम लाग्ने संसाधनहरुको बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९२ घर छेउमा खुल्ला तथा सुरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
छ	२३०३	८३०	५४०	२१३०	११५४	१७९०	६६४	८९३	१२१३	४२६	११९४३
छैन	१६९०	८०९	८१४	३३७	९२	४८३	६९१	४३९	४३४	६७७	६४६६
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

आपतकालिन समयमा काम लाग्ने संसाधनहरु

तालिका ९३ आपतकालिन समयमा काम लाग्ने संसाधनहरु सम्बन्धी विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
छ	१०६	१५३	८	२३३	१९	२२	२८	५५	९६	३२	७५२
छैन	३८८७	१४८६	१३४६	२२३४	१२२७	२२५१	१३२७	१२७७	१५५१	१०७१	१७६५७
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

परिच्छेद ७ : भौतिक विकासको अवस्था

७.१ यातायात पूर्वाधार

हरेक समुदाय देखि लिएर बस्तीको आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लागि अत्यावश्यक आधारभूत पूर्वाधार सडक यातायातको सबैभन्दा कम खर्चिलो माध्यम हो । लम्किचुहा नगरपालिका क्षेत्र भित्र बसोबास गर्ने मानिसहरूले पुर्वाधार विकासका आधारमा के कस्तो प्रकारका सेवा सुविधा पाईरहेका छन् र त्यसको अवस्था के कस्तो रहेको छ भन्ने बारेमा अध्ययन गर्नको लागि यस क्षेत्रमा प्राप्त हुने न्यूनतम आधार क्षेत्रहरूलाई सहस्राब्दी विकास लक्ष्यले अंगिकार गरेको वातावरणीय दिगोपनलाई स्थानीयकरण गरी अध्ययन तथा विश्लेषण गरिएको छ । साथै तलको तालिकामा यस नगर क्षेत्र भित्र हाल निर्माणाधिन सडक सम्बन्धि विवरणलाई वडागत रुपमा प्रष्ट संग प्रस्तुत गरीएको छ ।

७.१.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था

तालिका ९४ **हाल निर्माणधिन सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था**

सडकको किसिम	अनुमानित लम्बाइ कि.मी.	अनुमानित औसत चौडाई (कि.मि)	सडकले सेवा पुग्न सक्ने वडा तथा वस्तीहरु	लाभान्वित जनसंख्या	वडा नं.
कालो पत्रे	१ कि.मि	३.४.मि	२,५	७०००	१
ग्राभेल	२५कि.मि	३० फिट	५	७०००	
कच्ची तथा धुले	-	-			
जम्मा	**२९ कि.मि.**				
कालो पत्रे	४०० मि.	३ मि.	७,९	१४०००	९
ग्राभेल	३० कि.मि	३०/४० फिट	७,९		
कच्ची तथा धुले	३ कि.मि	१०/१२ फिट			
जम्मा	**३३.४ कि.मि**				
कालो पत्रे	३ कि.मि	३० फिट	८,९,१०	१५/२० हजार	१०
ग्राभेल	२४ कि.मि	३० फिट	८,९,१०	१५/२० हजार	
कच्ची तथा धुले	-	-			
जम्मा	**२८ कि.मि**				
कालो पत्रे	-	-			७
ग्राभेल	२२ कि.मि	४०/३० फिट	४ ५,७,९	१५०००	
कच्ची तथा धुले	२ कि.मि	२० फिट	४ ५,७,९	१५/हजार	
जम्मा	**२४ कि.मि**				
कालो पत्रे	२ कि.मि	५.५ मि	४,६	२००००	६

सडकको किसिम	अनुमानित लम्बाइ कि.मी.	अनुमानित औसत चौडाई (कि.मि)	सडकले सेवा पुग्न सक्ने वडा तथा वस्तीहरु	लाभान्वित जनसंख्या	वडा नं.
ग्राभेल	३५ कि.मि	३०/३५ फिट	४,६	२००००	
कच्ची तथा धुले	८ कि.मि	१०/१५/२० फिट	४,६	२००००	
जम्मा	**४३ कि.मि**				
कालो पत्रे	३ कि.मि	६.५ मि	२,४,५,६	२५०००	४
ग्राभेल	४०कि.मि	२०/४० फिट	४,२	२५०००	
कच्ची तथा धुले	-				
जम्मा	**४३.५ कि.मि**				
कालो पत्रे	१.५ कि.मि	५ मि	१,४,६,८,१०	१५०००	८
ग्राभेल	२.८ कि.मि	३० फिट	१,४,६,८,१०	१५०००	
कच्ची तथा धुले	३ कि.मि	१५/२० फिट	६,८	१५०००	
जम्मा	**३२.६ कि.मि**				

श्रोत : लम्किचुहा न.पा

७.१.२ मोटर बाटोको सुविधा अनुसार घरपरिवार विवरण

घर सम्म जानको लागि मोटर बाटोको सुविधा लाई हेर्दा ८९.६० प्रतिशत घरपरिवारले घर सम्म पुग्न मोटर बाटोको सुविधा रहेको बताएका छन् भने बाँकी १०.४० प्रतिशतको घर सम्म पुग्न मोटर बाटोको सुविधा नरहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धि विवरणलाई तलको तालिका तथा चित्रमा प्रस्तुत गरीएको छ।

तालिका ९५ मोटर बाटोको सुविधा अनुसार घरपरिवार विवरण

घर सम्म मोटर बाटोको सुबिधा	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
छ	३६६०	१४८२	११८८	२२१२	११११	२०६९	११७२	११९३	१४५९	९४८	१६४९४	८९.६०%
छैन	३३३	१५७	१६६	२५५	१३५	२०४	१८३	१३९	१८८	१५५	१९१५	१०.४०%
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	१००.००%

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

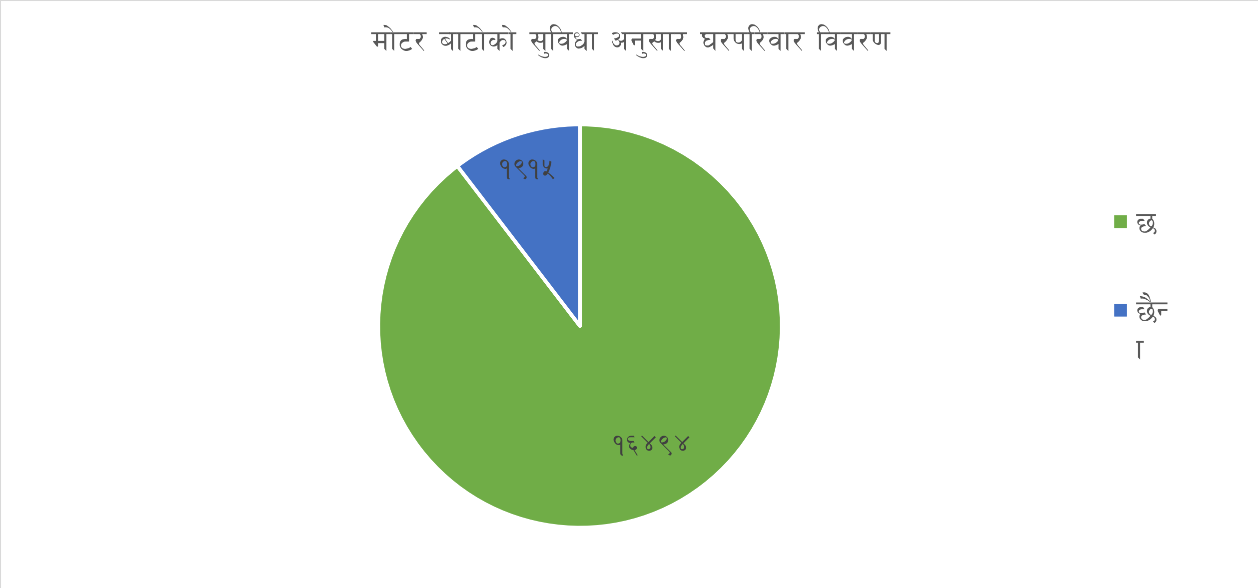

चित्र १४ मोटर बाटोको सुविधा अनुसार घरपरिवार विवरण

७.१.३ घर सम्म जाने सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार विवरण

घर सम्म जानको लागि सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार विवरणलाई हेर्दा यहाँको कूल घरपरिवारको करिब ६८.२२ प्रतिशत परिवारको घर सम्म पुग्ने बाटो ग्राभेल गरेको देखिन्छ भने ७.८८ प्रतिशतको मात्र कालो पत्रे सडक घर सम्म जोडिएको छ । बाँकि करीव २३ प्रतिशत घरपरिवारले घर सम्म पुग्न गोरेटो र कच्ची बाटो प्रयोग गरेको देखिन्छ । घर सम्म जानको लागि सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार तल तालिकामा र चित्रमा विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका ९६ घर सम्म जाने सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार विवरण

सडकको किसिम	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
कालो पत्रे	४६५	१८०	२१५	१४०	९०	१६१	३	६४	४	१२९	१४५१	७.८८%
ग्राभेल	२४७३	११०३	७७९	१५२४	९३९	१४६४	११४१	९४४	१३४८	८४४	१२५५९	६८.२२%
गोरेटो	३६३	२१४	१२९	४५७	१७२	११९	१२१	१४९	१९६	६७	१९८७	१०.७९%
कच्चि	५९१	१३०	२२७	३४५	४५	५२८	९०	१७५	९९	५९	२२८९	१२.४३%
ढुङ्गा वा ईट्टा बिच्छाईएको	४३	२	४							४	५३	०.२९%
कंकिट/ढलान	५८	१०		१		१					७०	०.३८%
जम्मा	**३९९३**	**१६३९**	**१३५४**	**२४६७**	**१२४६**	**२२७३**	**१३५५**	**१३३२**	**१६४७**	**११०३**	**१८४०९**	**१००.००%**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

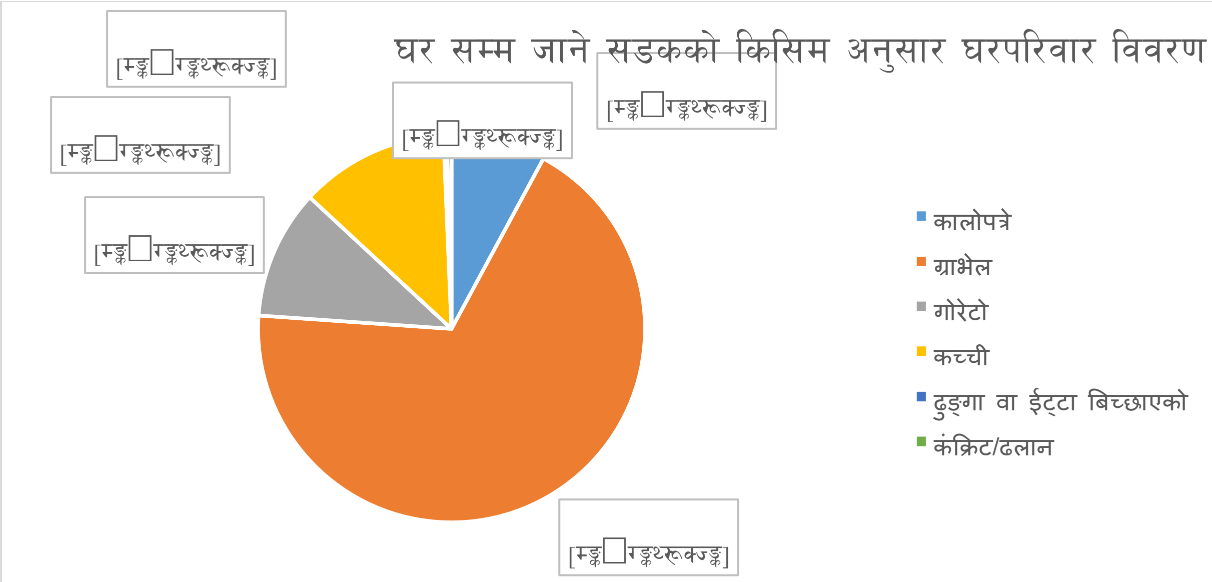

चित्र १५ घर सम्म जाने सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार विवरण

७.१.४ झोलुंगे पुल तथा पुल-पुलेसा

विभिन्न निकायहरुको सहयोगमा निर्मित यस नगरपालिकामा रहेको पुल-पुलेसाहरु सम्बन्धि विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तलिका ९७ झोलुंङ्गे पुल तथा पुल-पुलेसा

क्र.सं.	पुल /खोलाको नाम	दायाँ किनारा	बायाँ किनारा	निर्मित साल	सहयोगी निकाय	वडा नं.
१	रारा नदी पुल	वजार लम्की	बजार मोती	२०४०	नेपाल /भारत सहयोग	
२	कल्भर्ट १२ ओटा	वस्ती	जमिन	२०६४/०७६	नगरपालिका	२
३	कर्णली पुल	आंरक्ष	चिसापानी	२०४९	जापान	
४	कल्भर्ट २ वटा			०६४/०७६	नगरपालिका	३
५	कल्भर्ट ६ वटा		वस्ती	२०७४/०७६	नगरपालिका	४
६	फेरा खोला झोलुङ्गे पुल	थापापुर	चौरी	बन्दै गरेको	पर्यटन विकास वोर्ड	५
७	बलोमा स्याउने जोड्ने पुल	बजार	बजार		नेपाल र भारत	६
८	रोरा पुल	बस्ती	बस्ती	०७२	NGO	
९	चोरी पुल	बस्ती	बस्ती	०७४/०७६	NGO	७
१०	८ वटा	बस्ती	जमीन	०७५/०७६	नगरपालिका	
११	४ वटा			०७४/०७५	नगरपालिका	८
१२	चोरी नदीपुल	बाली	बाली	२०५४	जिल्लावाट बजेट	९

क.सं.	पुल /खोलाको नाम	दायाँ किनारा	बायाँ किनारा	निर्मित साल	सहयोगी निकाय	वडा नं.
१३	पथरीया रोए पुल	बजार	बजार		नेपाल, भारत	१०
१४	१५वटा कल्भर्ट	बस्ती	जमिन, पानी	०७५/०७६	नगरपालिका	

श्रोतः वडा कार्यालयहरु, लम्किचुहा नगरपालिका

७.२ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा

७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

यस नगरपालिकामा रहेका घरपरिवारहरुले खाना पकाउने इन्धनको रुपमा सबैभन्दा बढि ६०.१६ प्रतिशत घरपरिवारले काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरको देखिन्छ भने त्यस पछिको ठूलो हिस्सा (कूल घरपरिवारको ३१.६४ प्रतिशत) घरपरिवारले एल.पि.जी. प्रयोग गर्ने गरको देखिन्छ । यी दुई स्रोतहरुलाई मुख्य रुपमा प्रयोग गरेता पनि खाना पकाउन बिजुलिको प्रयोग खासै गरको देखिँदैन । तलको तालिकामा वडागत रुपमा खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ९८ खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार

खाना पकाउने इन्धन	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
काठ/दाउरा	२४०२	६६०	१००८	१६३०	९८१	१५८५	६२१	११०७	६५३	४२७	११०७४	६०.१६%
गोबर / गुँईठा	४	३	१	९	१	३	९		४	५	३९	०.२१%
मट्टितेल			३			२		१		२	८	०.०४%
एल.पी. ग्याँस	१५५१	९३८	३३१	७५७	२४०	४८३	४७२	१४३	४५८	४५२	५८२५	३१.६४%
वायो ग्याँस	३१	३३	१०	७१	२३	१९८	२५०	८१	५३०	२१५	१४४२	७.८३%
बिजुली	१	३				१	३		१		९	०.०५%
सोलार									१		१	०.०१%
अन्य	४	२	१		१	१				२	११	०.०६%
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९	१००.००%

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

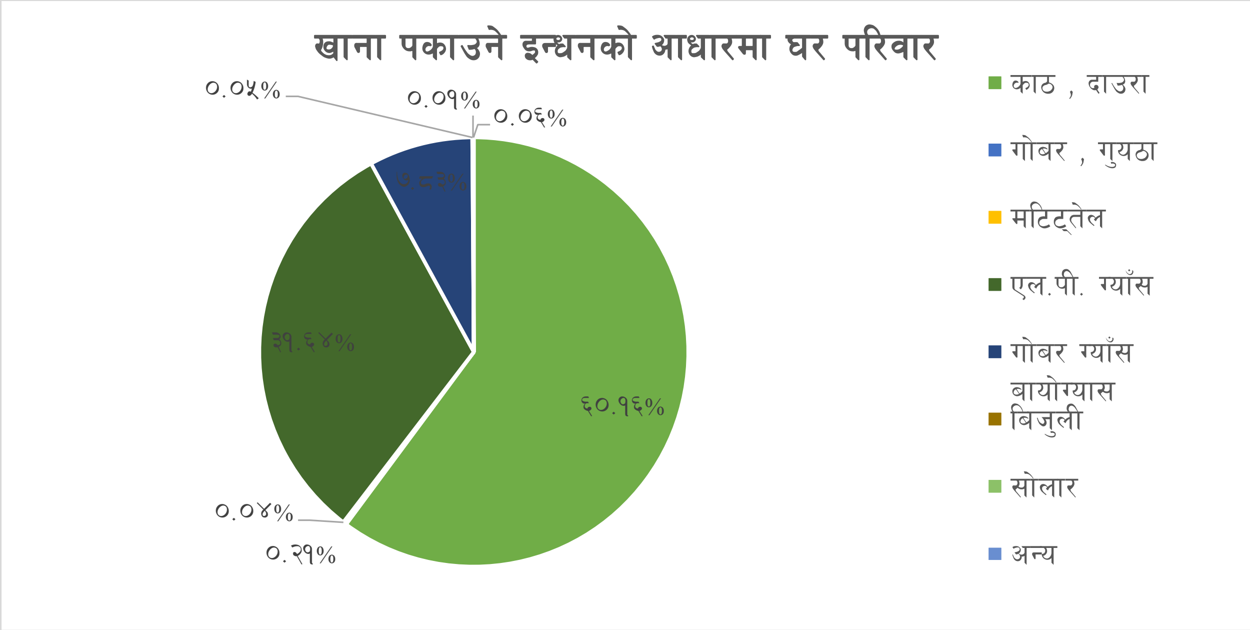

चित्र १६ : खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगका आधारमा घर परिवार

७.२.२ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

लम्किचुहा नगरपालिकामा रहेका घरपरिवार मध्ये अधिकतम संख्यामा (कूल घरपरिवारको ९६.८२ प्रतिशत) घरधुरीले बिजुलिको प्रयोग गरेको देखिन्छ भने त्यसबाहेक केही घरधुरीले सोलार, वायो ग्याँस, मट्टितेल आदि पनि प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । उज्यालोको लागि विभिन्न इन्धनहरुको प्रयोगको विवरण तल तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका ९९ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार

बत्ती बाल्न	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
बिजुलि	३८६९	१६२७	१२६५	२३०१	१२२८	२२०८	१३४५	१२७१	१६१७	१०९२	१७८२३	९६.८२%
मट्टितेल	२४	२	२२	५	२	३९	२	१५	१९		१३०	०.७१%
सोलार बत्ती	६२	२	३६	२१	१	७	३	५	६	५	१४८	०.८०%
वायो ग्याँस						२		१			३	०.०२%
अन्य	३८	८	३१	१४०	१५	१७	५	४०	५	६	३०५	१.६६%
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	१९०३	१८४०९	१००.००%

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

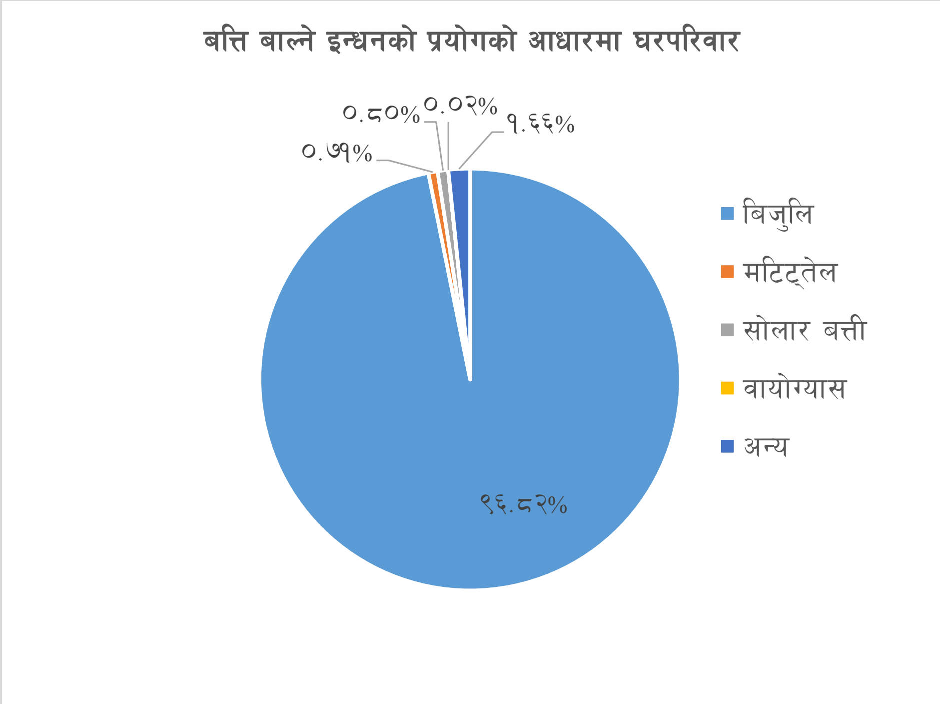

चित्र १७ बत्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घर परिवार

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

लम्किचुहा नगरपालिकाको बासिन्दाहरुले प्रयोग गरीरहेको विलासिताका साधनहरु सम्बन्धि अध्ययन गर्दा साईकल र टेलिफोन/मोबाईलको प्रयोगकर्ता अत्यधिक देखिन्छ भने कार/जिप/भ्यान/टेम्पोको प्रयोगकर्ता न्यून देखिन्छ । यस सम्बन्धि विवरणलाई तलको तालिकामा विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका १०० लम्किचुहा नगरपालिकाको बासिन्दाले उपभोग गर्ने साधनहरु सम्बन्धि घरपरिवार विवरण

उपभोग्य सुविधाहरु	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
रेडियो	३२८	२११	१४५	२२४	१५२	२४०	१२०	१७८	२२९	१४६	१९७३
टेलिभिजन	१७४३	७८२	५९४	८२३	३४३	७८२	४३२	३१०	६६७	३७३	६८४९
केबल लाईन जोडेको	१३४५	७२६	४१०	४९६	७३	२२५	११३	१०५	६३	१०२	३६५८
टेलिफोन/मोबाइल	३७११	१४४९	१०८९	२०३९	९७६	१२०६	१२३८	१०७०	१३९७	८७५	१५०५०
साईकल	२७०६	११४४	६६५	१६६३	८२५	१६४९	११७२	७३७	१३८०	९१०	१२८५१
मोटरसाईकल	७३१	३२२	१७०	३५६	१३५	२६९	१७४	१२५	२०९	१४५	२६३६
कार/जिप/भ्यान	७४	२६	१३	२७	७	१०	७	१३	१७	३	१९७
सोलार	१५५	२४	३६	४०	११	१७	७	१७	३८	१०	३५५
इन्भर्टर	१६४	७३	५२	७६	६	३८	११	१७	२६	१६	४७९
टेम्पो	४२	३५	९	३३	१०	२३	१३	१०	१३	७	१९५
कम्प्युटर	२६५	१२२	४८	१२०	५४	६८	५३	२९	८१	५२	८९२
स्मार्ट फोन	८५२	८०६	५१४	७११	५४६	१३३१	४०२	३४४	६५९	४४२	६६०७
इन्टरनेट	४२९	६१५	१५३	४९४	४४	३८५	१३०	३२	१७	९८	२३९७

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

मथिको तालिकामा प्रस्तुत गरीए अनुसार यस नगरपालिकामा २३९७ इन्टरनेट प्रयोगकर्ता घरपरिवार छन् जसलाई इन्टरनेटको प्रयोगको प्रयोजनका सम्बन्धि प्रश्न गर्दा अत्यधिक संख्याले सूचना तथा समय सान्दर्भिक जनकारीहरु संग अध्यावधिक हुन इन्टरनेटको प्रयोग गर्ने जनाएका छन् । त्यसैगरी ईमेल हेर्न, कुरा गर्न, मनोरञ्जनको लागि, सामाजिक सञ्जालको प्रयोग गर्न जस्ता उत्तर दिएका छन् । तलको तालिकामा यस सम्बन्धि विवरणलाई विस्तृत रुपमा प्रस्तुत गरीएको छ ।

तालिका १०१ के को लागि इन्टरनेटको प्रयोग गर्नु हुन्छ

के को लागि इन्टरनेटको प्रयोग गर्नु हुन्छ?	वडा										जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
इमेल	२५१	२७७	२०७	२६८	३३	१९५	४३	८	१४	४	१३००
सूचना/जानकारी	६३८	८६८	२६६	७८५	१०९	७००	१०६	२७७	५६७	३७९	४६९५
कुरा गर्न/सञ्चार	५८४	८०२	२७४	८८२	१०१	३६६	९२	२२१	२००	९९	३६२१
सामाजिक सञ्जाल	४५३	४९५	१४२	४६६	६२	६८	४९	१५१	१९९	२१	२१०६
मनोरञ्जन	४८९	५९७	२४५	७१०	७३	३९८	११४	८९	२१९	१३५	३०६९
अध्ययन	२४६	१३७	८८	११२	३८	१२९	५८	२७	४१	५५	९३१
व्यापार र व्यवसाय	१५५	४६	२१	३१	७	३८	२३	६	११	१२	३५०
अन्य		१									१
इन्टरनेटको प्रयोग गर्ने गरेको छैन	३२३७	५१२	८१५	१३३६	११०५	१४४५	१२०५	१०६२	१०५६	६९९	१२४७२

स्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण, २०७६

७.४ आवास तथा भवन

७.४.१ घरको तल्ला आधारमा घरधुरी

यस नगरपालिका अवस्थित घरहरुको तल्लाको आधारमा अध्ययन गर्दा ५२.९१ प्रतिशत परिवार छाप्रोमा बसोबास गर्ने गर्दछन् भने एक र दुई तल्ले घरमा बस्ने परिवार संख्या क्रमशः ४०.४३ र ६.११ प्रतिशत छन् । घरको तल्लाको आधारमा गरीएको बर्गीकरणमा ६ वटा परिवारको (कूल परिवारको ०.०३ प्रतिशत) ४ तल्ले घर रहेको देखिन्छ । घरको तल्ला अनुसारको घरपरिवारको विवरण वडागत रुपमा तल तालिका र चित्रमा देखाईएको छ ।

तालिका १०२ घरको तल्लाको आधारमा घरधुरी विवरण

तल्ला	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
छाप्रो	११३३	६३८	६८०	१६०५	६२८	१६२९	७२८	९४२	१०३३	७२४	९७४०	५२.९१%
एक	२२७८	८८६	४६४	७१४	५९६	६०७	५७९	३८२	५८४	३५२	७४४२	४०.४३%
दुई	५११	१०९	२०७	१३८	१९	३३	४५	७	३०	२६	११२५	६.११%
तीन	६४	६	३	७	१	१		१			८३	०.४५%
चार	३			१			२				६	०.०३%
पाँच सो भन्दा बढी	४			२	२	३	१			१	१३	०.०७%

तल्ला	वडा										जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
जम्मा	३९९३	१६३९	१३५४	२४६७	१२४६	२२७३	१३५५	१३३२	१६४७	११०३	१८४०९	१००.००%

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

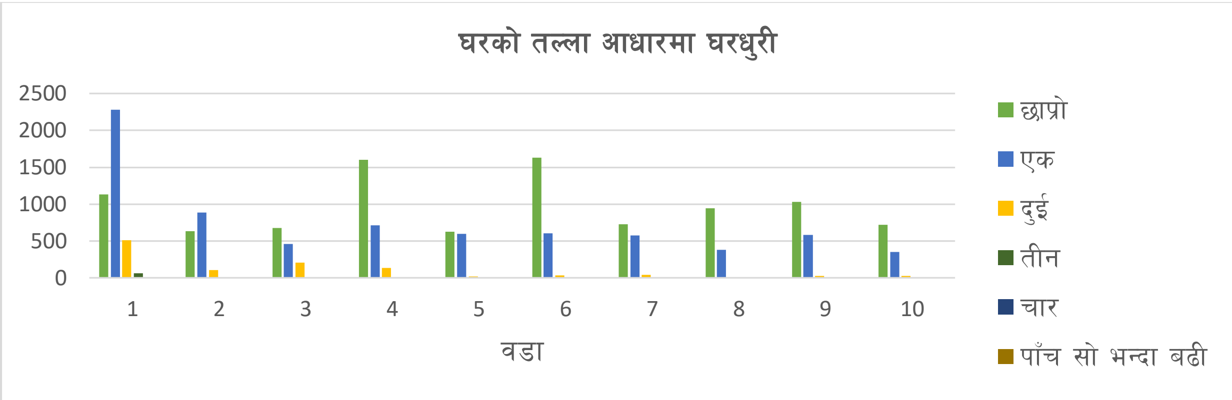

चित्र १८ घरको तल्ला आधारमा घरधुरीको विवरण

७.५ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण

तालिका १०३ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	घाट तथा चियानको नाम	स्थान (कुन जातजातीका मानिस)	वडा नं.
१	रोरा टोल चियान	सबै जातजीका	२
२	कर्णाली घाट चौर	सबै जातजीका	३
३	सिसेनी घाट	सबै जातजीका	६
४	स्थान घाट	सबै जातजीका	९
५		सबै जातजीका	१०

श्रोत: लम्किचुहा नगरपालिका

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

संस्थागत विकास र सुशासन स्थानीय स्वायत्त सरकारका आधार स्तम्भहरू हुन् । प्रभावकारी सेवा प्रवाह र सुशासनको प्रत्याभूति बाट मात्रै स्थानीय शासन तथा तह संस्थागत हुने गर्दछ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७५ लगायत सम्बन्धित ऐन, नियम, निर्देशिकाले स्थानीय तहलाई स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी दिएको छ । उपरोक्त कानूनी व्यवस्था अनुसार विकास सम्बन्धी गतिविधि सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहलाई परिणाममुखी र प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तहको पुर्ण तथा समन्वयकारी भूमिकाको अपेक्षा गरिएको छ । गाँउ विकासका प्रयासहरुलाई व्यवस्थित, नतिजामूलक तथा प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकाको समग्र नेतृत्व र विषयगत निकायहरुको विषयगत नेतृत्वमा योजना तर्जुमा, कार्यान्वियन र नतिजा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया संस्थागत हुन आवश्यक छ ।

नगरपालिका तथा हालको स्थानीय सरकारको समग्र समन्वय र विषयगत निकायहरुको विषयगत क्षेत्रको नेतृत्वमा गाँउ विकासको विद्यमान स्थितिको चित्रण गर्दै विकासका सम्भावना र आवश्यकताका आधारमा गाँउको रणनीतिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्ने, स्वीकृत कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वियन गर्ने, आयोजना तथा कार्यक्रमको नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने प्रणाली संस्थागत गर्न आवश्यक देखिन्छ । यसबाट नगरपालिकाको एकिकृत विकासमा स्थानीय तथा वाह्य श्रोत साधनको पहिचान तथा परिचालन र गाँउ विकासका सरोकारवाला (सरकारी, गैर सरकारी, निजी र नागरिक) बीच समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारीमा अभिबृद्धि भई विकासका प्रयासहरु व्यवस्थित, नतिजामूलक तथा प्रभावकारी हुन सक्दछ ।

सामान्यतः नगरपालिकाको पार्श्वचित्र निर्माणले नगर विकासको लागि मार्गचित्र प्रस्तुत गर्दछ। यसै सन्दर्भमा नगरपार्श्वचित्रका विभिन्न विषय शिर्षक तथा प्राथमिकताका विषय क्षेत्रमध्ये संस्थागत विकास तथा सुशासन पनि एक रहेको छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७५ लगायत अन्य कानूनी शासनको मूल्य तथा मान्यता अनुरुप नागरिक संलग्नता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता र भ्रष्टचारमुक्त अवस्थाको सिर्जना र सञ्चालित विकास कार्य तथा प्रवाहित सेवाको प्रभावकारितामा अभिवृद्धि गरी विकास कार्यलाई नतिजामुखी बनाउन जोड दिएको छ। सुशासन ऐन २०६५ र नियमावली २०६५ ले सार्वजनिक निकायहरुले क्षतिपूर्ती सहितको नागरिक वडापत्र, गुनासो सुनुवाई, पारदर्शिता र जवाफदेहिता सहित सेवाग्राही मैत्री कार्यप्रणाली अपनाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । यसै गरी स्थानीयस्तरका सेवा प्रदायक निकायलाई सेवाग्राही प्रति जवाफदेही बनाउन उत्तरदायित्व सम्बन्धी संयन्त्रहरुको कार्यान्वयन रणनीति तथा सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण कार्यविधि तथा सूचनाको हक सम्बन्धी कानूनी र नीतिगत व्यवस्था र औजारहरु उपलब्ध रहेको छ ।

८.१ जनप्रतिनिधिहरु

तालिका १०४ जनप्रतिनिधिहरु

क.स	नाम	पद	मोबाईल नं.
१	महादेव बजगाई	नगर प्रमुख	९८५८४२६२१२
२	टीका थापा	नगर उप प्रमुख	९८५८४२६२११
३	जनक ब.बम	वडा अध्यक्ष १	९८५८४२७२०१
४	विष्णु प्रसाद ढकाल	वडा अध्यक्ष २	९८५८४२७२०२
५	भक्त ब.चलाउने	वडा अध्यक्ष ३	९८५८४२७३०३
६	लाल ब.बोगटी	वडा अध्यक्ष ४	९८५८४२७३०४
७	माया बिष्ट	वडा अध्यक्ष ५	९८५८४२७३०५
८	नेत्र मगर	वडा अध्यक्ष ६	९८५८४२७३०६
९	हरिराम चौधरि	वडा अध्यक्ष ७	९८५८४२७३०७
१०	पूर्ण बहादुर बिष्ट	वडा अध्यक्ष ८	९८५८४२७३०८
११	राम प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष ९	९८५८४२७३०९
१२	हर्क ब.कठरिया	वडा अध्यक्ष १०	९८५८४२७३१०

८.२ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

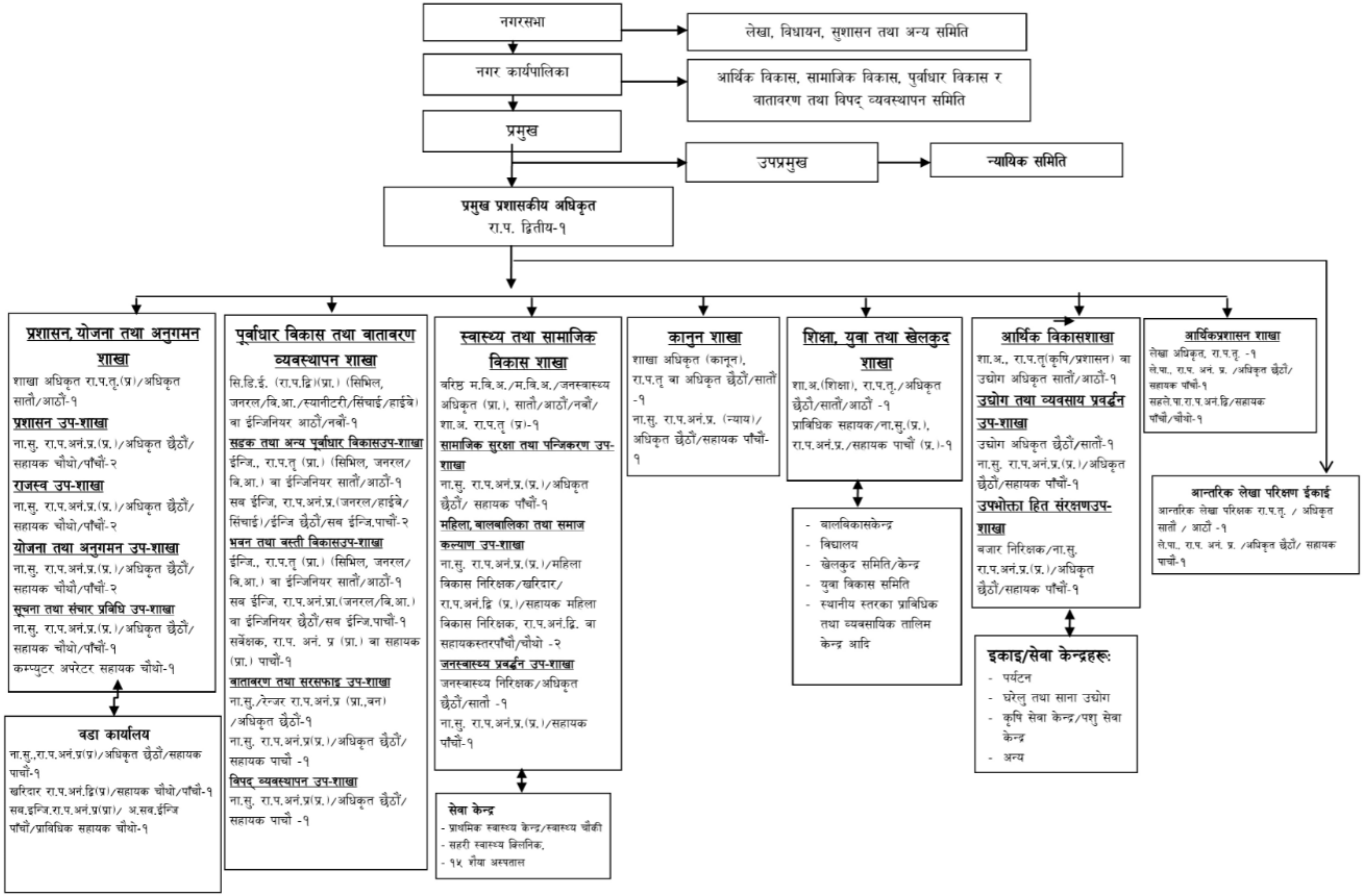

नगरसभा
लेखा, विधायन, सुशासन तथा अन्य समिति
नगर कार्यपालिका
आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पुर्वाधार विकास र वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
प्रमुख
उपप्रमुख
न्यायिक समिति
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
रा.प. द्वितीय-१
प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा
शाखा अधिकृत रा.प.तृ.(प्र)/अधिकृत सातौं/आठौं-१
प्रशासन उप-शाखा
ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/अधिकृत छैठौं/सहायक चौथो/पाँचौं-२
राजस्व उप-शाखा
ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/अधिकृत छैठौं/सहायक चौथो/पाँचौं-२
योजना तथा अनुगमन उप-शाखा
ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/अधिकृत छैठौं/सहायक चौथो/पाँचौं-२
सूचना तथा संचार प्रविधि उप-शाखा
ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/अधिकृत छैठौं/सहायक चौथो/पाँचौं-१
कम्प्युटर अपरेटर सहायक चौथो-१
वडा कार्यालय
ना.सु.,रा.प.अनं.प्र(प्र)/अधिकृत छैठौं/सहायक पाचौं-१
खरिदार रा.प.अनं.द्वि(प्र)/सहायक चौथो/पाँचौं-१
सब.इन्जि.रा.प.अनं.प्र(प्रा)/ अ.सब.ईन्जि पाँचौं/प्राविधिक सहायक चौथो-१
पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा
सि.डि.ई. (रा.प.द्वि)(प्रा.) (सिभिल, जनरल/बि.आ./स्यानीटरी/सिंचाई/हाईवे) वा ईन्जिनियर आठौं/नवौं-१
सडक तथा अन्य पूर्वाधार विकासउप-शाखा
ईन्जि., रा.प.तृ (प्रा.) (सिभिल, जनरल/बि.आ.) वा ईन्जिनियर सातौं/आठौं-१
सब ईन्जि, रा.प.अनं.प्र.(जनरल/हाईवे/सिंचाई)/ईन्जि छैठौं/सब ईन्जि.पाचौं-२
भवन तथा बस्ती विकासउप-शाखा
ईन्जि., रा.प.तृ (प्रा.) (सिभिल, जनरल/बि.आ.) वा ईन्जिनियर सातौं/आठौं-१
सब ईन्जि, रा.प.अनं.प्रा.(जनरल/बि.आ.) वा ईन्जिनियर छैठौं/सब ईन्जि.पाचौं-१
सर्वेक्षक, रा.प. अनं. प्र (प्रा.) वा सहायक (प्रा.) पाचौं-१
वातावरण तथा सरसफाइ उप-शाखा
ना.सु./रेन्जर रा.प.अनं.प्र (प्रा.,वन) /अधिकृत छैठौं-१
ना.सु. रा.प.अनं.प्र(प्र.)/अधिकृत छैठौं/सहायक पाचौ -१
विपद् व्यवस्थापन उप-शाखा
ना.सु. रा.प.अनं.प्र(प्र.)/अधिकृत छैठौं/सहायक पाचौ -१
स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास शाखा
वरिष्ठ म.वि.अ./म.वि.अ./जनस्वास्थ्य अधिकृत (प्रा.), सातौं/आठौं/नवौं/शा.अ. रा.प.तृ (प्र)-१
सामाजिक सुरक्षा तथा पन्जिकरण उप-शाखा
ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/अधिकृत छैठौं/ सहायक पाँचौं-१
महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उप-शाखा
ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/महिला बिकास निरिक्षक/खरिदार/रा.प.अनं.द्वि (प्र.)/सहायक महिला बिकास निरिक्षक, रा.प.अनं.द्वि. वा सहायकस्तरपाँचौ/चौथो -२
जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धन उप-शाखा
जनस्वास्थ्य निरिक्षक/अधिकृत छैठौं/सातौ -१
ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/सहायक पाँचौं-१
सेवा केन्द्र
- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकी
- सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक,
- १५ शैया अस्पताल
कानुन शाखा
शाखा अधिकृत (कानून), रा.प.तृ वा अधिकृत छैठौं/सातौं -१
ना.सु. रा.प.अनं.प्र. (न्याय)/अधिकृत छैठौं/सहायक पाँचौं-१
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
शा.अ.(शिक्षा), रा.प.तृ./अधिकृत छैठौं/सातौं/आठौं -१
प्राविधिक सहायक/ना.सु.(प्र.), रा.प.अनं.प्र./सहायक पाचौं (प्र.)-१
- बालबिकासकेन्द्र
- विद्यालय
- खेलकुद समिति/केन्द्र
- युवा विकास समिति
- स्थानीय स्तरका प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम केन्द्र आदि
आर्थिक विकासशाखा
शा.अ., रा.प.तृ(कृषि/प्रशासन) वा उद्योग अधिकृत सातौं/आठौं-१
उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन उप-शाखा
उद्योग अधिकृत छैठौं/सातौं-१
ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/अधिकृत छैठौं/सहायक पाँचौं-१
उपभोक्ता हित संरक्षणउप-शाखा
बजार निरिक्षक/ना.सु. रा.प.अनं.प्र.(प्र.)/अधिकृत छैठौं/सहायक पाँचौं-१
इकाइ/सेवा केन्द्रहरू:
- पर्यटन
- घरेलु तथा साना उद्योग
- कृषि सेवा केन्द्र/पशु सेवा केन्द्र
- अन्य
आर्थिकप्रशासन शाखा
लेखा अधिकृत, रा.प.तृ. -१
ले.पा., रा.प. अनं. प्र. /अधिकृत छैठौं/सहायक पाँचौं-१
सहले.पा.रा.प.अनं.द्वि/सहायक पाँचौ/चौथो-१
आन्तरिक लेखा परिक्षण ईकाई
आन्तरिक लेखा परिक्षक रा.प.तृ. / अधिकृत सातौं / आठौं -१
ले.पा., रा.प. अनं. प्र. /अधिकृत छैठौं/ सहायक पाचौं-१

अनुसुचिहरु

श्रोत नक्सा

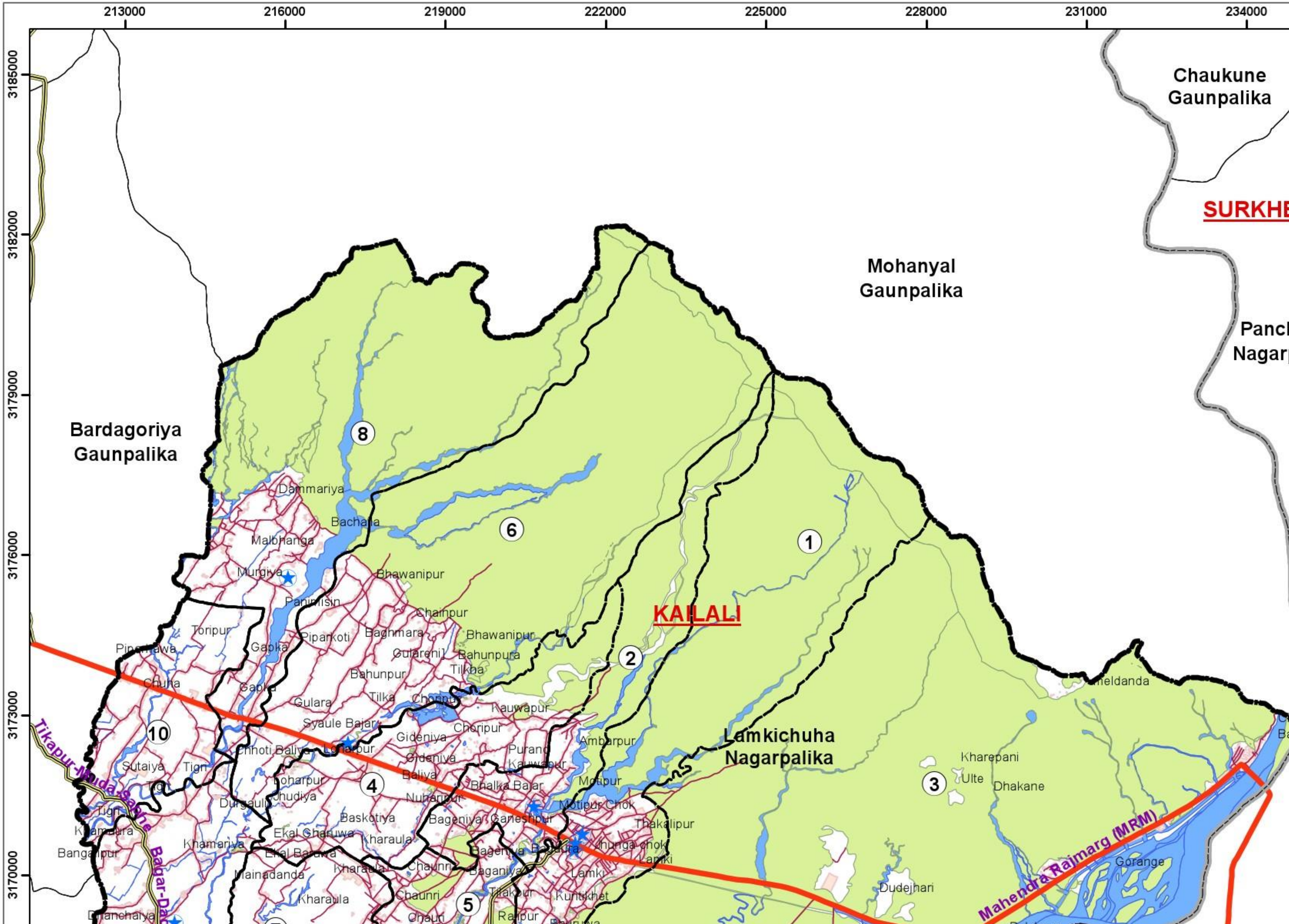

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune
Gaunpalika
Mohanyal
Gaunpalika
Bardagoriya
Gaunpalika
KAILALI
Lamkichuha
Nagarpalika
Mahendra Rajmarg (MRM)
Dammariya
Bachhala
Malbhanga
Murgiya
Bhawanipur
Chainpur
Bhawanipur
Baghmara
Pipankoti
Toripur
Gapka
Chuha
Gulara
Tilka
Bahunpur
Bahunpura
Tilkba
Kauwapur
Choripur
Gideniya
Gideniya
Syaule Bajar
Sutaiya
Tign
Baliya
Nuhanpur
Baskotiya
Bageniya
Ganeshpur
Ambarpur
Motipur
Motipur Chok
Thakalipur
Lamki
Kuntikhet
Chaunri
Tilakpur
Kharaula
Kharepani
Ulte
Dhakane
Dudejhari
Gorange
Bangalpur
Khamariya
Mainadanda
Durgauli
Ekal Gharuwa
Ekal Barawa
Chhoti Baliya
Jhudiya
Rajpur
Dhanchaiya
Tikapur-Mudha-Bagbhe
Bagar-Da
1
2
3
4
5
6
8
10

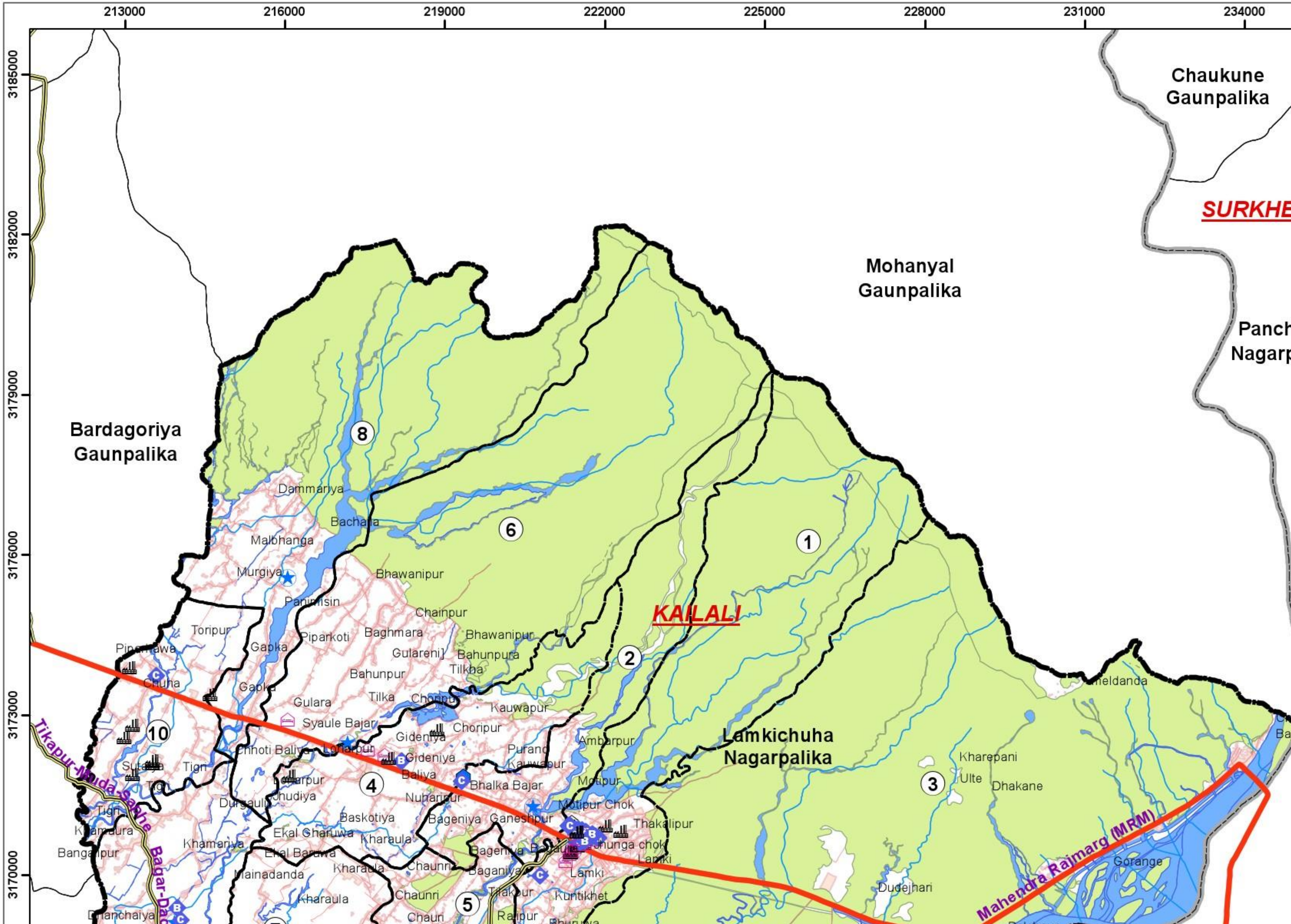

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune Gaunpalika
SURKHE
Mohanyal Gaunpalika
Panch
Nagarp
Bardagoriya Gaunpalika
KAILALI
Lamkichuha Nagarpalika
Tikapur-Mudha-Sahpe
Mahendra Rajmarg (MRM)
Dammariya
Bachala
Malbhanga
Murgiya
Bhawanipur
Chainpur
Piparkoti
Baghmara
Bhawanipur
Gulareni
Bahunpura
Tilkha
Bahunpur
Toripur
Gapka
Chuha
Gulara
Tilka
Syaule Bajar
Kauwapur
Choripur
Gideniya
Gideniya
Baliya
Tigri
Bhalka Bajar
Nuharipur
Purano Kauwapur
Ambarpur
Motipur
Motipur Chok
Thakalipur
Lamki
Dhakane
Ulte
Kharepani
Gorange
Dudejhari
Baskotiya
Ekal Gharuwa
Kharaula
Ekal Baruwa
Khamariya
Bangalipur
Mainadanda
Kharaula
Chaunri
Chaunri
Baganiya
Bageniya
Ganeshpur
Tilakpur
Kuntikhet
Rajipur
Dhanchaiya
Durgauli
Jhudiya
Chhoti Baliya
Lohariya
1
2
3
4
5
6
8
10

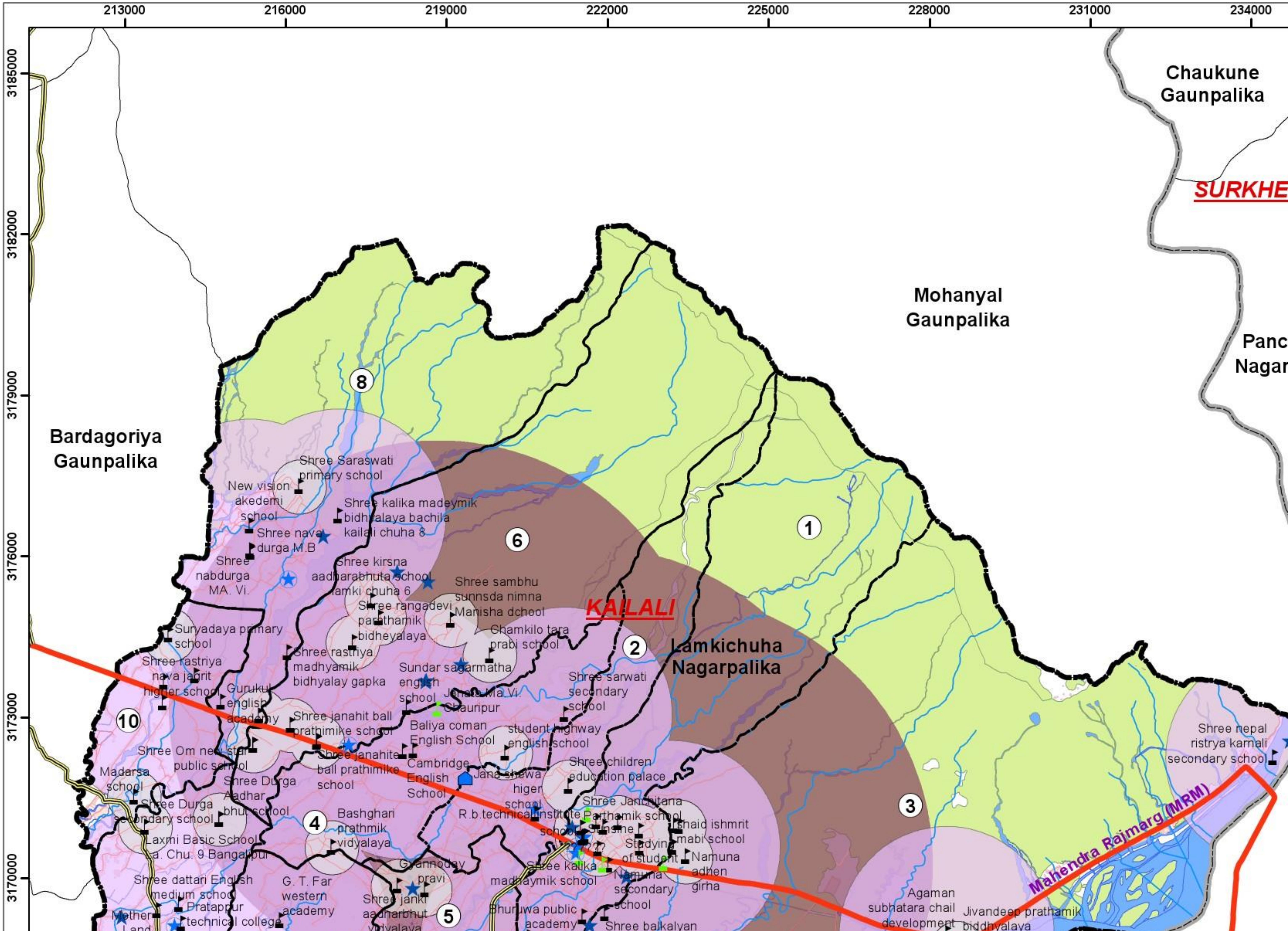
213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune Gaunpalika
Mohanyal Gaunpalika
Bardagoriya Gaunpalika
KAILALI
Lamkichuha Nagarpalika
Mahendra Rajmarg (MRM)
1
2
3
4
5
6
8
10
Shree Saraswati primary school
New vision akedemi school
Shree kalika madeymik bidhyalaya bachila kailali chuha 8
Shree nava durga M.B
Shree nabdurga MA. Vi.
Shree kirsna aadharabhuta school lamki chuha 6
Shree sambhu sunnsda nimna
Shree rangadevi parthamik bidheyalaya
Manisha dchool
Chamkilo tara prabi school
Suryadaya primary school
Shree rastriya madhyamik bidhyalay gapka
Shree rastriya nava jagrit higher school
Sundar sagarmatha english school
Gurukul english academy
Shree sarwati secondary school
Shree janahit ball prathimike school
Baliya coman English School
student highway english school
Shree Om new star public school
Shree janahite ball prathimike school
Cambridge English School
Madarsa school
Shree Durga Aadhar bhut school
Shree children education palace
Shree Durga secondary school
Bashghari prathmik vidyalaya
R.b.technical institute
Laxmi Basic School
G. T. Far western academy
Shree dattari English medium school
Pratappur technical college
Shree janki aadharbhut vidyalaya
Bhuruwa public academy
Shree balkalyan
Shree nepal ristrya karnali secondary school
Agaman subhatara chail development
Jivandeep prathamik biddhyalaya

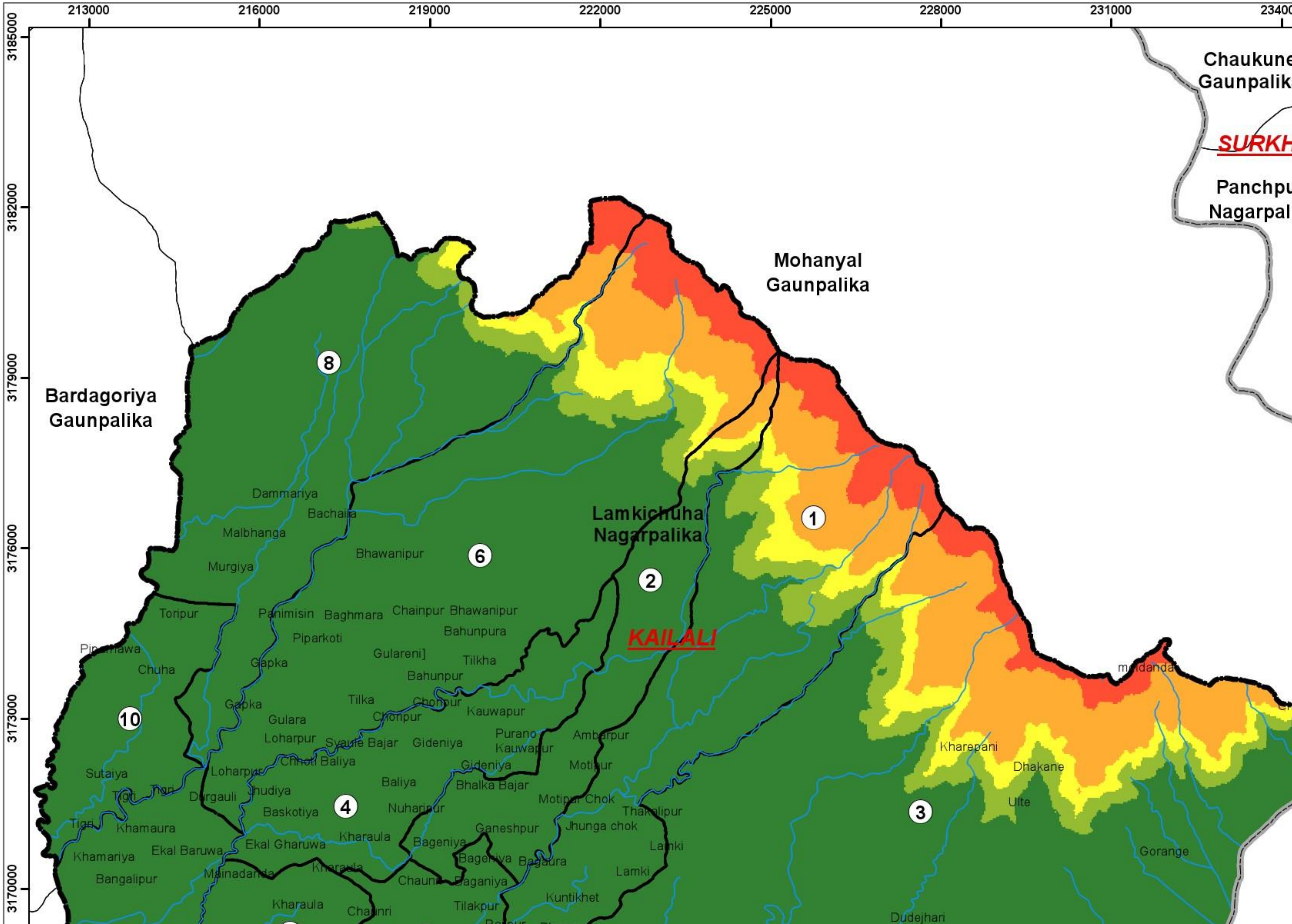
213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune
Gaunpalik
SURKH
Panchpu
Nagarpal
Mohanyal
Gaunpalika
Bardagoriya
Gaunpalika
Lamkichuha
Nagarpalika
KAILALI
8
6
1
2
10
4
3
Dammariya
Bachaila
Malbhanga
Murgiya
Bhawanipur
Toripur
Panimisin
Baghmara
Chainpur
Bhawanipur
Bahunpura
Piparkoti
Gulareni]
Tilkha
Bahunpur
Chuha
Gapka
Tilka
Chonpur
Kauwapur
Gulara
Loharpur
Gideniya
Purano
Kauwapur
Ambarpur
Chinoti Baliya
Gideniya
Motipur
Sutaiya
Loharpur
Tigri
Durgauli
Baliya
Bhalka Bajar
Baskotiya
Nuharipur
Motipur Chok
Thakalipur
Khamaura
Kharaula
Ganeshpur
Jhunga chok
Khamariya
Ekal Baruwa
Ekal Gharuwa
Bageniya
Lamki
Bangalipur
Kharaula
Bageniya
Bagaura
Lamki
Chauni
Baganiya
Kharaula
Tilakpur
Kuntikhet
Kharepani
Dhakane
Ulte
Gorange
Dudejhari

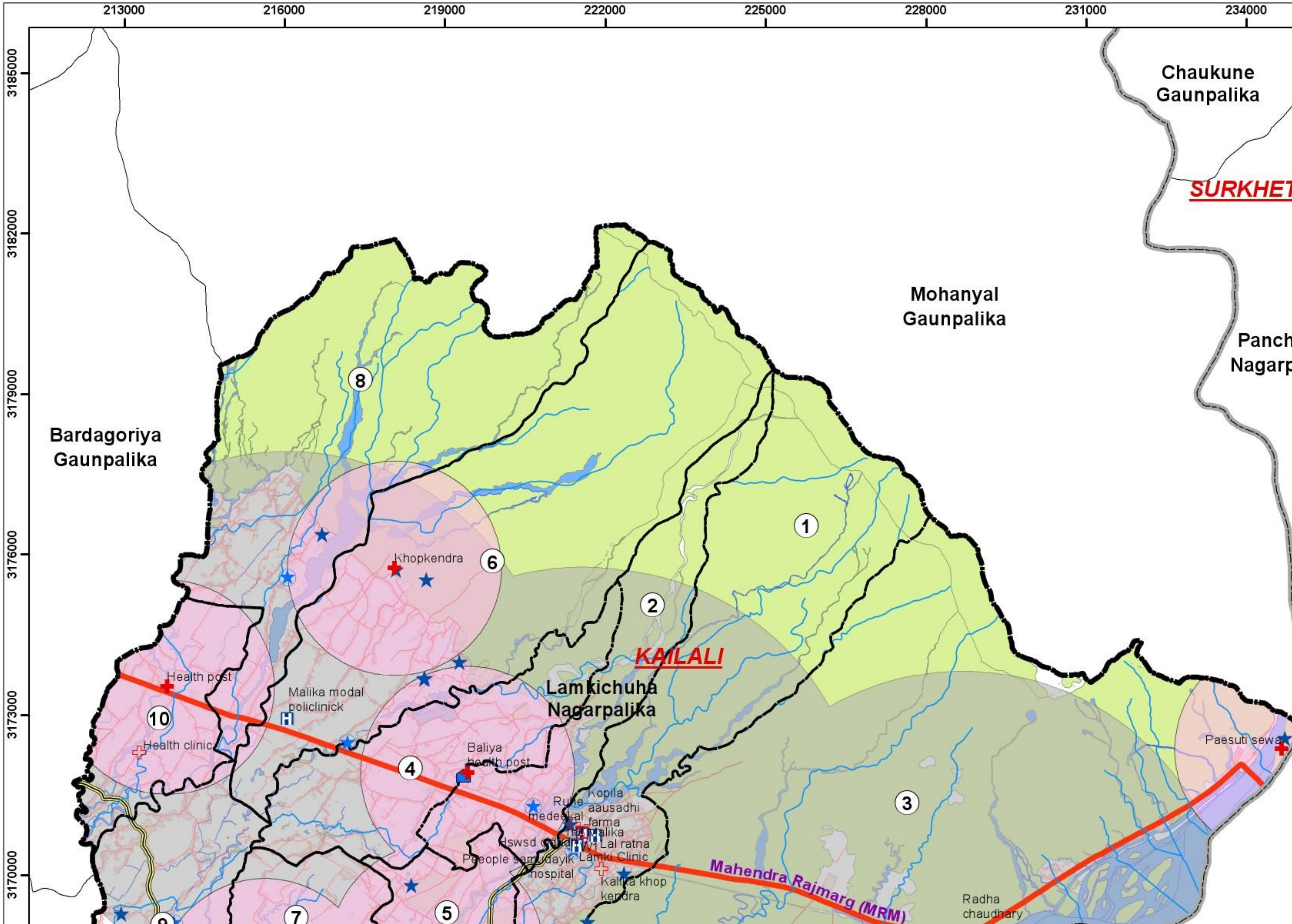

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune Gaunpalika
SURKHET
Mohanyal Gaunpalika
Panch
Nagarp
Bardagoriya Gaunpalika
KAILALI
Lamkichuha Nagarpalika
Khopkendra
Health post
Malika modal policlinick
Health clinic
Baliya health post
Kopila aausadhi farma
Lal ratna
Lamki Clinic
hospital
Kalika khop kendra
Mahendra Rajmarg (MRM)
Paesuti sewa
Radha chaudhary
1
2
3
4
5
6
7
8
10

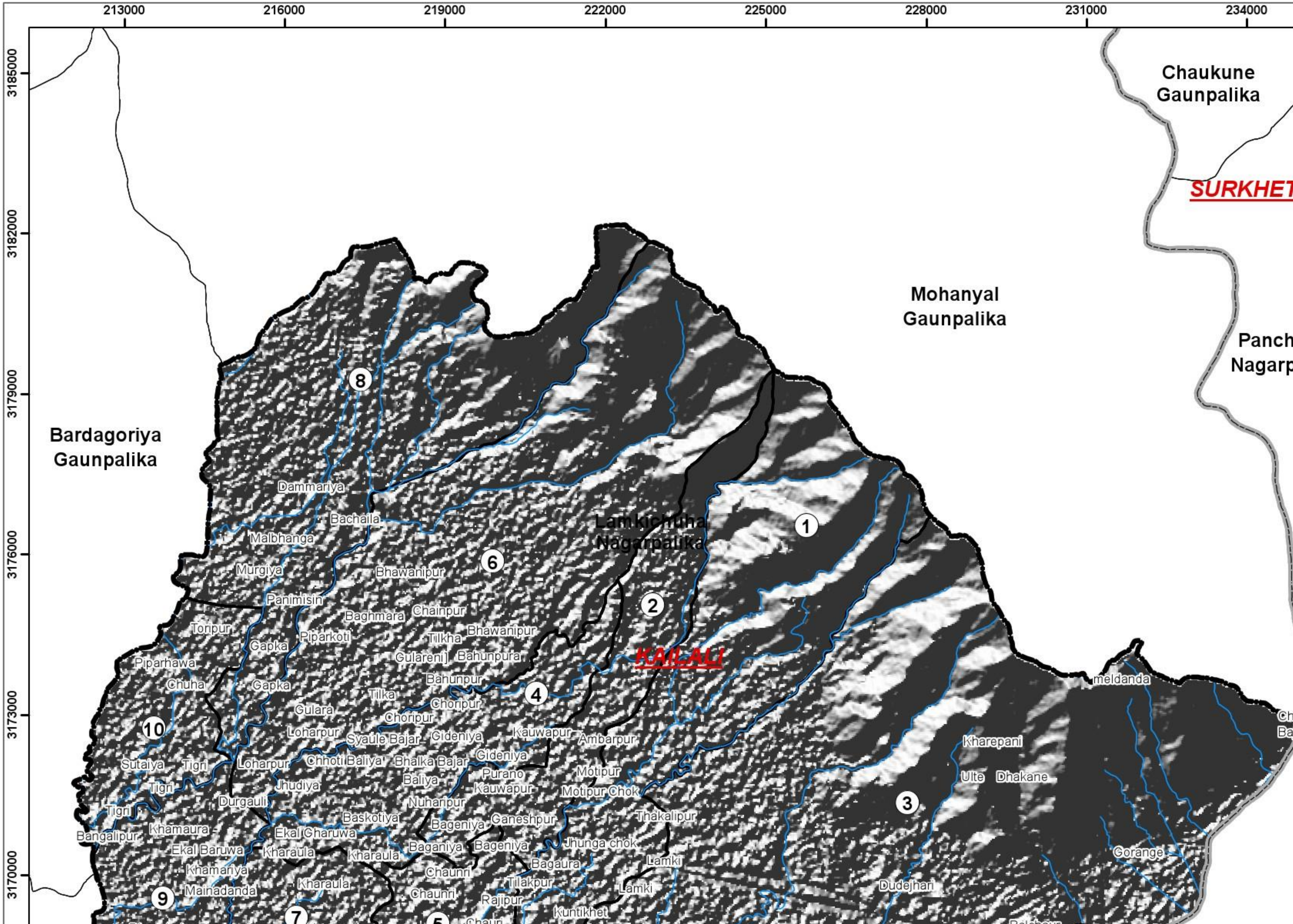
213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune Gaunpalika
SURKHET
Mohanyal Gaunpalika
Panch
Nagarp
Bardagoriya Gaunpalika
Lamkichuha Nagarpalika
KAILALI
Dammariya
Bachaila
Malbhanga
Murgiya
Bhawanipur
Panimisin
Baghmara
Chainpur
Toripur
Piparkoti
Gapka
Tilkha
Bhawanipur
Piparhawa
Gulareni
Bahunpura
Chuha
Gapka
Bahunpur
Tilka
Choripur
Gulara
Choripur
Kauwapur
Ambarpur
Loharpur
Syaule Bajar
Gideniya
Sutaiya
Tigri
Loharpur
Chhoti Baliya
Bhalka Bajar
Gideniya
Purano
Motipur
Tigri
Jhudiya
Baliya
Kauwapur
Motipur Chok
Durgauli
Nuharipur
Tigri
Baskotiya
Bageniya
Ganeshpur
Thakalipur
Bangalipur
Khamaura
Ekal Gharuwa
Jhunga chok
Ekal Baruwa
Kharaula
Kharaula
Baganiya
Bageniya
Lamki
Khamariya
Chaunri
Bagaura
Mainadanda
Kharaula
Tilakpur
Lamki
Chaunri
Rajipur
Kuntikhet
meldanda
Kharepani
Ulte
Dhakane
Gorange
Dudejhari
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

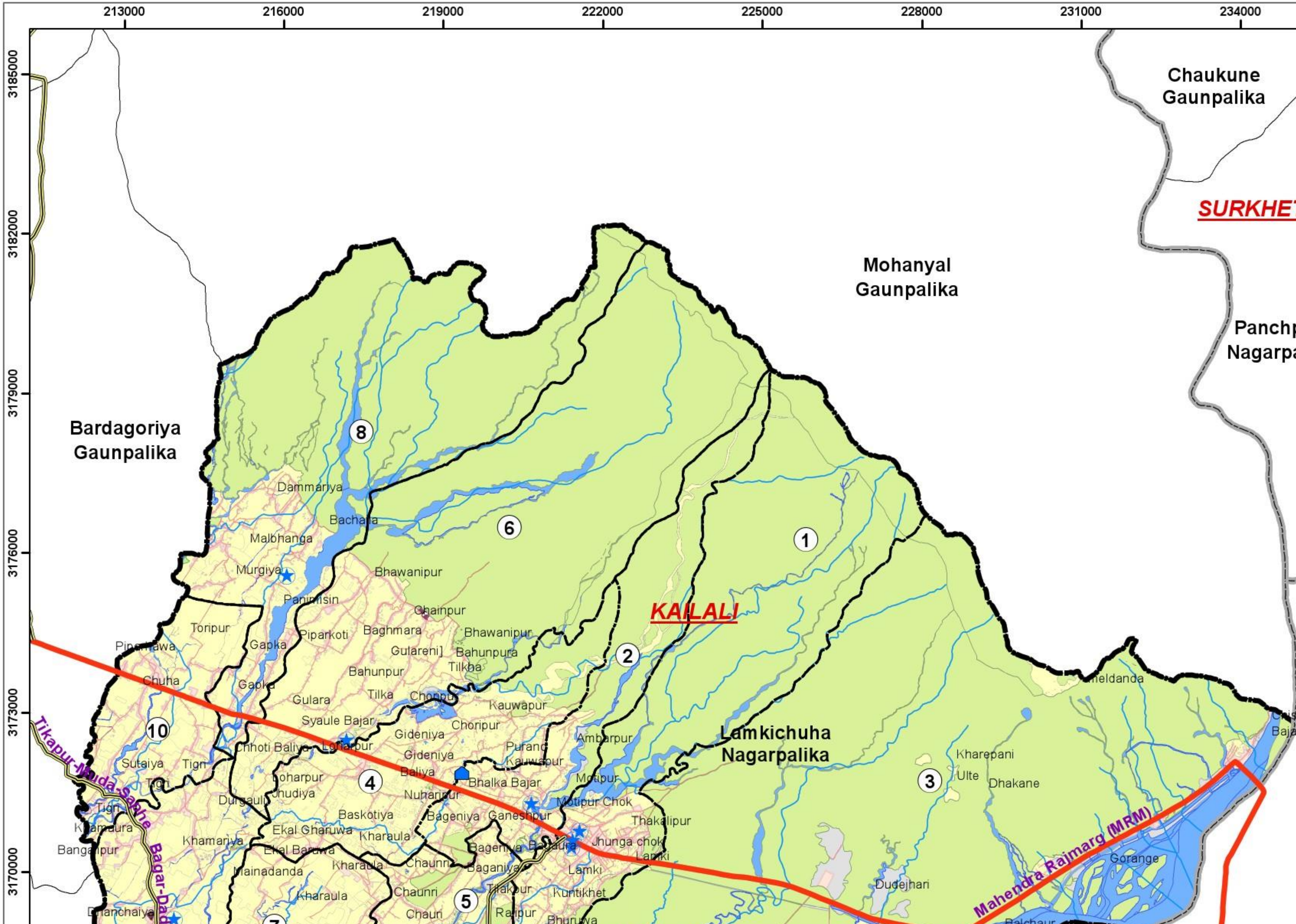

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune
Gaunpalika
SURKHET
Mohanyal
Gaunpalika
Bardagoriya
Gaunpalika
KAILALI
Lamkichuha
Nagarpalika
8
6
1
2
3
4
5
10
Dammariya
Bachaila
Malbhanga
Murgiya
Bhawanipur
Chainpur
Piparkoti
Baghmara
Bhawanipur
Gularenі
Bahunpura
Toripur
Gapka
Chuha
Bahunpur
Tilkha
Gulara
Tilka
Kauwapur
Syaule Bajar
Choripur
Gideniya
Gideniya
Baliya
Ambarpur
Motipur
Bhalka Bajar
Motipur Chok
Sutaiya
Durgauli
Baskotiya
Bageniya
Ganeshpur
Thakalipur
Ekal Gharuwa
Kharaula
Jhunga chok
Lamki
Khamariya
Chaunri
Baganiya
Mainadanda
Kharaula
Chaunri
Kuntikhet
Dudejhari
Kharepani
Ulte
Dhakane
Gorange
Mahendra Rajmarg (MRM)
Tikapur-Muda-Sanghe

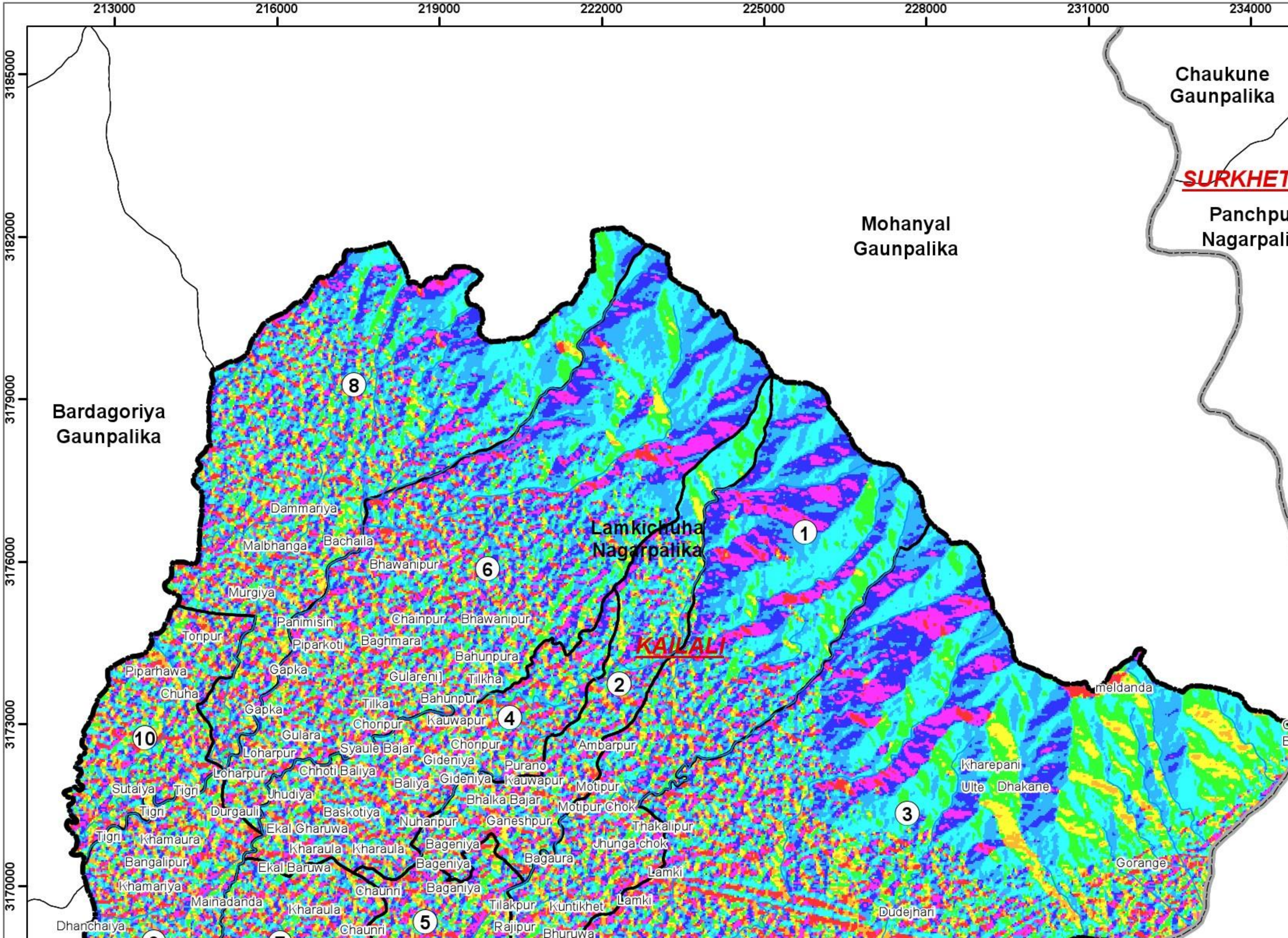
213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune
Gaunpalika
SURKHET
Panchpu
Nagarpali
Mohanyal
Gaunpalika
Bardagoriya
Gaunpalika
Lamkichuha
Nagarpalika
KAILALI
8
6
1
2
4
10
3
5
Dammariya
Malbhanga
Bachaila
Bhawanipur
Murgiya
Panimisin
Chainpur
Bhawanipur
Toripur
Piparkoti
Baghmara
Bahunpura
Piparhawa
Gapka
Gulareni]
Tilkha
Chuha
Tilka
Bahunpur
Gapka
Choripur
Kauwapur
Gulara
Syaule Bajar
Choripur
Ambarpur
Loharpur
Loharpur
Chhoti Baliya
Gideniya
Purano
Baliya
Gideniya
Kauwapur
Motipur
Sutaiya
Tigri
Jhudiya
Bhalka Bajar
Motipur Chok
Tigri
Durgauli
Baskotiya
Nuhanpur
Ganeshpur
Thakalipur
Tigri
Khamaura
Ekal Gharuwa
Bageniya
Jhunga chok
Kharaula
Kharaula
Bangalipur
Ekal Baruwa
Bageniya
Bagaura
Lamki
Khamariya
Chaunri
Baganiya
Mainadanda
Tilakpur
Kuntikhet
Lamki
Kharaula
Dhanchaiya
Chaunri
Rajipur
Bhuruwa
Kharepani
Ulte
Dhakane
meldanda
Gorange
Dudejhan

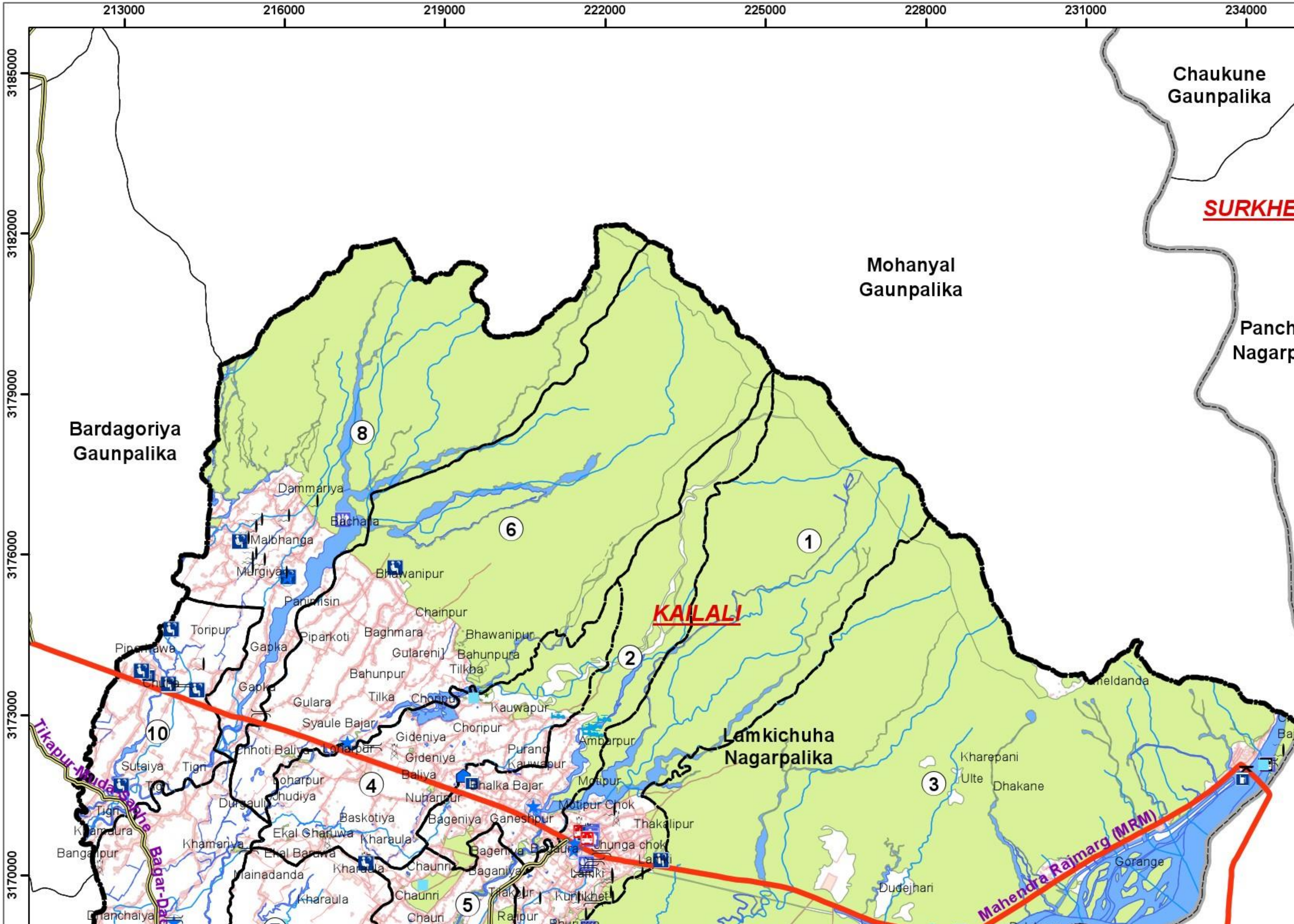

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune
Gaunpalika
SURKHE
Mohanyal
Gaunpalika
Panch
Nagarp
Bardagoriya
Gaunpalika
KAILALI
Lamkichuha
Nagarpalika
8
6
1
2
3
4
5
10
Dammariya
Bachaila
Malbhanga
Murgiya
Bhawanipur
Chainpur
Piparkoti
Baghmara
Bhawanipur
Gulareni
Bahunpura
Tilkha
Bahunpur
Tilka
Gapka
Toripur
Gulara
Syaule Bajar
Kauwapur
Choripur
Gideniya
Puranc
Ambarpur
Kharepani
Ulte
Dhakane
Motipur
Motipur Chok
Thakalipur
Jhunga chok
Baskotiya
Kharaula
Ekal Gharuwa
Bageniya
Ganeshpur
Baganiya
Chaunri
Kharaula
Mainadanda
Khamariya
Bangalpur
Sutaiya
Durgauli
Jhudiya
Nuhanpur
Dudejhari
Gorange
Mahendra Rajmarg (MRM)
Tikapur-Nuda Sanghe
Bagar-Dad

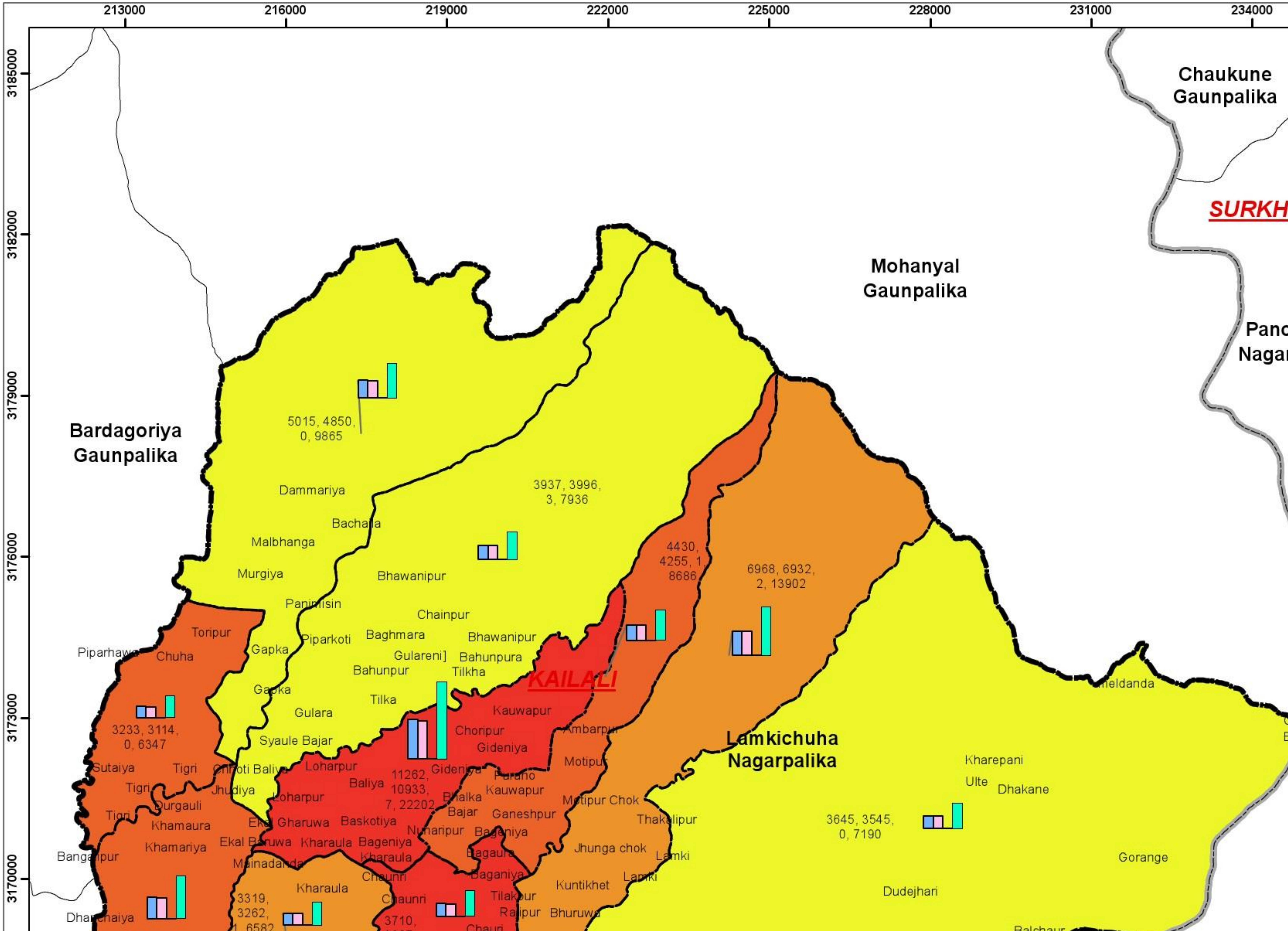

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune
Gaunpalika
SURKH
Mohanyal
Gaunpalika
Panc
Nagar
Bardagoriya
Gaunpalika
5015, 4850,
0, 9865
Dammariya
3937, 3996,
3, 7936
Bachalla
Malbhanga
Murgiya
Bhawanipur
4430,
4255, 1
8686
6968, 6932,
2, 13902
Chainpur
Toripur
Piparkoti
Baghmara
Bhawanipur
Piparhawa
Chuha
Gapka
Gulareni]
Bahunpura
Bahunpur
Tilkha
KAILALI
Gapka
Meldanda
3233, 3114,
0, 6347
Gulara
Tilka
Kauwapur
Choripur
Ambarpur
Syaule Bajar
Gideniya
Lamkichuha
Nagarpalika
Sutaiya
Tigri
Loharpur
Gideniya
Motipur
Kharepani
Baliya
11262,
10933,
7, 22202
Purano
Kauwapur
Ulte
Dhakane
Tigri
Jhudiya
Durgauli
Loharpur
Bhalka
Bajar
Motipur Chok
Tigri
Ganeshpur
Thakalipur
3645, 3545,
0, 7190
Khamaura
Ekal Gharuwa
Baskotiya
Nunaripur
Bageniya
Khamariya
Ekal Baruwa
Kharaula
Bageniya
Jhunga chok
Bangalpur
Mainadanda
Kharaula
Bagaura
Lamki
Gorange
Chaunri
Baganiya
Kharaula
Lamki
Kuntikhet
3319,
3262,
Chaunri
Tilakpur
Dudejhari
Dhanchaiya
Rajipur
Bhuruwa
3710,
Chauri
Balchaur

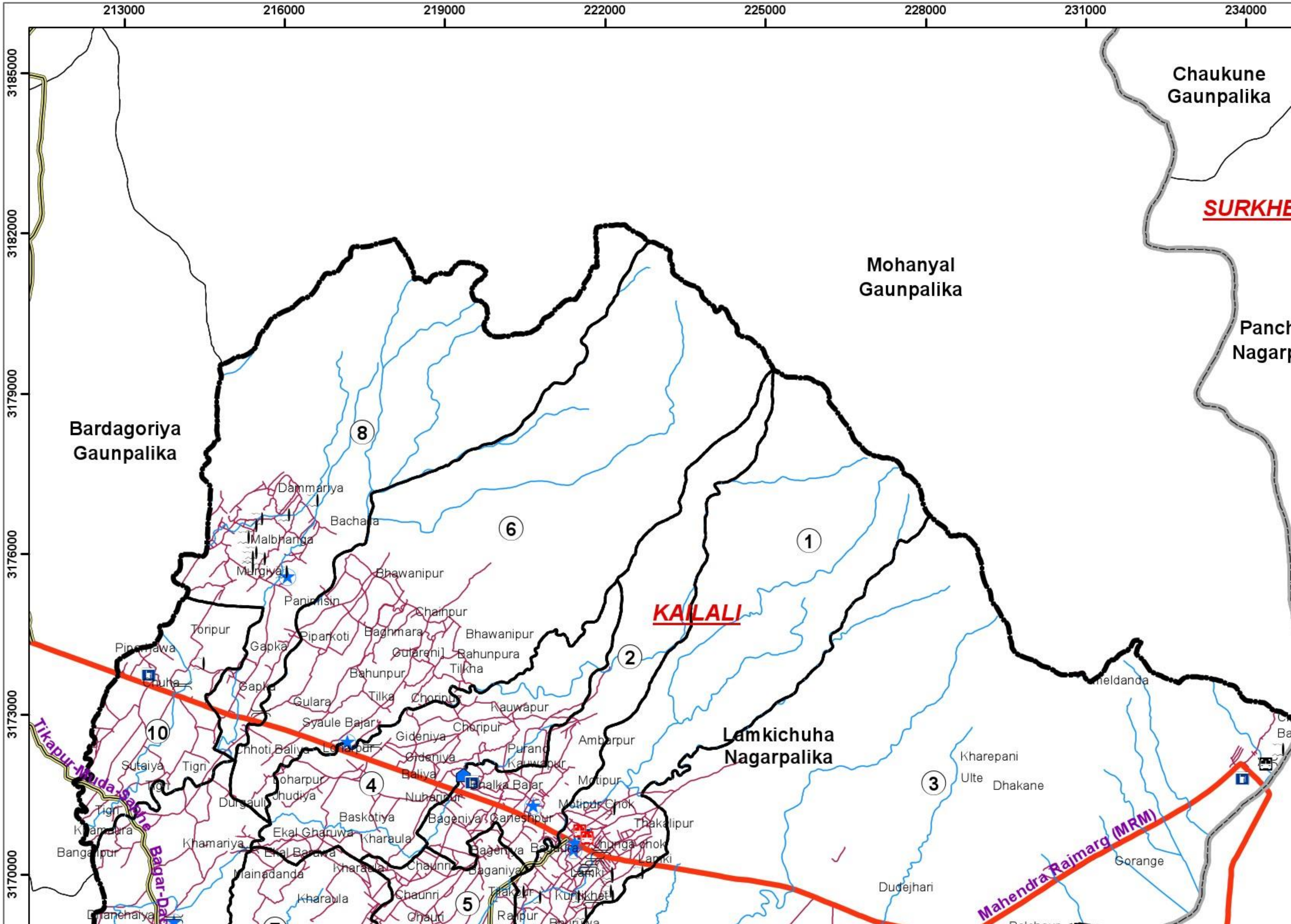
213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune Gaunpalika
SURKHE
Mohanyal Gaunpalika
Panch
Nagarp
Bardagoriya Gaunpalika
KAILALI
Lamkichuha Nagarpalika
Tikapur-Mudda-Sadhe
Bagar-Da
Mahendra Rajmarg (MRM)
8
6
1
2
10
4
3
5
Dammariya
Bachara
Malbhanga
Murgiya
Panimisin
Bhawanipur
Chainpur
Piparkoti
Baghmara
Bhawanipur
Gularenil
Bahunpura
Tilkha
Bahunpur
Gapka
Toripur
Pingmawa
Chuha
Gulara
Tilka
Choripur
Kauwapur
Syaule Bajar
Gideniya
Choripur
Chhoti Baliya
Lohapur
Gideniya
Purano
Kauwapur
Ambarpur
Sutaiya
Tigri
Baliya
Chisapani
Motipur
Motipur Chok
Thakalipur
Dohapur
Jhudiya
Durgauli
Nuhanpur
Baskotiya
Bageniya
Ganeshpur
Ekal Gharuwa
Kharaula
Khamariya
Bangalpur
Ekal Barakwa
Kharaula
Bageniya
Baganiya
Chaunri
Mainadanda
Kharaula
Chaunri
Tilakpur
Rajpur
Kharepani
Ulte
Dhakane
Meldanda
Gorange
Dudejhari
Lamki
Jhunga chok

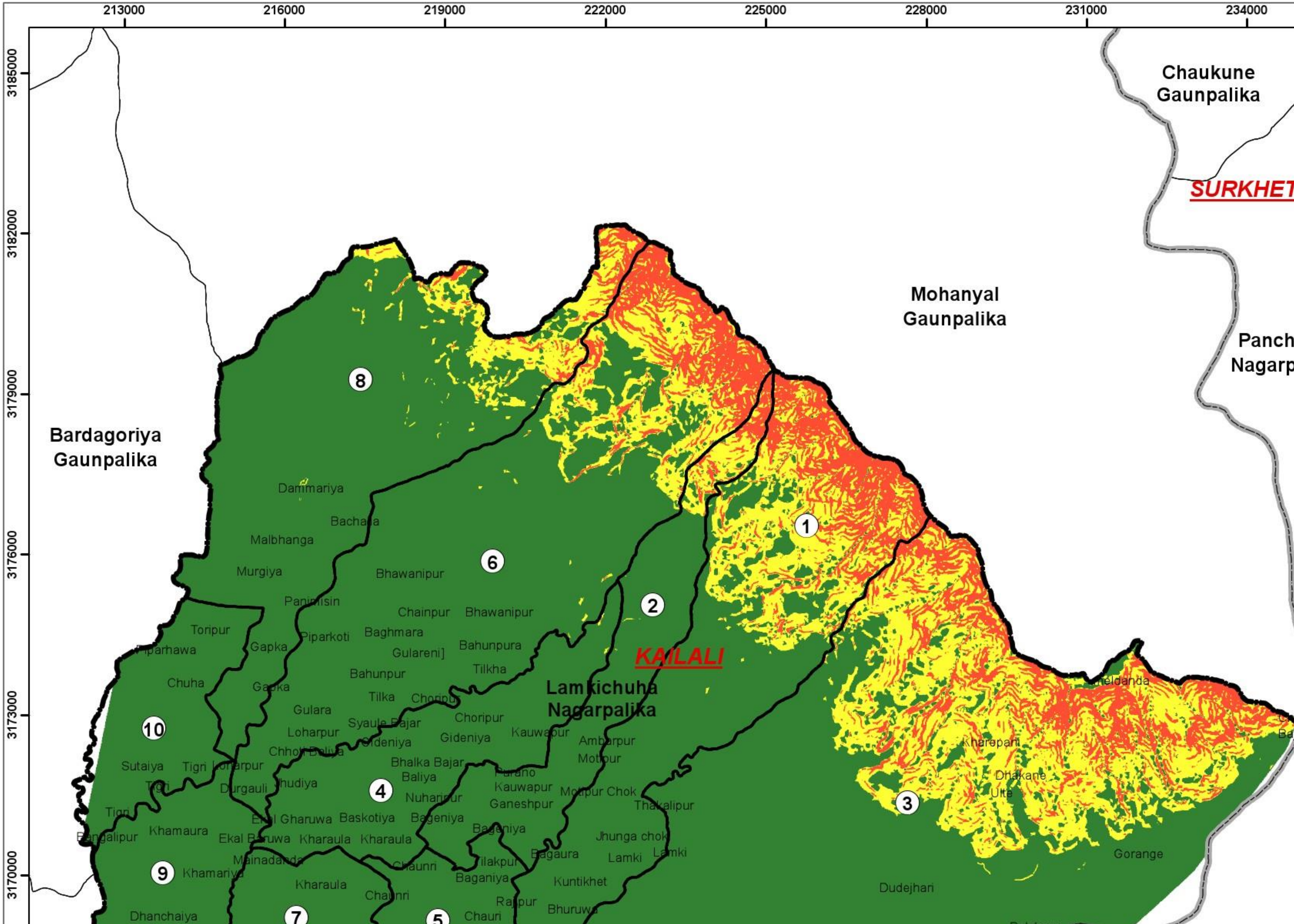

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune Gaunpalika
SURKHET
Mohanyal Gaunpalika
Bardagoriya Gaunpalika
KAILALI
Lamkichuha Nagarpalika
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
Dammariya
Bachala
Malbhanga
Murgiya
Bhawanipur
Chainpur
Bhawanipur
Toripur
Gapka
Piparkoti
Baghmara
Bahunpura
Chuha
Bahunpur
Tilkha
Gulara
Tilka
Choripur
Loharpur
Gideniya
Sutaiya
Tigri
Bhalka Bajar
Baliya
Durgauli
Khamaura
Baskotiya
Kharaula
Kharaula
Kharaula
Nuharipur
Kauwapur
Ganeshpur
Baganiya
Thakalipur
Jhunga chok
Lamki
Bagaura
Kuntikhet
Khamariya
Dhanchaiya
Chaunri
Chauri
Bhuruwa
Dudejhari
Gorange
Kharepani
Dhakane
Ulte

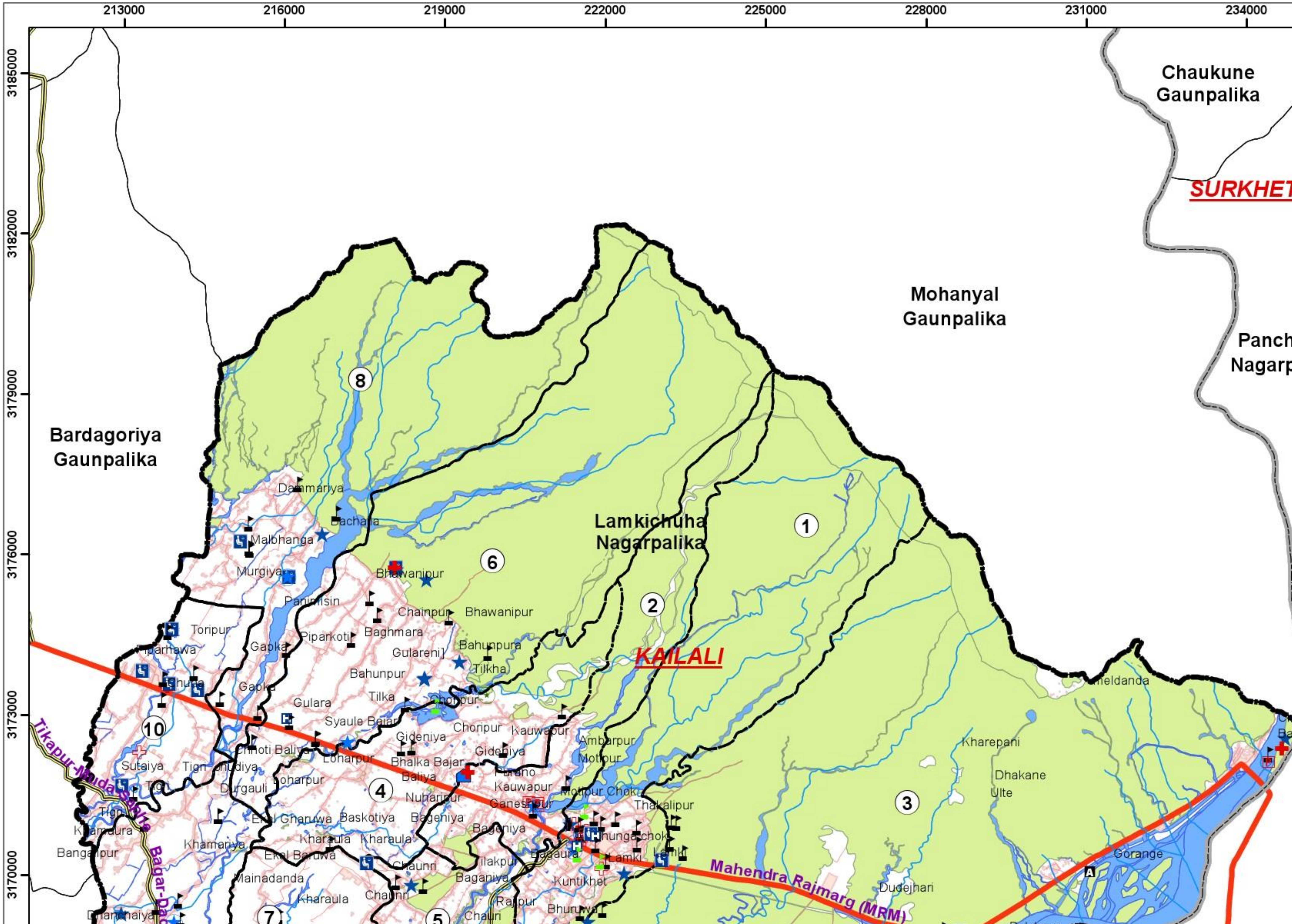

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune
Gaunpalika
SURKHET
Mohanyal
Gaunpalika
Bardagoriya
Gaunpalika
Lamkichuha
Nagarpalika
KAILALI
1
2
3
4
6
8
10
Dhakane
Ulte
Kharepani
Dudejhari
Gorange
Mahendra Rajmarg (MRM)
Tikapur-Mudabasti
Bhawanipur
Baghmara
Bahunpur
Gularia
Tilka
Chainpur
Malbhanga
Murgiya
Dammariya
Bachala
Toripur
Piparhawa
Gapka
Piparkoti
Gulareni
Tilkha
Bahunpura
Choripur
Kauwapur
Gideniya
Bhalka Bajar
Baliya
Nuharipur
Baskotiya
Bageniya
Ganeshpur
Motipur
Ambarpur
Thakalipur
Lamki
Kuntikhet
Baganiya
Tilakpur
Kharaula
Ekal Baruwa
Mainadanda
Chaunri
Rajpur
Bhuruwa
Khamariya
Bangalpur
Sutaiya
Durgauli
Syaule Bajar
Loharpur

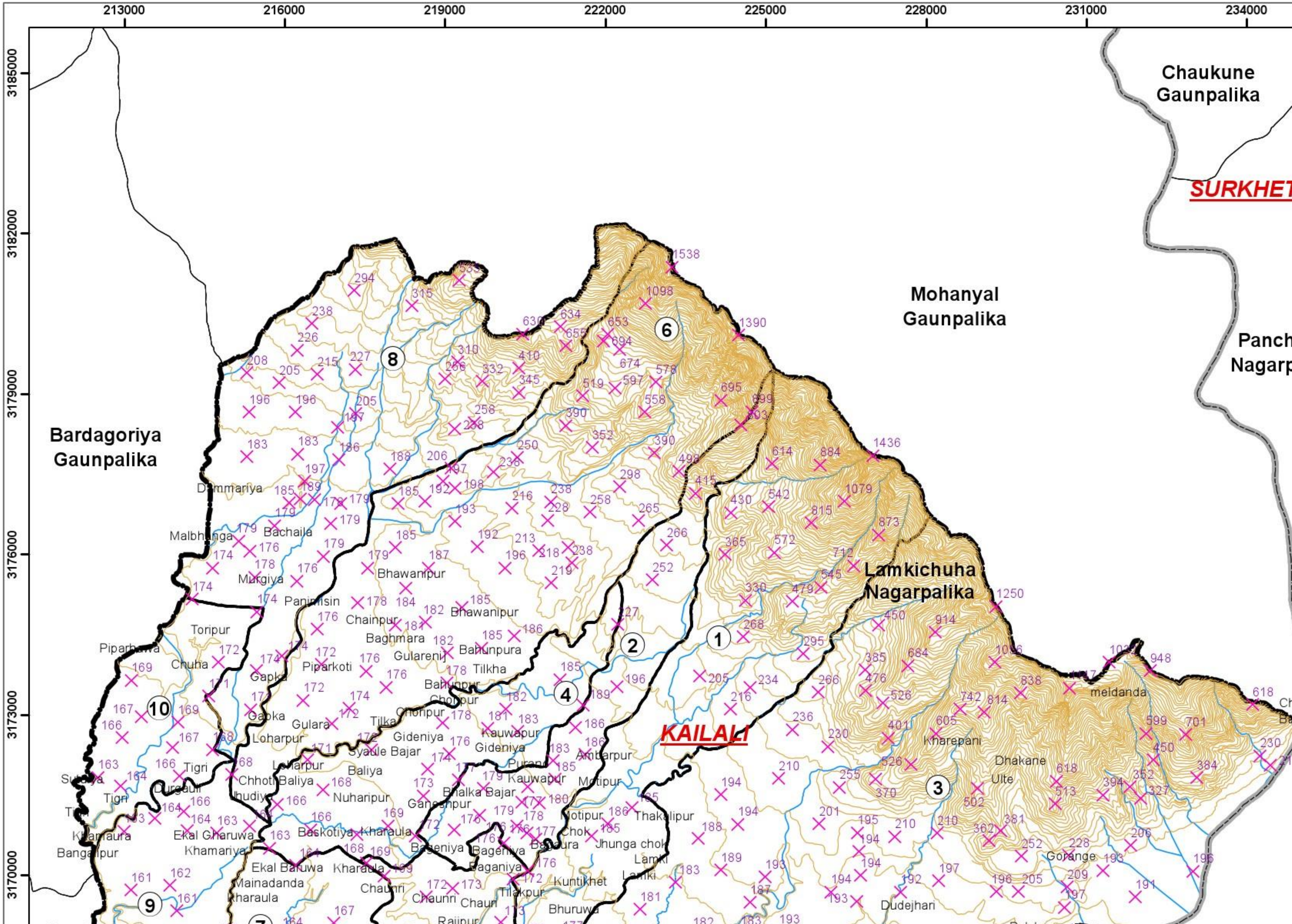

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune Gaunpalika
SURKHET
Mohanyal Gaunpalika
Bardagoriya Gaunpalika
Lamkichuha Nagarpalika
KAILALI
Bhawanipur
Chainpur
Baghmara
Gulareni
Bahunpura
Tilkha
Toripur
Chuha
Piparkoti
Gulara
Gideniya
Syaule Bajar
Baliya
Loharpur
Tigri
Nuharipur
Ganeshpur
Kauwapur
Motipur
Ambarpur
Thakalipur
Jhunga chok
Lamki
Kuntikhet
Bhuruwa
Chaunri
Ekal Baruwa
Ekal Gharuwa
Khamariya
Bangalipur
Mainadanda
Bachaila
Malbhanga
Murgiya
Dammariya
Kharepani
Dhakane
Ulte
Gorange
Dudejhari
meldanda

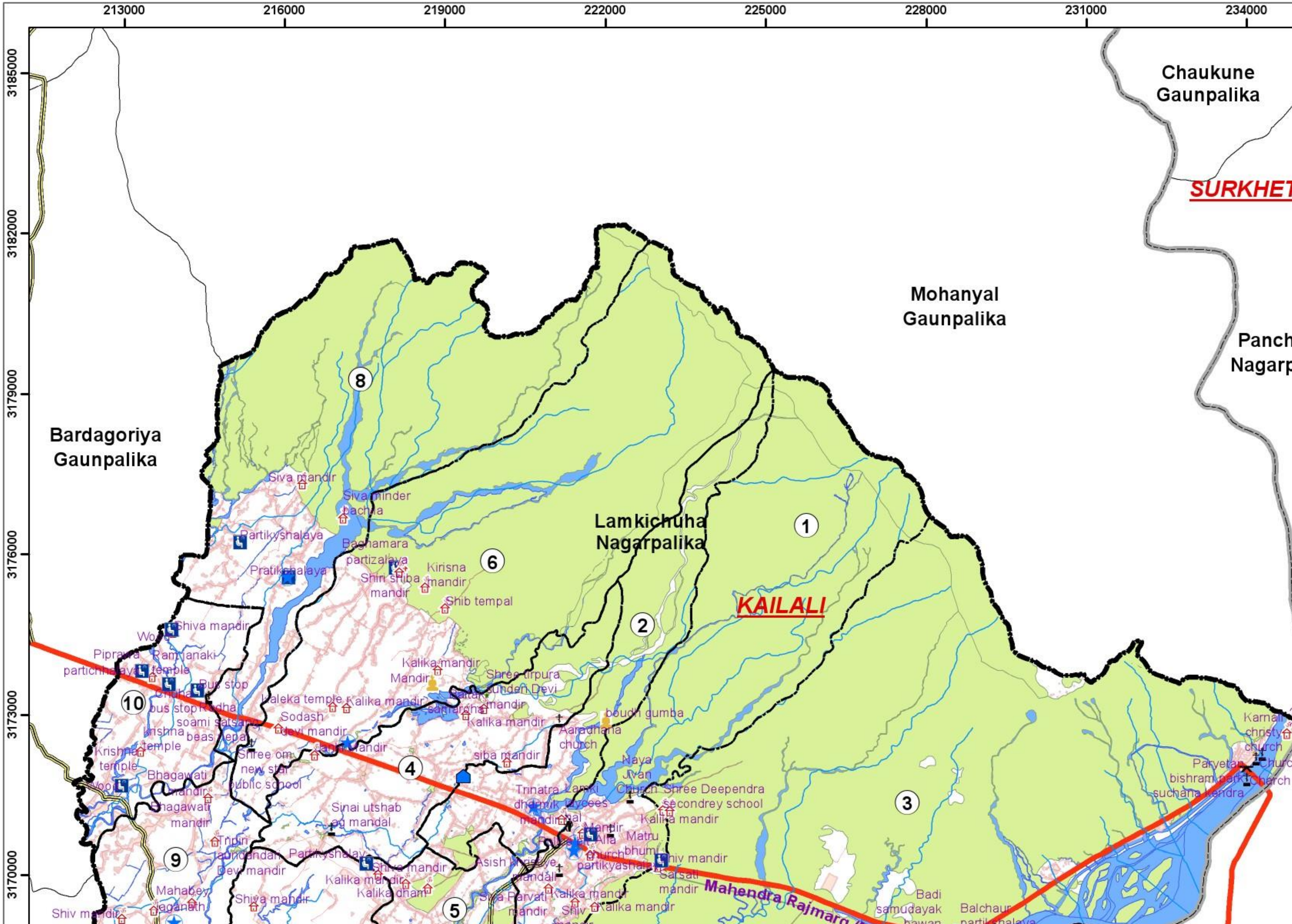

213000
216000
219000
222000
225000
228000
231000
234000
3185000
3182000
3179000
3176000
3173000
3170000
Chaukune Gaunpalika
SURKHET
Mohanyal Gaunpalika
Panch
Nagarp
Bardagoriya Gaunpalika
Lamkichuha Nagarpalika
KAILALI
1
2
3
4
5
6
8
9
10
Siva mandir
Siva minder bachha
Partikyshalaya
Baghamara partizalaya
Pratikshalaya
Kirisna mandir
Shib tempal
Shiva mandir
Ram janaki temple
Bus stop
Kalika mandir
Shree tirpura sunderi Devi
boudh gumba
Kalika mandir
siba mandir
Naya Jivan Church
Shree Deependra secondrey school
Kalika mandir
Sinai utshab ag mandal
Shiva mandir
Kalika mandir
Kalika dham
Shiva mandir
Mahendra Rajmarg
Badi samudayak
Balchaur